

Фентезі ВІТ

журнал твого виміру

Саллі Грін
Наталія Щерба
Террі Пратчетт
Володимир Аренев
Книжковий арсенал
Фестиваль «Пиркон»
Зоряна Фортеця

щомісячник

СВІТ ФЕНТЕЗІ

електронний журнал

№4-5 (7-8)

квітень-травень 2014

Видається з вересня 2013 року.

**Засновник журналу та
головний редактор:**

Вікторія Ваколюк

Заступник головного редактора:

Артем Острожинський

Дизайн та верстка:

Оксана Пронько

Літературний редактор:

Ярослава Зуенко

Коректор:

Влада Соловійова

Над номером працювали:

Вікторія Ваколюк,

Інна Ковалишена,

Артем Острожинський,

Оксана Пронько,

Влада Соловійова

Фото для обкладинки:

Влада Соловійова

Електронна пошта:

svit_fantasy@ukr.net

При підготовці номеру було використано матеріали Deviantart, постери та кадри з фільмів і серіалів.

© **Світ Фентезі**. Редакція залишає за собою право на літредагування та коректуру надісланих матеріалів при їх підготовці до публікації без узгодження з автором. Редакція може не поділяти точку зору автора. Відповідальність за достовірність фактів, імен, дат та інших відомостей несуть автори публікацій.

Фентезійний календар

•4•

Новинки літератури

•7•

Новинки кіно

•8•

Палантир

•10•

Довгий день у березні

•16•

Закляті скарбби фантастики
та невігадані реалії

•36•

Фантальбом

•42•

Дорога до, від і між

•50•

ЗМІСТ

Читальня

•73•

Пратчеттівка

•69•

ДумаДан

•68•

СФ рекомендує

•66•

Blind Guardian

•62•

Козацький блокбастер.
Made in Ukraine

•60•

Герої, чиї допомоги краще
не просити

•58•

Люди міста

•54•

Книжковий Арсенал: за
літературними барикадами

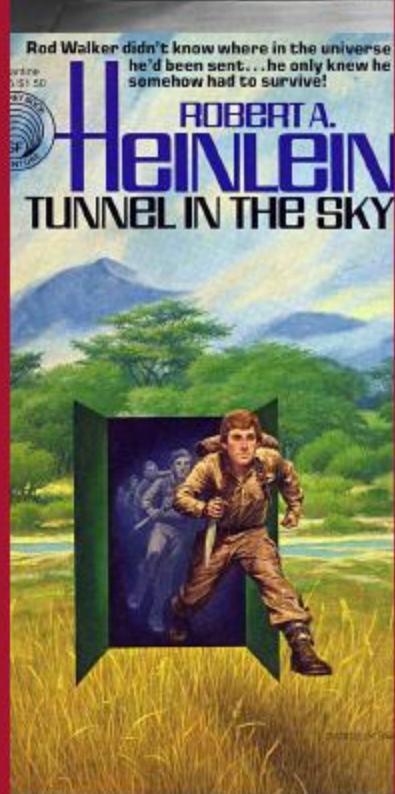
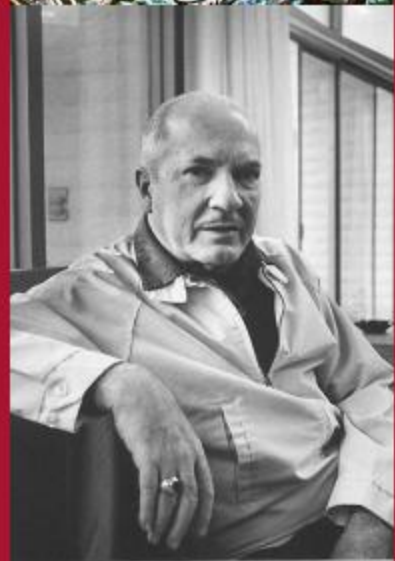
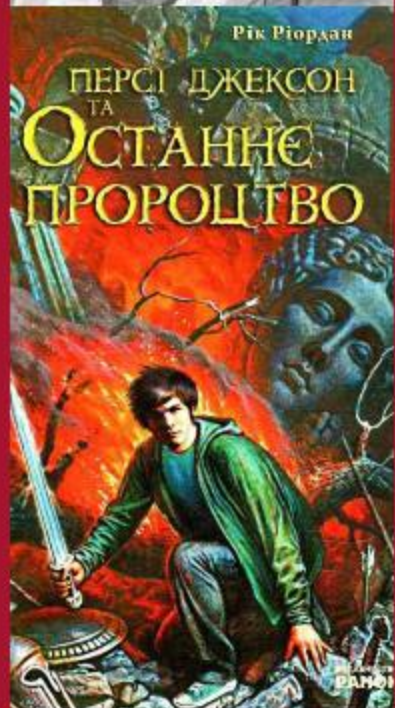
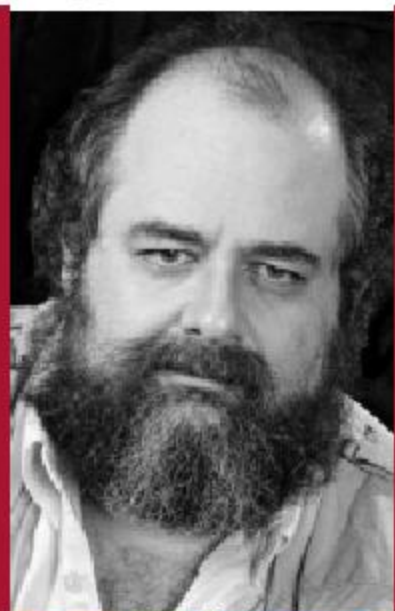
•23•

Наталія Щерба: «Налаштуватися на
роботу допомагає цілковита тиша і
ледь чутний цокіт годинника»

•40•

Напівхороша книга?

•52•

Травень

1 травня

Народився Джоел Розенберг (1954 – 2011), канадський та американський письменник у жанрі наукової фантастики й фентезі. Найбільш відомий як автор саги «Вартові полум'я».

Літературну кар'єру чоловік почав із невеличких заміток про атомну енергетику в Нью Йорк Таймс (The New York Times), згодом вони були опубліковані в таких журналах як «Наукова фантастика Айзека Азімова» (Asimov's Science Fiction), «Вічне світло» (Perpetual Light), «Дивовижна наукова фантастика» (Amazing Science Fiction). Перша публікація – оповідання «Як ніжний дощ» у тому ж журналі «Наукова Фантастика Айзека Азімова» у 1982 році. Вже за рік видано перший роман письменника, «Сплячий дракон», що став першим твором одинадцяти томного циклу «Вартові полум'я». Інші роботи в жанрі фентезі – трилогія «Хранителі прихованого шляху» (1995–1998) із широким застосуванням скандинавської міфології, гумористична трилогія «Д'Шай» (1991–?, остання частина не видана), а в серії «Спадкоємці Мордредра» показана альтернативна історія, де Мордред перемиг Артура. Крім того, Розенберг написав ряд науково-фантастичних романів («Бузи крові та срібло», «Еміль та голландець», «Не для слави», «Герой»).

Розенберг мав щасливий шлюб із Феліцією Герман, виховав двох доньок. Письменник був діабетиком, але за словами дружини ніколи не скаржився на здоров'я, проте одного дня раптово впав і не оговтався. Помер 2 червня 2011 року, ускладнення дихання спричинило серцевий напад.

5 травня

2009 року вийшла друком книга «Персі Джексон та Останнє Пророцтво» Ріка Ріордана. Це завершальна по хронології книга циклу «Персі Джексон та Олімпійці», заснованого на грецькій міфології. Серія стала настільки популярною, що американець вирішив не зупинятися і створив ще один цикл творів у всесвіті Персі Джексона, «Героїв Олімпу».

8 травня

Помер Роберт Хайнлайн (1907 – 1988), американський письменник-фантаст, один із найвпливовіших осіб у науковій фантастиці, чотириразний володар премії «Г'юґо» й перший володар премії «Неб'юла» за фантастику як справу життя, перший великий магістр Асоціації письменників-фантастів і фентезистів («SFWA»). Разом із Артуром Кларком та Айзеком Азімовим входить до «Великої трійки» письменників-фантастів. На честь Хайнлайна названо астероїд та кратер на Марсі.

Народився майбутній письменник у місті Батлер (штат Міссурі, США), невдовзі після чого родина Хайнлайнів переїхала у Канзас-Сіті. Тут Роберт закінчив середню школу, провчився рік у місцевому університеті, але за прикладом одного зі старших братів прагнув вступити до Військово-морської академії в Аннаполісі. Попри всі старання й заслуги вступників, кожен претендент повинен був надати рекомендацію до вступу від сенатора чи конгресмена, або самого президента, водночас кожен із високопосадовців мав право видавати лише по одній рекомендації на рік. Наполегливий Хайнлайн написав пів сотні листів сенатору Джеймсу Риду та врешті досяг свого: отримав рекомендацію, успішно здав іспити та був зарахований в академію, яку закінчив у 1929 році. Однак, через п'ять років, військову кар'єру назавжди перекреслив туберкульоз. Попри повноцінне видужання, Хайнлайна усунули від служби. Він вступив до Каліфорнійського університету, але через нестачу коштів був вимушений припинити навчання. У такий складний період життя брався за будь-яку роботу: працював на шахті, журналістом, маклером, навіть подався у політику, але й там не затримався на довго.

Врешті, Хайнлайн вирішив випробувати себе в жанрі наукової фантастики й надіслав оповідання «Лінія життя» (1939) в журнал «Astounding Science Fiction». За кілька місяців твір опублікували, перший гонорар письменника склав сімдесят доларів. Після цього він пише ряд оповідань «Невдаха» (1939), «Реквієм» (1940), «Вибух завжди можливий» (1940) та інші. Після цього, в 1940-1950-х роках, письменник створює цикл творів «Історія майбутнього». Найвідомішими романами з даного циклу є «Якщо це буде продовжуватися...» (1940), «Діти Мафусаїла» (1941), а роман «Пасинки Всесвіту» (1963) навіть порівнювали з «Володарем мух» У. Голдінга. Зрілу творчість Хайнлайна літературознавці зазвичай поділяють на дві частини: перша включає романи «Ляльковики» (1951), «Подвійна зірка» (1956), «Двері в літо» (1957) та деякі інші твори, до другої відносять романи для підлітків та юнацтва («Ракетний корабель «Галілей» (1947), «Космічний кадет» (1948), «Червона планета» (1949) тощо). Одним із найкращих та найскладніших творів письменника вважається «Чужинець у чужій країні» (1961).

Часто за вклад у розвиток фантастики американського письменника порівнюють із Хемінґуєм.

Травень

8 травня

Народилася Віра Чапман (1898 – 1996), англійська письменниця, засновниця першого толкініського братства. У спільноті прихильників творчості Професора відома як Беладонна Тук. На літературній ниві авторка ряду псевдоісторичних та «артурівських» романів.

З'явилася на світ у місті Борнмут (Англія), дитинство провела в південній Африці. Переїхала до Оксфорду, коли вступила до коледжу Леді Маргарет Холл. Чапман одна з перших жінок, хто став повноправним членом Оксфордського Університету. У заснованій нею Толкініській спільноті була секретарем, а також вмовила автора «Володаря Перснів» стати почесним президентом товариства. Вела активну літературну діяльність, перший роман «Зелений лицар» опублікований у 1975 році. Загалом у її доробку вісім романів, одна антологія по Мерліну й декілька оповідань.

13 травня

1937 року у місті Клівленд (штат Огайо, США) народився Роджер Желязни (1937–1995), американський письменник-фантаст, володар шести премій «Г'юго» та трьох премій «Неб'юла». Лідер руху нової хвилі в науковій фантастиці: увага з роботів та космічних кораблів у фантастиці переноситься на людину та її внутрішній світ.

Батько письменника поляк, мама – ірландка. Родина мешкала в місті Клівленд, там же Роджер закінчив середню школу в 1955 році та вступив на відділення психології Клівлендського Західного університету. Проте згодом юнак змінив спеціальність, надавши перевагу англійській словесності, перейшов до Колумбійського університету в 1959 році, але вже за три роки повернувся в рідне місто та захистив дисертацію про англійську драму часів королеви Єлизавети. Після отримання диплому в 1960 році вступив до лав Національної гвардії та шість місяців прослужив у Техасі. Був резервістом з 1963 по 1966, деякий час входив до бойового розрахунку ракет Ніка, наприкінці служби працював у підрозділі психологічної війни, звідки із пошаною і пішов у запас.

Хоча вже в десять років юний Роджер писав казки, в молодості Желязни займався та захоплювався чим завгодно, крім фантастики: дзюдо, шахи, медитація, містика, писав та видавав вірші, вивчав хінді та японську. Оповідання «Гра пристрастей», опубліковане в 1962 році в журналі «Дивовижні історії» (Amazing Stories), стало першою фантастичною публікацією Желязни. Із 1967 по 1968 рік паралельно із роботою в соціальному страхуванні чоловік працював секретарем-скарбником Асоціації письменників-фантастів, а з 1969 року повністю присвячує себе літературній творчості. Найкращими творами Желязни вважаються «Ніч у сумному жовті», «Князь світла» та серія «Хроніки Амбера».

Помер письменник 14 червня 1995 року в лікарні Сент-Вісент в місті Санта-Фе (штат Нью-Мексико, США).

14 травня

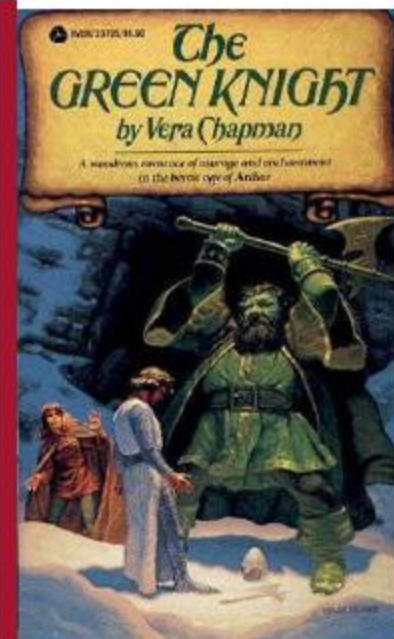
1965 року у місті Вексфорд (Ірландія) народився Оуен Колфер, ірландський дитячий письменник у жанрі фентезі, найбільш відомий як автор «Артеміса Фаула» – серії книг про хлопчика-вундеркінда, юного злого генія, та чарівний народ крихітних ельфів.

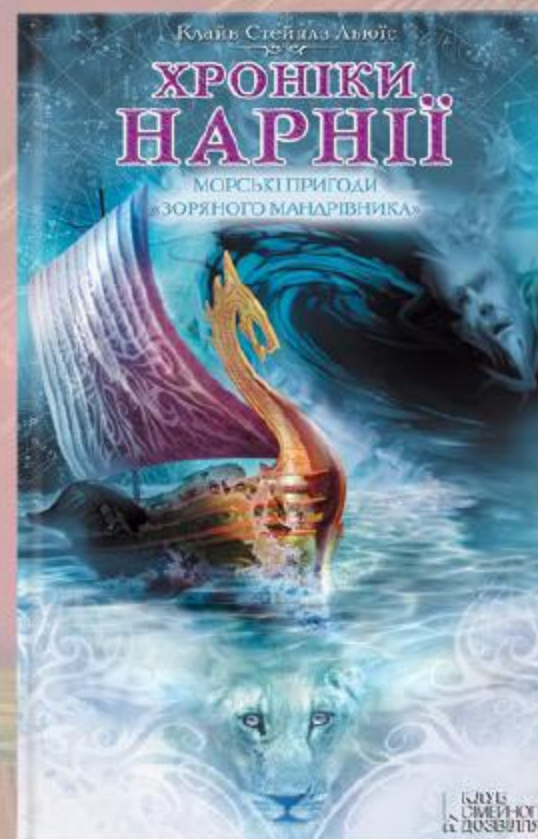
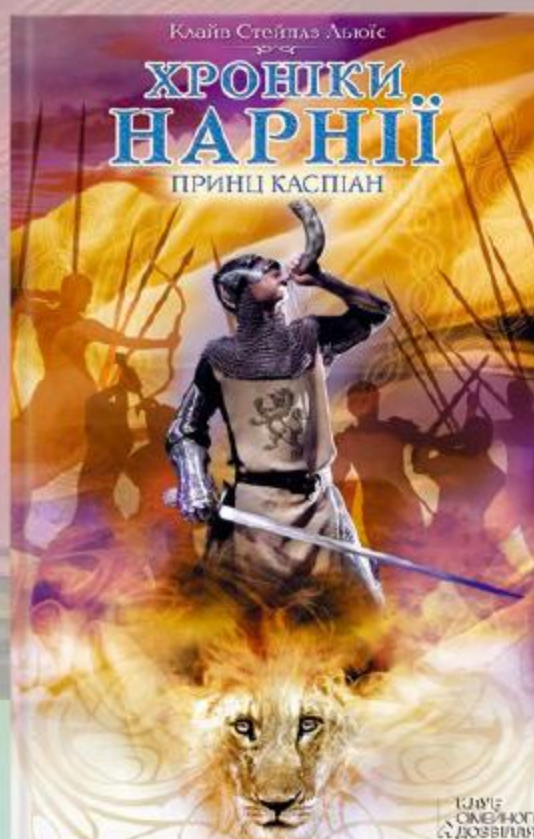
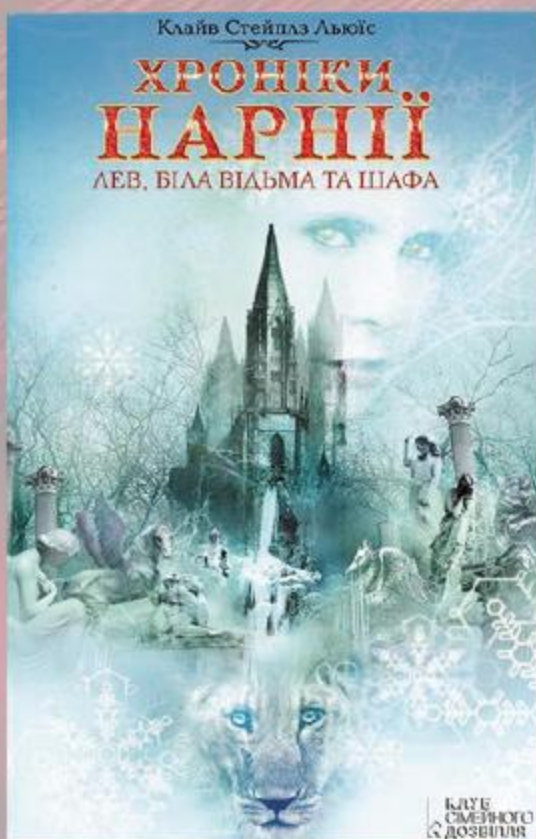
Оуен був другою дитиною в родині, а загалом мав четверо братів і сестер. Мама – акторка, батько – вчитель історії. Закінчивши коледж у Дубліні, Колфер працював учителем молодших класів: він вважав цю професію корисною та цікавою. Згодом багато подорожував Саудівською Аравією, Лівією, Тунісом. Дуже любив складати історії, і після повернення на батьківщину почав писати, через це кинув роботу, присвятивши себе літературі. Перша книга письменника – «Бенні та Омар» (1998), а вже за три роки виходить друком перша частина серії «Артеміс Фаул», яка й принесла йому визнання. Наразі Колфер працює над новою серією книг «W.A.R.P.» (2013).

23 травня

1987 року у Києві (Україна) народилася Марія Ряполова, українська журналістка та письменниця, авторка роману «Бурецьвіт», за яку на Євроконі-2011 стала лауреатом у номінації «Кращий молодий письменник-фантаст».

Переможець конкурсу фантастичного оповідання «Зоряна Фортеця» 2008 за оповідання «Звідки беруться янголи», авторка кількох повістей та великої кількості оповідань, публікувалася в журналах «УФО» («Український фантастичний оглядач») та «Дніпро». Її перший роман «Бурецьвіт» вийшов у видавництві «Кальварія» у 2010 році та потрапив до довгого списку «Книга року Бі-Бі-Сі» 2011.

«КСД» завершив видання серії «Хроніки Нарнії»

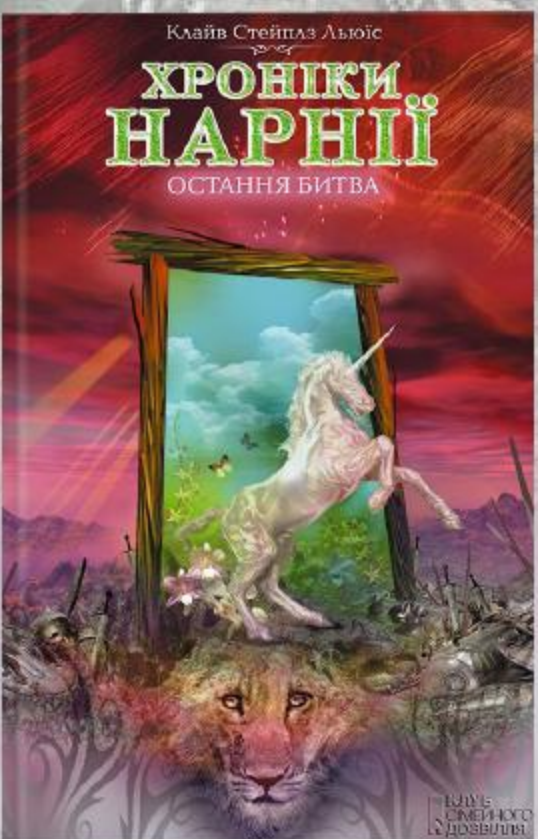
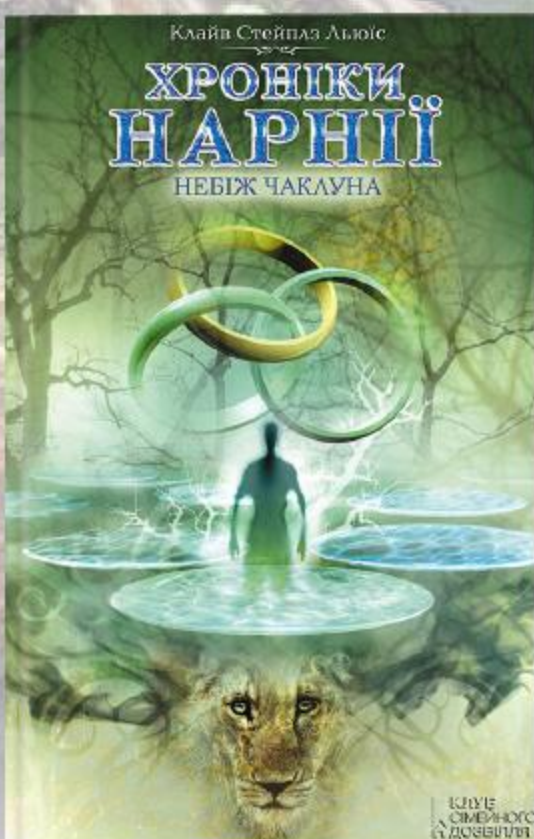
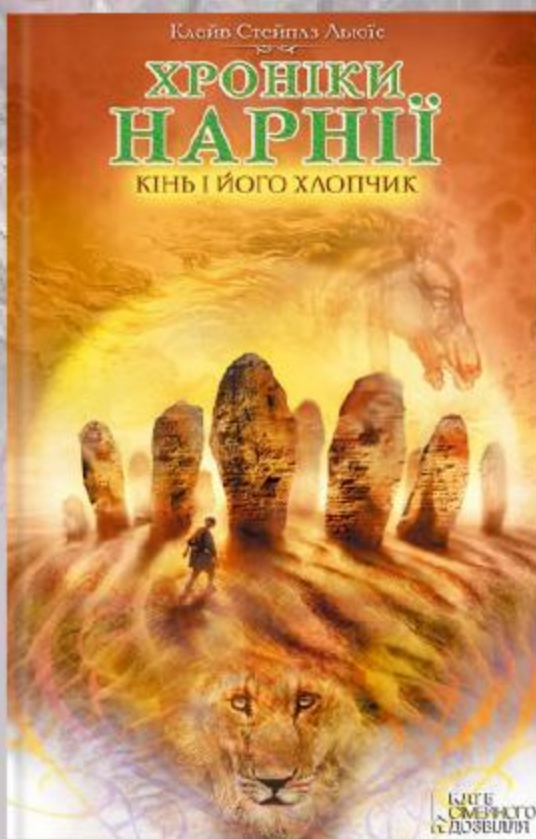
«Клуб Сімейного Дозвілля» завершив видання «Хронік Нарнії» К. С. Льюїса. Останні дві частини з'явилися цієї весни у каталозі та у фірмових магазинах клубу.

Цьогоріч вийшли книги «Небїж чаклуна» й «Остання битва»; книжку «Лев, Біла Відьма та Шафа» було видано ще у 2012 році, всі інші частини видавалися протягом 2013 року.

На обкладинках книжок – художні роботи Кліффа Нільсена, а всередині на сторінках – оригінальні ілюстрації Полін Бейнз. Переклад з англійської за виданням «Harper Collins» (2008 рік) здійснили І. Гльїн та О. Кальниченко за участі К. Вороніної.

Раніше українською «Хроніки Нарнії» видавалися у дніпропетровському видавництві «Прспект» (2006-2008).

Вперше книги Клайва Льюїса вийшли друком з 1950 по 1956 роки. Згодом «Хроніки...» було перевидано «Harper Collins»: книги серії опублікували відповідно до внутрішнього хронологічного порядку за пропозицією Льюїсового пасинка Дугласа Грішема. За хронологією книги було розміщено і видавництвом «Прспект», тоді ж як «КСД» опублікували книги згідно з порядком їхнього першого видання.

Часова Вежа

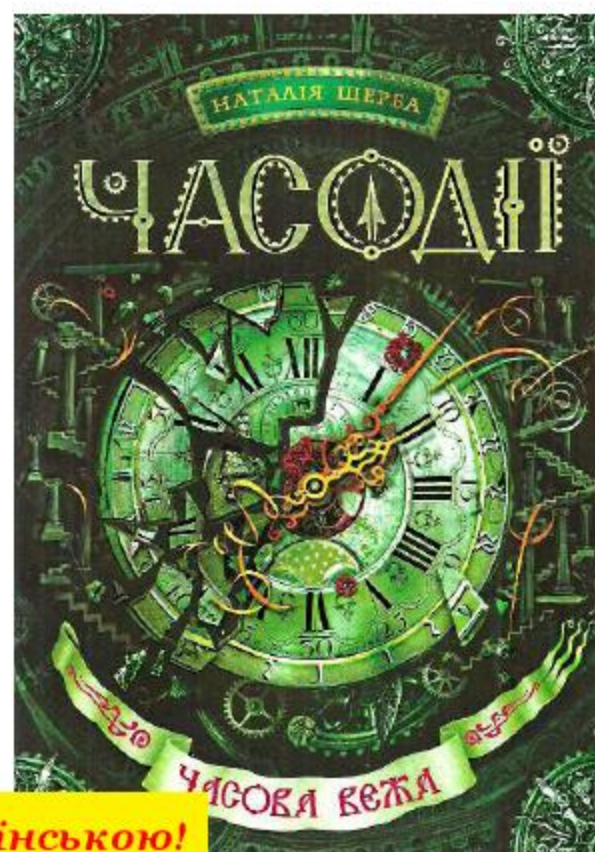
Наталія Щерба

Серія «Часодії»

Книга третя

Усі ключники мають разом знайти Часову вежу й повернути час у Розколотий замок. Василина ладна зробити все, аби довести друзям, батьку й насамперед собі своє вміння керувати Часом. Але на її шляху стають її одвічні вороги. І ось Василина знову опиняється сам на сам зі смертельною небезпекою.

Чи зможе дівчинка протистояти Олені, впливовій подрузі свого батька? Чи вдасться їй викрасти часівну стрілу й повернути до життя фею Діану? Чи доведе вона всьому часодійному світу, наскільки сильна в її серці синя іскра? Адже Василина ще має вступити до часової школи, пройти карколомні випробування і... знайти ключ до серця найближчого друга.

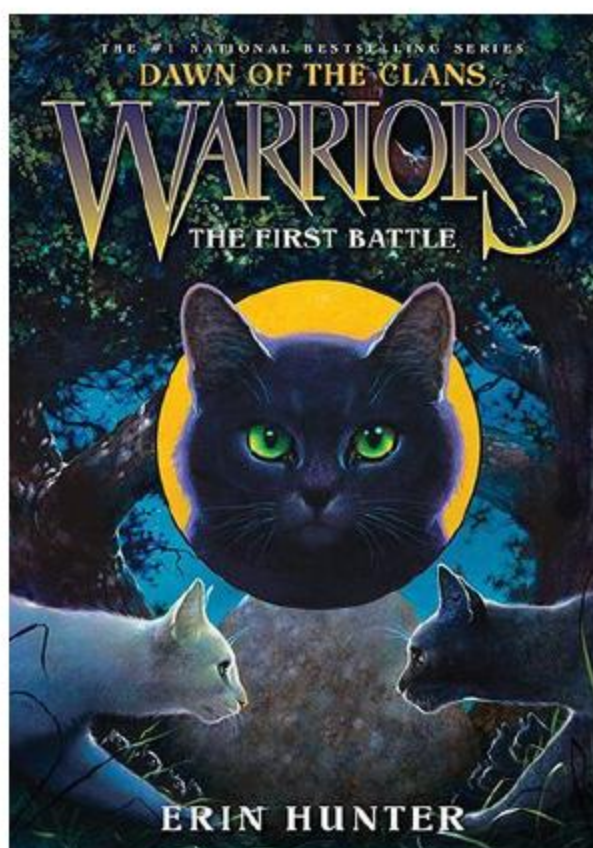
Вперше українською!

Перша битва (The First Battle)

Ерін Хантер

Цикл «На світанку племен» («Dawn of the Clans»)

Книга третя

Жадібність – це тільки початок. Потім буде війна.

Суперництво між Сірим Крилом і Ясним Небом стає все більш небезпечним. Сіре Крило ще досі вірить у те, що існує спосіб налагодити взаємини між двома групами і продовжити жити у мирі й злагоді. Але Ясне Небо, засліплений жадобою влади, наполягає на тому, що жорстокі правила та розподіл території залишаються єдиною надією на краще майбутнє.

Те, що почалося, як непорозуміння між двома братами, розрослося настільки, що тепер кожен кіт, що мешкає в лісі, змушений обирати чийсь бік. У цій боротьбі за майбутнє лісових котів проллється ще більше крові...

Житковські богині

Катержина Тучкова

На кручах Білих Карпат віддавна жили жінки, обдаровані унікальними здібностями. Вони вмели лікувати, знали, як допомогти у будь-якій біді, могли поради у скруті, а ще кажуть, що вони передбачали майбутнє. Їх називали «богинями», а свої вміння вони передавали з покоління в покоління. Дора Ідесова — одна з останніх представниць роду житковських богинь. І хоча вона не перейняла їхніх умінь, але здобула етнографічну освіту й вирішила присвятити їм ґрунтовну наукову розвідку.

Наприкінці 90-х років у Пардубицькому архіві Міністерства внутрішніх справ Чеської Республіки з'являється оперативно-розшукова справа органів Держбезпеки, заведена на внутрішнього ворога — її тітку, богиню Сурмену. Дора розслідує долі житковських богинь і з подивом з'ясовує, що хоч сама богинею не стала, але невіддільно приналежна до цієї таємничої традиції.

Вперше українською!

Годзілла (Godzilla)

Прем'єра в Україні: 15 травня

Країна: США, Японія

Жанр: фантастика, триллер, бойовик

У головних ролях: Аарон Джонсон, Елізабет Олсен, Жюльєтт Бінош, Саллі Хокінс

Фантастичний бойовик Гарета Едвардса. Це двадцять дев'ятий фільм про Годзіллу, а також другий американський перезапуск японської франшизи.

Епічний блокбастер про людей та чудовиськ. Людство випадково розбудило гігантську стародавню істоту, що спричинило жахливі наслідки. Історія, пов'язана з Годзіллою, охоплює кілька континентів та десятиліть, прослідковуючи вплив серії загадкових і катастрофічних подій очима кількох людей, які опинились в їх епіцентрі. Фільм «Годзілла» приурочено до 60-ліття знаменитої франшизи. Створення фільму проходили максимально втаємничено, через використання надсучасних технологій, аналогів яких ще не було: творці не хотіли відразу ділитися з тим, що виведе кіно на новий рівень.

Люди Ікс: Дні минулого майбутнього (X-Men: Days of Future Past)

Прем'єра в Україні: 22 травня

Країна: США, Великобританія

Жанр: фентезі, фантастика, бойовик, пригоди

У головних ролях: Майкл Фассбендер, Джеймс МакЕвой, Х'ю Джекман

Супергеройський фільм Браяна Сінгера про персонажів Marvel Comics, сьомий фільм кіносерії «Люди Ікс».

Команда Людей Ікс веде війну за виживання свого роду одразу в кількох часових вимірах. У майбутньому – табір, де живуть мутанти, впольовані Вартовими і позбавлені волі. У теперішньому – невпинне протистояння Братству злих мутантів на чолі з Магнето. У минулому – можливість запобігти пануванню Вартових, а отже – прийдешній ізоляції мутантів. Професор відправляє Росомаху з майбутнього в минуле. Росомаха опиняється у своєму молодому тілі. Його головне завдання – попередити нинішніх мутантів про те, що їх очікує. Але цього недостатньо, адже з майбутнього в теперішнє явились сили зла...

Чаклунка (Maleficent)

Прем'єра в Україні: 29 травня

Країна: США

Жанр: фентезі, триллер, пригоди, мелодрама

У головних ролях: Анджеліна Джолі, Джуно Темпл, Еллі Фаннінг

Стрічка режисера Роберта Стромберга – вільна інтерпретація казки «Спляча красуня». Історія оповідається з точки зору злої феї Малефісенти.

Чарівниця Малефісента вела відокремлене життя в зачарованому лісі, оточена казковими істотами, але одного разу все змінилося... В її світ вторглися люди, які принесли з собою руйнування і хаос, і Малефісенті довелося встати на захист власних підданих, закликавши на допомогу могутні темні сили. У запалі боротьби Малефісента наклала страшне закляття на новонароджену дочку короля, чарівну Аврору. Але, спостерігаючи за тим, як росте маленька принцеса, Малефісента починає сумніватися у правильності свого вчинку – адже, можливо, саме Аврора може вдихнути нове життя в чарівне лісове царство.

На межі майбутнього (Edge of Tomorrow)

Прем'єра в Україні: 5 червня

Країна: США

Жанр: фантастика, бойовик

У головних ролях: Том Круз, Емілі Блант, Лара Пюльве, Джеремі Півен

Дія фільму режисера Дага Лаймана розгортається в недалекому майбутньому. Коли схожа на рій раса інопланетян, названих міміками, здійснює безжалісний напад на Землю. Армії Землі об'єднують сили, аби вступити в останній бій з ордами інопланетян. Підполковник Білл Кейдж жодного разу не був на полі битви, поки його не кинули до центру головного бою. Майже одразу Кейджа вбивають, але він захоплює з собою і життя прибульця. Прямий фізичний контакт з прибульцем замкнув часову петлю, і Кейдж прокидається живим на початку того ж пекельного дня, і змушений боротися і вмирати... знову і знову. Але з кожним поверненням Кейдж стає жорстокішим і розумнішим у битві з міміками, борючись пліч-о-пліч з бійцем спецназу Ритою Вратаскі. Кожний повторюваний бій наближає їх до розгадки того, як убити інопланетних загартників і врятувати планету.

Як приборкати дракона 2 (How to Train Your Dragon 2)

Прем'єра в Україні: 12 червня

Країна: США

Жанр: фентезі, пригоди, комедія, мультфільм

У головних ролях: Джона Хілл, Кейт Бланшетт, Крістен Віг

Анімаційний фільм Діна ДеБлуа, продовження історії про пригоди хлопчика-вікінга і його вірного дракона. У світі, де живуть герої мультфільму, час не стоїть на місці. Після подій, показаних у першій частині, минуло п'ять років. Хлопці та дівчата, що робили лише перші кроки на шляху воїнів, стали справжніми безстрашними бійцями. Тепер дракони – не вороги, а справжні друзі для вікінгів. Увесь свій вільний час молодь проводить змагаючись між собою на перегонах драконів. Така розвага користується на острові шаленою популярністю. Гикавка та Беззубик так само багато часу проводять у небі. Тепер вони складають карти. Один з польотів закінчується страшною знахідкою. Тепер двоє друзів мають вступити у битву, від результату якої залежить доля усього світу. Пригоди улюблених героїв набирають обертів, а глядача очікує знайомство з новими персонажами і драконами.

Трансформери: Час вимирання (Transformers: Age Of Extinction)

Прем'єра в Україні: 26 червня

Країна: США

Жанр: фантастика, бойовик, пригоди

У головних ролях: Марк Волберг, Нікола Пельтц, Стенлі Туччі

Майкл Бей вчетверте запрошує глядачів у світ «Трансформерів». Події нової частини розгортаються через чотири роки після атаки на Чикаго, що показана у попередньому фільмі. Вчений-винахідник Кейд разом зі своєю донькою Тессою роблять несподіване відкриття. Тепер повернення на землю Автороботів та Десептиконів знову стало можливим. Головною проблемою батька та доньки стає те, що впливовий урядовець вирішує заволодіти їхньою знахідкою. Тим часом, група зацікавлених вчених при фінансовій підтримці найуспішніших бізнесменів планети намагається покращити технології до максимального рівня. Життя продовжувалося б у звичному руслі, якби команда древніх могутніх трансформерів не поставила собі за мету руйнування Землі.

Ольга Громико

25.03.2014

«Я не обачно вирішила, що оскільки «Відьма» виходила в Польщі давно, а ВіВор нещодавно, то на авторську зустріч ніхто не прийде. Ага :))) Фото моєї перекладачки й агента Марини в стрибку зі стільця приблизно через півгодини після початку автограф-сесії. Я десь за кадром, кінець черги також :)))», — білоруська письменниця ділиться з читачами враженнями від польського конвенту Пиркон-2014. Громико підкреслює, що фестиваль саме фантастичний, а не літературний, тобто «там змішано все під ряд, і більше нагадує фандомну битву».

Наталія Щерба

23.05.2014

«Дякую за ваші малюнки, ключики, листівки, іграшки, і, звісно, самі листи! Мені дуже приємно, що ви так незвичайно та часодійно оформлюєте ваші послання, постараюся відповісти вам тим же!» щодня письменниці Наталії Щербі приходять листи від читачів «Часодіїв». Поки пані Наталія не має змоги написати кожному відповідь, адже працює над завершальною, шостою частиною фентезійного циклу.

Володимир Арєнєв

31.05.2014

«Повість «Друге серце сирени». 4,5 місяця, 3,5 авторських листа. Якщо все буде ок, восени вийде в новій тематичній збірці», — український письменник працює над новою книгою. Водночас із цим готується перевидання його повісті «Душниця». Як і попередня новинка, перевидана «Бісова душа, або заклятий скарб», також вийде у видавничому домі «Києво-Могилянська академія» в ілюстраціях художника Олександра Продана.

ЗОРЯНІ ВІЙНИ ПО-УКРАЇНСЬКИ

Дарт Вейдер, лідер Інтернет партії України, 29 березня звернувся до виборців із офіційною промовою. Без сумніву, найфантастичніший кандидат у президенти напередодні відніс всі потрібні документи до Центрального виборчого комітету. Круглу суму — 2,5 млн гривень застави для одесита Вейдера Дарта Олексійовича півроку збирали його клони на вулицях України.

«Деякі в ході змови сотворили привид сепаратизму і об'єдналися з відомою Федерацією, інші сподівалися використовувати свою руйнівну силу проти Республіки, прогнали главу держави і узурпували контроль над армією і економікою. [...] Корупція, яка вразила Республіку в останні роки, ніколи не знайде в ній опору! Ми стоїмо на порозі нового світу!» — заявив у своїй програмі кандидат у Президенти України.

Також Дарт Вейдер пообіцяв побудувати бойову космічну станцію для «захисту республіки від територіальних претензій найближчих родичів», запровадити «Дартову тисячу» для вкладників Сбербанку СРСР і зробити мову ситхів другою державною.

Члени ЦВК спершу розцінили наміри лідера Інтернет партії України як першоквітневий розіграш, але після внесення застави поставилися серйозно до прибічника Темного боку сили й невдовзі відмовили йому в реєстрації через неправильно оформлені документи.

Не засмучений таким результатом, Дарт Олексійович став кандидатом у мери Києва та Одеси. Інтернет-спільноту здивувало відео із передвиборної кампанії, як Вейдер разом із клонами прибирає столицю: вимиває шваброю набережну і бережно протирає від пилу пам'ятник героям кінофільму «За двома зайцями» на Андріївському узвозі. На цьому оригінальність не вичерпалася й на сайті Youtube з'явилися відео із армією клонів на Потьомкінських сходах в Одесі, відео із замахом джедаїв на кандидата від темного боку сили. Однак, і цього разу в бажане крісло Дарт Олексійович не потрапив.

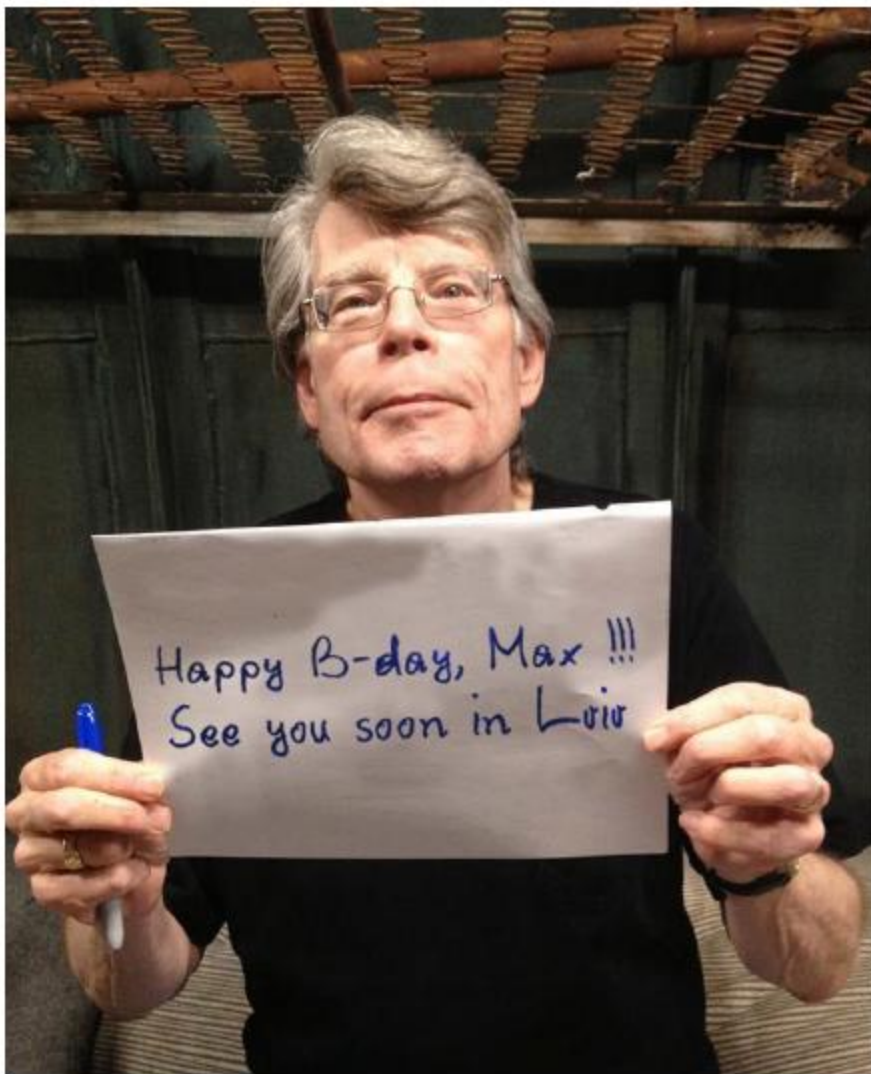
За статистичними даними на минулих виборах гаранта у 2010 році Дарт Вейдер набрав 1% голосів за рахунок зіпсованих бюлетенів.

СТІВЕН КІНГ ПРИЙДЕ В УКРАЇНУ НА ЛЬВІВСЬКИЙ ФОРУМ ВИДАВЦІВ

На щорічній книжковій конференції у Страсбурзі американський письменник Стівен Кінг у перерві між книжковими заходами привітав молодого українського колегу по перу Макса Кідрука з Днем народження та оголосив, що планує відвідати Форум видавців у Львові, який пройде 10-14 вересня 2014 року. Соцмережі облетіло фото, де Король Жахів тримає аркуш із привітанням: «З Днем народження, Макс! Побачимося восени у Львові».

Напередодні книгу «Бот» Макса Кідрука американець включив до власного списку найкращих прочитаних книг у 2012 році. За словами письменника, він випадково дізнався про день народження молодого письменника від пані Ольги, представниці Форуму видавців, котра спеціально прилетіла в Страсбург для перемовин щодо поїздки Кінга в Україну. Як відомий американець повідомив журналістам, він був здивований, що «Форум видавців» найбільший книжковий фестиваль у східній Європі, тому вирішив відвідати його, презентувати українське видання книги «Містер Мерседес», провести кілька конференцій та автографесій.

Кінг також пояснив, чому прагне відвідати Україну саме зараз: як зізнався письменник, раніше він лише знав, що це колишня радянська республіка, але після подій Євромайдану про нашу країну заговорив весь світ. Одного разу письменник отримав електронного листа від Макса Кідрука з новиною про «якогось російського фантаста» (Сергія Лук'яненка, прим. пер.), що заборонив перекладати свої книги українською мовою, відмовився від поїздок в Україну та закликав своїх російських колег бойкотувати українських письменників. «Що ж, якщо не приїздить відомий російський фантаст, то чому б не приїхати маловідомому американському писаці?» — пожартував Стівен Кінг.

[Джоан Ролінг](#)

02.05.2014

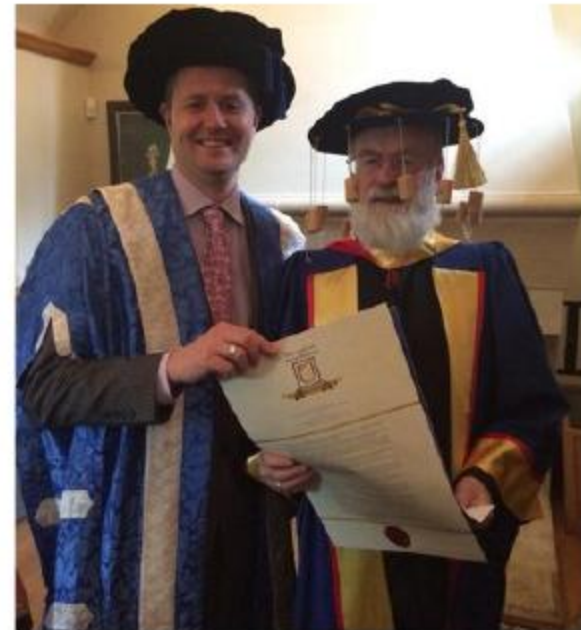
«Це шістнадцята річниця Битви за Гогвортс. У мене хвилина мовчання над клавіатурою. Я ненавиділа вбивати декого з тих людей». Британська письменниця вшанувала пам'ять полеглих героїв у фінальній битві із Волдеморт, яку описала в останній книзі поттеріани «Гаррі Поттер та Смертельні реліквії». Вагомі дати із її серії романів про британського чаклуна вже давно відзначають мільйони поттероманів у всьому світі.

[Террі Пратчетт](#)

27.05.2014

«Так. Це корки. Професор Ллойд зробив це». Автор «Плаского світу» відвідав Університет Південної Австралії та обзавівся новим чудернацьким професорським капелюхом, який би неодмінно оцінив персонаж його книг Рінсвінд.

[Крістофер Паоліні](#)

27.05.2014

«Ще один розділ додано то загальної когорти», — американський письменник працює над новою книгою. Ще невідомо, чи це продовження циклу «Спадок» («Ерагон»), чи абсолютно нова історія, але прихильники творчості Паоліні вже з нетерпінням очікують на нову книгу.

Король жахів відвідає Україну — найкраща новина для співвітчизників-кінгоманив. Фантастичну звістку розмістила на своїй стіні вк-спільнота «Стівен Кінг. Український клуб». Пост набрав більше сотні вподобань, перекочував на фейсбук і новина з'явилася у кількох газетах, зокрема в «Газеті по-українськи». Єдина проблема — звістка була опублікована 1 квітня, у Всесвітній день дурнів, поруч із іншими фейковими, відверто жартівливими новинами. Наприклад, серед першоквітневих жартів було зізнання Кінга в тому, що він знімався в еротичному фільмі «Німфоманка» чи що українське видавництво «КСД» невдовзі видасть роман «Воно», одну з найкращих робіт Кінга. Автором усіх жартів є одесит Володимир Яковлев, адмін спільноти: за допомогою фотошопу він щороку робить такі першоквітневі розіграші кінгоманив.

З гумором відреагував Макс Кідрук, якого Кінг «привітав» із Днем народження та розмістив фото із вказуванням автора жарту. А от організатори Форуму видавців у Львові були вимушені спростувати новину про американського письменника.

Сам автор жарту аж ніяк не очікував, що публікація жартівливої новини набере такого розголосу. Залишається сподіватися, що колись спільнота «Стівен Кінг. Український клуб» опублікує новину про відвідини американського письменника України не першого квітня.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА «ХОББІТА» ЗМІНИЛА НАЗВУ

Режисер кінотрилогії «Хоббіт» Пітер Джексон повідомив на своїй сторінці у Facebook про перейменування останнього фільму. Третя частина матиме назву «Хоббіт: Битва п'яти військ».

У початковому варіанті, коли екранізація казки Толкіна мала складатися із двох частин, другий фільм мав називатися «Туди і назад» (як і книга в оригіналі, «Хоббіт, або туди й назад»). Насправді, саме у другій частині Більбо мав би прибути в Еребор та після пригод повернутися з нього додому в Шир. Проте, після розбиття проекту на три фільми, виявилось, що така назва буде не зовсім доречною, адже Більбо вже прибув «Туди» у «Пустці Смога», другій частині екранізації.

Вже після прем'єри наприкінці минулого року Пітер Джексон обговорив це питання зі студією й запропонував переглянути назву для завершального фільму. Питання відклали до завершення першого монтажу фільму, і от, в середині квітня знов до нього повернулися. Виявилось, що початкова назва справді була б недоречна, і врешті розробники зупинилися на варіанті «Битва п'яти військ».

Водночас із цим Джексон повідомив, що завершується робота над режисерською версією «Пустки Смога»:

розширена картина буде на 25 хвилин довшою за свою канонічну попередницю, а автором музичного супроводу доповнення буде Говард Шор, незмінний композитор джексонівської екранізації книг Толкіна. Уже зараз можна придбати першу ліцензійну версію фільму: із 9 квітня «Пустка Смога» в доступі на DVD та Blu-Ray.

Прем'єра заключного фільму кінотрилогії «Хоббіт: битва п'яти військ» запланована на 12 грудня 2014 року: вперше стрічка з'явиться на британських кіноекранах.

ГРА ПРЕСТОЛІВ: РОДЗИНКИ РЕКЛАМИ Й МІСЦЯ ЗЙОМОК НАСТУПНОГО СЕЗОНУ

До прем'єри четвертого сезону популярного серіалу фотограф Джим Волтерс влаштував королівську фотосесію Сердитому коту (англ. Grumpy Cat, прим. ред.). Домашньому улюбленцю надали у вільне користування трон із мечів. На ньому кіт встиг належатися і виспатися в компанії різноманітних лялькових фігурок героїв серіалу.

Окрім котів, до рекламної кампанії четвертої частини екранізації «Пісні Льоду та Полум'я» Джорджа Мартіна залучили й художника Роберта Бола: митець проілюстрував кожнісіньку серію нового сезону одною картиною, так само, як і три попередні частини екранізації. Цікаво, що кожна картина присвячена якомусь конкретному персонажу й підписана його цитатою. Усі роботи художника можна переглянути на сайті його проекту «Красива смерть» <http://beautifuldeath.com>

Тим часом, поки фанати Мартіна захоплено обговорюють нові епізоди четвертого сезону й чекають наступних серій, розробники серіалу не сидять на місці і вже працюють над п'ятою частиною кіноепопеї. За даними новинного хорватського порталу Dalmacija News, у наступному сезоні сцен, відзнятих у Хорватії, стане набагато більше. Раніше зйомки проходили в Далмації, історичному районі на узбережжі Адріатичного моря, а саме в містах Дубровнік, Спліт і Жновнічі. Тепер екранізація поповниться новими локаціями: частина п'ятого сезону буде відзнята в Імотські та Шибенику.

Хорвати раді розширенню масштабів зйомок «Гри престолів» у їхній країні: насамперед це привабить туристів. Мер Імотські, Ентоні Дьюжел, розповів, що мав розмову із представниками НВО, але поки що ніяких чітких домовленостей не досягнуто. «Ми зробимо все можливе, аби кілька сцен серіалу відзняли в Імотському: це матиме велике значення для подальшого туристичного розвитку далмацької «глибинки» - поділився мер із журналістами Dalmacija News. Окрім того, вже проводять спеціальні екскурсії місцями зйомок серіалу, а нещодавно була видана спеціальна туристична карта, на якій позначено всі місця в країні, що з'явилися в екранізації «Пісні Льоду та Полум'я».

Насправді, краєвиди Хорватії уже добре знайомі фанатам «Гри престолів»: Дубровник став Королівською гаванню. Місто Спліт вперше з'являється у четвертому сезоні, а до того зйомки також проходили в підвалах Діоклетіана, фортеці Кліс, на річці Жновнічі.

ЕЛЬЗА ІЗ МУЛЬТФІЛЬМУ «КРИЖАНЕ СЕРЦЕ» СТАНЕ ГЕРОЇНЕЮ СЕРІАЛУ

Героїня мультфільму студії Дісней «Крижане серце» Ельза з'явиться в четвертому сезоні серіалу «Одного разу в казці» каналу ABC.

У травні завершився третій сезон серіалу і в останньому епізоді на телеглядачів чекав сюрприз: на екрані з'явилася Ельза, що означає тільки одне – вона буде одним із активних персонажів у нових серіях.

Творці серіалу Адам Горовіц та Едвард Кітсіс в інтерв'ю виданню The Hollywood Reporter зазначили, що історія Ельзи буде базуватись на анімаційному фільмі, а не на оригінальній казці «Снігова Королева» Ганса Крістіана Андерсена. Розробники підкреслили, що використання цього персонажа в серіалі було виключно їхньою ініціативою: вони довго вели перемови зі студією Дісней і надзвичайно раді, що їм вдалося отримати згоду. Ельза привабила сценаристів насамперед трагізмом своєї долі: обдарована особливими здібностями, вона була несприйнята оточенням і затаврована клеймом лиходійки, якою вона ніколи не була. Окрім того, мають з'явитись ще деякі нові мультиплікаційні персонажі, але які саме наразі не розголошуються.

Серіал «Одного разу в казці» — історія про те, як казкові герої через могутнє закляття злої чаклунки потрапили у наш світ. Паралельно зображуються події в сучасному та казковому світах.

Мультфільм «Крижане серце», що вийшов у кінопрокат 27 листопада 2013 року, — найбільш касовий анімаційний фільм за всю історію кінематографу. Головна героїня — королева Ельзи, обдарована чарівними здібностями керувати снігом і льодом. В основі сюжету мультфільму — казка Андерсена «Снігова королева».

DARK SOULS ОТРИМАЛО ПРОДОВЖЕННЯ

«Dark Souls II» (укр. «Темні душі») — японська комп'ютерна гра в жанрі RPG із відкритим світом, розробка компанії From Software. Не зважаючи на те, що це продовження «Dark Souls» (2011), за словами розробників гри, Сібуея Томохіро та Юї Танімура (змінили Хідетекі Міядзакі), між двома частинами існує лише дотичний зв'язок. Реліз гри на PS3 Xbox360 відбувся 11 березня, а ПК-версія вийшла у світ 25 квітня цього року.

У порівнянні з першою частиною, у «Dark Souls II» оновлений рушій та мінімальні зміни геймплею, натомість територія світу збільшилася як мінімум удвічі. З'явилося дев'ять ковенантів — режимів, спрямованих на взаємодію з іншими гравцями шляхом виконання певних завдань.

Дія розгортається у тому ж королівстві Дранглік, через тисячу років після подій першої частини. Прямого зв'язку у сюжеті між частинами немає, але є безліч посилань до «Dark Souls» та «Demon's Souls». Головний

герой приходить до тьми після стрибка через портал душ. Тепер він проклятий і намагається зцілитися. Сюжет у грі розкривається через односторонні діалоги з місцевими жителями. Знайомство зі світом Дранглік проходить у форматі подорожей з однієї локації в іншу, зруйновані замки і покинуті капища старих богів створюють атмосферу темної пустки. Головний герой вбиває ворогів і забирає їхні душі, які є універсальною валютою у похмурому королівстві.

ТРЕТІЙ ЧАСТИНИ «ЛІСОМ, НЕБОМ, ВОДОЮ» ПОТРІБНА ДОПОМОГА!

Нещодавно у Facebook з'явилася сторінка на підтримку трилогії Сергія Оксеніка «Лісом, небом, водою». Текст останньої частини уже є, але видавництву «Смолоскип», на жаль, не вистачає коштів, аби його видати. Тому виконавчий директор Ростислав Семків оприлюднив звернення до всіх небайдужих про фінансову підтримку. За внесок 100 гривень благодійник отримає одну книгу з автографом автора, за 200 гривень — дві книги, за 300 гривень — відповідно три. Якщо сума перевищить 500 гривень, то на одній із титульних сторінок видання буде розміщена подяка цьому меценату.

Для участі у підготовці проекту кошти потрібно переказати за наступними реквізитами:

Отримувач коштів: Міжнародний Благодійний фонд «Смолоскип»

Код ЄДРПОУ: 20062049

Р/РАХ: Гривневий 26002374453

у ПАТ «Райффайзен Банк АВАЛЬ» м. Києва

МФО: 380805

Призначення платежу: благодійний внесок на діяльність фонду, без ПДВ

Фентезійна серія Сергія Оксеніка наразі має дві опубліковані частини — «Лисий» та «Леля». У романах оповідається про постапокаліптичний світ, в якому люди живуть невеличкими селами і спрямовують усі свої сили на виживання. Небезпеки чигають на кожного: вовкулаки та інші страшні чудовиська загрожують винищити людський рід, а питна вода стала на вагу золота. Щоб вижити у таких страшних умовах, треба мати гнучкий розум і швидко пристосовуватися до ситуації. Кому ж іще, як не дітям, це під силу? Лисий — звичайний хлопчик, якому доведеться взяти на себе усю відповідальність за життя своїх односельців, щоб врятувати їх від неминучої смерті.

Третя ж і остання частина матиме назву «Інженер». На підтримку книги видавництво також проводить благодійні лекції, вечірки та інші цікаві заходи. Шанувальники серії «Лісом, небом, водою» сподіваються побачити останній роман вже до кінця цього року.

День, коли було поєднано смертельні реліквії . День, коли було переможено останнього ворога.

2 травня – особлива дата для кожного фаната історії про Гаррі Поттера. У світі Поттеріани цього дня 1998 року відбулась остання битва Другої магичної війни – Битва за Гогвортс, в якій зішлись темні та світлі сили: ті, хто був на боці Лорда Волдеморта, і ті, хто був проти нього. Битва тривала з нічної аж до світанку і завершилась перемогою світлої сторони. Більшість прибічників Темного Лорда загинула, а сам він пав у поединку з Гаррі Поттером. Однак в боротьбі з лихими силами полягло багато хороших людей, тож 2 травня – це день пам'яті. Герої не вмирають – вони залишаються в серцях тих, хто їх пам'ятає і любить.

2 травня – символ перемоги над злом. Джоан Ролінґ не випадково обрала саме цю дату. В цей день 1945 року капітулювала столиця Третього Рейху. Але це ще не було завершенням Другої світової війни. Тож дата 2 травня може бути нагадкою на те, що перемога над Волдемортом – це не кінець і ще доведеться боротися з його прибічниками, аби темні часи ніколи знову не настали.

2012 року прем'єр-міністр Великої Британії Девід Кемерон оголосив 2 травня Міжнародним днем Гаррі Поттера.

ФОТО: Влада Соловйова.

Фестиваль зібрав косплеерів та рольовиків з усієї Європи

Довгий день у Березні

Пиркон — один із найбільших конвентів із фантастики у Польщі та й Європі загалом, уже давно перетворився на грандіозний тематичний фестиваль.

Література, кіно, комікси, музика — все, до чого торкалася рука жанру, на три дні об'єдналося в місті Познань.

Клуб любителів фантастики «Друга ера» з 2000 року проводить у місті Познані загальнопольський фестиваль фантастики «Пиркон» (Purkon). Відбувається він наприкінці першого тижня після весняного рівнодення і триває три дні — з п'ятниці до неділі. З кожним роком конвент набуває все більшої популярності. Спочатку він проводився на території однієї з місцевих шкіл, проте коли кількість учасників досягла трьох тисяч, довелося шукати нове місце локації. Таким місцем став Познанський міжнародний ярмарок. І не дарма — останні чотири роки кількість учасників щороку подвоювалася, і на «Пиркон-2014» зібралось більше двадцяти чотирьох тисяч цінителів фантастики. У межах фестивалю одночасно відбувалося три десятки заходів у шести павільйонах.

Чим же зумовлений такий успіх? Перш за все, чіткою роботою оргкомітету, якому вдалося організувати заходи на будь-який смак у межах чотирнадцяти програмних блоків: літературного, кінематографічного, наукового, коміксів, манги та аніме; ігор комп'ютерних, настільних, рольових та ін. Проводились численні конкурси, виставки, покази, майстер-класи. Було організовано майстер-класи для новачків у фендомі та пов'язані з фантастикою розваги для дітей. Потурбувались і про іноземних гостей — для них проводились різноманітні заходи англійською мовою. А для тих, хто хотів просто поспілкуватись зі старими та новими друзями, в окремому павільйоні було встановлено столи та лави, де можна було посидіти за

келихом пива (нічого міцнішого на фестивалі вживати не дозволялось), або чашечкою чаю. І все це цілодобово (щоправда, вночі кількість потоків зменшувалось до п'яти)! Можна сказати, що три календарні дні березня злились в один довгий фантастичний конвентний день. Особливо для тих, хто, прихопивши спальника, жив безпосередньо на території ярмарку у призначеному для цього окремому павільйоні.

Другою причиною успіху є саме різноманітність. Польському фендому вдалося об'єднати всіх, хто так чи інакше цікавиться фантастикою: читачів, глядачів, гравців, рольовиків, анімешників, письменників-початківців... Кожен бере участь у тому, що цікаво саме йому, але при цьому може вийти за межі своєї групи інтересів і побачити, що роблять інші. Як сказав один колега, «відбувається перехресне запилення, що дає в результаті чудові плоди». У нас, на жаль, такої єдності у фендомі немає, але, сподіваюсь, ми зможемо взяти приклад з сусідів.

Кілька слів про програму цього року. Зрозуміло, що встигнути всюди було неможливо, тому я відвідував, насамперед, заходи літературного блоку, але й тут часом хотілось завести дубля, аби мати можливість бути у двох місцях одночасно. Що й не дивно — в конвенті брали участь кілька десятків письменників. Серед них популярні у Польщі, але, на жаль, ще не відомі нашому читачеві польські автори Анна Каньтох, Томаш Колодзейчак, Яцек Комуда, Рафал Косік,

Дівчата й танк (хоча це й не зовсім танк)

В очікуванні відкриття фестивалю

Дорожній стовп із назвами польських конвентів

Пиркон-2014 зібрав понад 24 000 відвідувачів. У межах фестивалю одночасно відбувалося три десятки заходів у шести павільйонах. Вночі кількість потоків скорочувалася до п'яти.

Лорен Бьюкес та Володимир Аренев

Ольга Громико роздає автографи

Тед Уільямс та Чарльз Стросс

Ольга Громико з польською Вольхою

Польському фендому вдалося об'єднати всіх, хто так чи інакше цікавиться фантастикою: читачів, глядачів, гравців, рольовиків, анімешників, письменників-початківців.

Лукаш Орбітовський, Віт Шостак та ін. Крім того, на «Пиркон» приїхали гості з інших країн, твори яких доступні нашому читачеві: Лорен Бьюкес, Ольга Громико, Чарльз Стросс та Тед Уільямс. Україну представляли письменник Володимир Аренев, перекладач Сергій Легеза та ваш покірний слуга.

Особливо цікавими були зустрічі та круглі столи з Тедом Уільямсом. Виявилось, що він не лише чудовий письменник, але й прекрасний оповідач, який вміє знаходити контакт з аудиторією і виступає жваво, дотепно, інформативно і, що дуже важливо,

чіткою, зрозумілою англійською мовою. До речі, саме Тед Уільямс надихнув Джорджа Мартіна на написання «Пісні Льоду та Полум'я».

Ольгу Громико наші читачі мали змогу бачити в Києві, де вона збирає повні зали прихильників. Виявилось, що у Польщі в Ольги прихильників не менше, а черга за автографами на польському виданні «Вірних ворогів», що вийшло саме до «Пиркону», була, мабуть, найдовшою чергою на фестивалі.

Молода письменниця та журналістка з Південно-Африканської рес-

Сергій Легеза розповідає про пострадянську альтернативну історію

Володимир Аренев розповідає про фольклор в українській фантастиці

Круглий стіл про письменницьке життя. Зліва направо: Тед Уільямс (США), Чарльз Стросс (Великобританія), Лорен Бьюкес (ІАР), Володимир Аренев (Україна)

публіки Лорен Бьюкес поки ще не може похвалитися великою кількістю опублікованих книг, але роман "Зоосіті" отримав декілька престижних нагород і вийшов у багатьох країнах світу, зокрема, виданий і російською мовою. Зараз виходить новий роман Лорен «The Shining Girls», головним героєм якого є серійний убивця, що переміщується в часі. Схоже, він теж буде добре сприйнятий читачами.

Англійський письменник Чарльз Стросс теж відомий нашим шанувальникам фантастики. В основному – циклом романів «Есхатон», дія яких відбувається в дуже далекому майбут-

ньому. На «Пирконі» Стросс перейшов до ближчих часів, виступивши з доповіддю про фантастику і близьке майбутнє.

Узагалі розповідати про «Пиркон» можна довго, але, як кажуть, краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Звісно, фотографії зможуть дати певне візуальне уявлення про атмосферу конвенту. А краще – приїжджайте наступної весни до Познані.

Три календарні дні березня злилися в один довгий фантастичний конвентний день.

Сергій ПАЛЬЦУН
Фото автора

Журавлі із проекту Шевченко-Mapia. На Книжковому Арсеналі було представлено декілька художніх виставок, зокрема проекти «Роботи на папері» Роберто Сільваші, «Читач/Течія» із живописом Ігоря Яновського й дерев'яними скульптурами Миколи Малишка, «Діалог» Марини Щербенко та інші

Книжковий Арсенал: за літературними барикадами

У Києві відбувся IV літературний фестиваль «Книжковий Арсенал», який зібрав письменників, культурних діячів і книголюбів з усієї Європи. Супермен Шевченко, президент-письменник і козацькі комікси — чим дивували українців.

У столиці вже вчетверте пройшов масштабний арт-проект «Книжковий Арсенал», який є не просто літературним заходом, а непересічним симбіозом таких видів мистецтва, як література, кіно, музика, драматургія та живопис. Із 9 по 13 квітня кияни та гості столиці мали змогу відвідати книжкову ярмарку, презентації книг українських та зарубіжних письменників, кінематографічні покази, художні виставки, послухати літературні й суспільно-громадські дискусії. Зокрема, й прихильники фантастики могли відшукати цікаві книги та заходи собі до смаку.

Попри буремну ситуацію в країні фестиваль відбувся. Пост-революційний Київ відреагував як ніколи завзято: проти минулорічних 35 тисяч відвідувачів цьогорічний Арсенал зібрав усі 100 тисяч. Окрім культурних діячів, на захід навідалися відомі політики, актори, спортсмени: Остап Ступка, Віталій Кличко, Петро Порошенко і навіть Дмитро Ярош. Завітав і Віктор Ющенко, третій Президент України, презентуючи свою давно анонсовану книгу «Недержавні таємниці». Кожен із відомих гостей переконаний, що такі мистецькі заходи обов'язково потрібно відвідувати і краще всією родиною.

Інтерактивний літературний майданчик для українців став нейтральною, спокійною і доброзичливо-світлою територією. У своєму інтерв'ю Громадському ТВ поет і засновник першого українського видавництва «А-ба-ба-га-ла-ма-га» Іван Малкович зазначив: «У цьому просторі ти на кілька годин забуваєш, що за стінами. Це так важливо, відпочити там душею». А відпочивати було де: багатотокова програма включила в себе понад 250 заходів, із них більше 30 зустрічей із письменниками.

Країною-гостем цьогоріч виступила Франція. За словами організаторів фестивалю, це результат багаторічної співпраці із Французьким інститутом. Заочно познайомитися з французькими сучасними письменниками пересічному українцю, як виявилось,

досить складно. Раніше було видано всього три перекладні книги арсеналівських гостей: роман «Наші розставання» Давіда Фоенкіноса («Нова-Друк» 2013), біографічний «Портрет» П'єра Ассюліна («Фоліо», 2011), історичний роман «Індіго» Жерара де Кортанза («Видавництво Жупанського», 2014). Французи окрім іншого підготували кілька літературних заходів, присвячених Альберту Камю — сторіччя з його дня народження торік святкувала батьківщина письменника.

Центром уваги стала презентація нової поетичної збірки Сергія Жадана «Динамо-Харків» («А-ба-ба-га-ла-ма-га», 2014). Книга разом із новинкою від Олега Лишеги «Зима в Тисмениці» увійшла до серії УПА — Української поетичної антології. Варто зауважити, що Сергій Жадан цьогоріч міг представляти Батьківщину на Євроконі-2014 як найкращий письменник-фантаст Європи: він потрапив у шорт-лист можливих претендентів від України на Європейську премію

з фантастики за книги «Ворошилоград» та «Месопотамія».

Якщо в перші два дні Книжкового Арсеналу ставали в чергу за автографом Жадана, то в п'ятницю естафету перехопив інший український поет — Юрій Іздрик. До останнього дня фестивалю він збирав повні зали на презентаціях своїх книг «Іздрик. Ю» («Видавництво Старого Лева», 2013) та найновішої «AB OUT» («Видавництво Старого Лева», 2014). Не пас задніх Любко Дереш: скромно тулився за стендом видавництва «Фоліо», підписуючи книги чисельним фанаткам. Російський поет і літературний критик Лев Рубінштейн приїхав із новою збіркою поезій «Сонет-66» («Laugus»), австрійський письменник, журналіст та перекладач Мартін Поллак презентував книгу «Мрець у Бункері. Історія мого батька» («Книги – XXI», 2014).

В авангарді різноманітних заходів опинилися Оксана Забужко й Іван Малкович, присутні на арт-майданчику впродовж усього фестива-

Іван Малкович: «У цьому просторі ти на кілька годин забуваєш, що за стінами.

Це так важливо, відпочити там душею».

лю. І якщо пані Оксана, презентуючи нову книгу «Український палімпсест: З Оксаною Забужко розмовляє Іза Хруслінська», не минала майже жодної цікавої літ-дискусії, то засновник «А-ба-ба-га-ла-ма-ги» окрім участі в заходах, дозволяв собі пожартувати. У Вербну неділю поет прийшов із вербовою гілочкою й за народним звичаєм винагороджував нею всіх, хто поближче.

Окремим потоком ішла революційна тематика: спеціальна програма МІСТОКИВ, презентація кількох книг. Свій стенд мала бібліотека Майдану: кожен бажаючий міг подарувати книгу — згодом усі вони надсилаються в сільські бібліотеки по всій Україні. Біля будівлі виставкового комплексу навіть збудували невеличке містечко із фотографіями та плакатами, листівками й тематичними творами.

Широка програма для дітей приємно здивувала батьків: в приміщенні «Арсеналу Ідей» розташувався невеликий оригінальний дитячий майданчик із птахами-гойдалками, тут проводилися книжкові презентації та ігрові майстер-класи для малечі будь-якого

віку. Спрагу найдопитливіших вгамувала дитяча кімната-лабораторія, де можна було розв'язувати головоломки і спостерігати різні фізичні явища. Найбільший ажітаж викликали саме дитячі видавництва: біля стендів «Видавництва старого Лева», «А-ба-ба-га-ла-ма-ги» та «Ранку» неможливо було протиснутись. По праву однією із найважливіших книжкових подій року стало видання книг «Маленькі тролі та велика повінь» і «Капелюх чарівника» Туве Янссон шрифтом Брайля — такий неочікуваний сюрприз зробило «Видавництво старого Лева» до сторіччя з дня народження письменниці.

На противагу розвитку дитячої літератури, на жаль, навіть на Книжковому Арсеналі майже неможливо було знайти наукову й фахову літературу. Якщо ніша гуманітарних наук була хоч трохи наповнена, то книги з точних наук українською можна було перелічити на пальцях однієї руки. Не беручи до уваги масових неякісно написаних комп'ютерних посібників «для чайників», серед російськомовної літератури вибір також був невеликий і з кусючими цінами.

Поза літературою відбулося декілька художніх виставок українських, польських та чеських художників. Окрему програму з курсу лекцій «Кіно(У)топія: з історії українського радянського кіно» презентував Центр Довженка.

Справжніми родзинками арт-проекту стали стилізовані художні плакати з Шевченком-суперменом та анархістом Нестором Махно на байку, футболки із Петраркою, об'ємні листівки на кшталт дитячих книг із розкладними ілюстраціями, а від студії російського дизайнера Артемія Лебедева чашки з температурним датчиком і «сінематографіка» (картинки, що рухаються, якщо їх переглядати через спеціальну пластинку). До уваги туристів представили декілька стендів із краєзнавчими альбомами, путівниками, листівками й сувенірами.

Як не сумно, програма з фантастики на Книжковому Арсеналі виявилася надзвичайно скупюю. Чи не єдиною презентацією фантастичної, а саме фентезійної книги, була презентація повісті Володимира Арєнєва «Бісова душа, або заклятий скарб» («Видав-

ничий дім Києво-Могилянська Академія», 2013). Саме через відсутність інших заходів, присвячених цьому жанру, формат зустрічі було дещо змінено: презентація перетворилася на дискусію про українську фантастику. Залишається тільки сподіватися, що наступного року буде організовано значно більше заходів з цієї сфери.

Натомість прихильників жанру розрадили видавці. Хоча весняних книжкових новинок було небагато, читачі мали досить широкий літературний вибір. Відмітилось підлітковим фентезі й фантастикою видавництво «Ранок» (Корнелія Функе, Рік Ріордан, Крістофер Паоліні, серія «39 ключів» від New York Times), довгоочікуваним перевиданням «Казок барда Бідла» порадувала «А-ба-ба-га-ла-ма-га». «Видавництво Старого Лева» вирізнилося рідкісною як для України оперативністю: роман «Напівлихий» Саллі Грін вийшов українською мовою одночасно з англійським оригіналом; критики пророкують йому успіх «Гаррі Поттера», а авторці як мінімум половину популярності Стефані Маїєр. Можна було придбати на Арсеналі й роман Орсона Скотта Карда «Гра

Ендера» («Брайт Букс», 2013), що вийшов українською мовою синхронно з екранізацією твору.

Попри відсутність деяких видавництв, їх книги можна було купити в невеликій загальній крамничці. Наприклад, це була єдина можливість для фанатів творів Джорджа Мартіна придбати українською його другий роман із циклу «Пісні Льоду й

На презентації коміксу «Дагопак» була присутня спеціально запрошена четверта сотня Самооборони Майдану.

Полум'я», «Битву Королів» («Країна Мрій», 2014). Хоча й не було видавництва «Астролябія» із українськими виданнями романів Толкіна, на стенді видавництва «Навчальна книга Богдан» можна було бачити примірники фантастики українською мовою (брати Стругацькі, Урсула ле Гуїн, Рей Бредбері). Також можна було знайти

твори живого класика Стівена Кінга, популярних українських письменників Макса Кідрука і Дари Корній, триллер Вікторії Гранецької «Тілотм» (2013) та інші книги видавництва «Клуб сімейного дозвілля».

Яскраво на тлі літератури виділився фантастичний комікс «Дагопак» про козаків: величезний плакат притягував відвідувачів, мов магнітом. Проте індивідуальним майданчиком зі спеціальними декораціями автори не обмежилися: на презентацію коміксу була запрошена четверта сотня Самооборони Майдану.

Книжковий Арсенал проходить всього четвертий рік у місті Києві на базі виставкового комплексу «Мистецький Арсенал». Столична альтернатива осіннього «Львівського форуму видавців» поки не наздогнала за масштабами свого західноукраїнського колегу, але як показав цей рік, це тільки питання часу. Сподіваємося, що наступного року Київ збере ще більше видавців, письменників і відвідувачів разом. Зустрінемося на наступному Книжковому Арсеналі!

Вікторія ВАКОЛЮК

ODNAM W DOBRE REŹCE.
PIES STROŻUJĄCY!

ірсодого
Гаса

Нотатки фантастичного Арсеналу

А ми дивились,
та мовчали,
та мовчки чули
чужі,
німії, подлії раби...

Токи сонце
встає.
На
книжковому
фестивалі можна
було знайти цікаве для
кожного: програма варію-
валася від презентацій нових
поетичних збірок до музич-
них виступів та кінопоказів.
Редакція СФ вибрала серед
понад сотні заходів най-
більш фантастичні.

ВСЕ ИДЕ.
ВСЕ МИ
І КРАЮ НЕ
КУДИ ЖЕ ВО
ВІДКІЛЯ ВО
І ДУРЕНЬ
НІЧОГО Н
МО ІВЕ...
ОДНО З
А ДРУГЕ
НА ВІКИ
І ВІСТА
РИ РО
А С С ЧЕ
ЯК ПЕ М
БОРІ
С ПЕР
ІАМО
І ТИ, БУ
ПО СИ

прв
рокій суба чого мисль, теж
Р
ли.и
ли.

НЕ ЛУКАВІ М
ЗТО
ПРОСТО МІ П
УНАС НЕМА
РНА НЕПРАВДИ
ЗА СОБІ...
ПОМОЖИ НАМ,
ІЗБАВІ НАС
ЗРАЖОЇ НАРУГИ.
ПРОБОРОВ ТИ ПЕРШУ
Зи б... бга,
за вас шаві
Т бгга сватазі!

«КАЗКИ БАРДА БІДЛА»: ЗНОВУ НА ПОЛИЦЯХ

Приємний дарунок для поттероманів зробив Іван Малкович: «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» перевидала «Казки барда Бідла». Ця книга Джоан Ролінг вийшла українською мовою ще у 2008 році й не мала повторних накладів. Останнім часом «Казки...» було майже неможливо знайти навіть в Інтернет-магазинах, а сподіватися на перевидання книжки, здавалося, було марною справою. Проте це не заважало поттероманам раз-по-раз писати листи-прохання про перевидання «Казок...» на сайт видавництва. Найбільш наполегливими були фани зі Львова, які не припиняли свого наступу аж поки, зрештою, видавництво не капітулювало: «Книга з'явиться в продажі з 31 березня» — такою була відповідь на одне з численних повідомлень поттероманів.

На «Книжковому арсеналі» нам вдалося поспілкуватися з Іваном Малковичем. Зокрема говорили про погафелпафськи вперту та по-грифіндорськи сміливу «облогу» «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-Ги» читачами: видавець добродушно засміявся і зауважив, що з поттероманів тепер «Кока-кола». Щодо інших книг Ролінг, не публікованих українською, то у видавництві, як виявилось, вже кілька років лежать чернетки перекладів книг-доповнень Поттеріани «Фантастичні звірі та де їх знайти» та «Квідич крізь віки», але видавати їх Малкович поки що не поспішає, чекаючи на сприятливий момент.

Як відомо, Time Warner підписали угоду з Джоан Ролінг про фільм за її книгою «Фантастичні звірі та де їх знайти». Кінострічка має вийти на екрани у 2016 році. Цілком можливо, що саме у зв'язку з появою фільму в Україні таки видадуть довідник Ньюта Скамандера.

Перевидання книг із середніми рівнями продажу в Україні наразі рідкість. Наприклад, шанувальники Стівена Кінга без надії сподіваються знову побачити в книгарнях «Історію Лізі» та «Вовки Кальї» видавництва «КСД». Тож можна вважати, що поттероманам з новим накладом «Казок барда Бідла» дуже пощастило.

ШЛЯХОМ «ДАО» ДО НОВИХ ЗВЕРШЕНЬ

Комікс — один із найпопулярніших жанрів мистецтва в усьому світі. Тому не дивно, що 11 квітня на «Книжковому Арсеналі» в секції графічної прози зібралося так багато людей — нарешті мальований блокбастер «Даогопак» отримав довгоочікуване продовження.

Друга частина коміксу про козаків-характерників має назву «Шляхетна любов». Незмінні автори Максим Прасолов, Олег Чебикін та Олег Колов презентували своє творіння із вражаючим розмахом. На всю стіну імпровізованої зали розпростерлася ілюстрація з головним героєм, Олесем Скородою. Біля стенду з книгами можна було придбати тематичні сувеніри: футболки та чашки, а також сфотографуватися з героями коміксу — картонними моделями у повен зріст. Але найкращим подарунком для шанувальників, безумовно, стала автограф-сесія авторів, яким можна було потиснути руку й особисто висловити вдячність за таку чудову історію.

На презентацію було запрошено спеціальних гостей — вояків з четвертої сотні самооборони Майдану, які на початку заходу заспівали народних пісень.

Того вечора на читачів «Даогопака» очікувала ще одна приємна несподіванка: автори оголосили, що збираються екранізувати свій комікс у вигляді мультиплікації. Анімаційну версію слід очікувати вже найближчим часом.

Після завершення офіційної частини презентації нам вдалося поспілкуватися із Максимом Прасоловим, від якого ми дізналися багато цікавого про створення «Даогопака». Наприклад, чи знали ви, що понад 20 козаків працювали в охороні імператора Японії? В усьому світі вони були відомі як вправні воїни-найманці, тож автори так сміливо вплітають у сюжет найрізноманітніших персонажів. «Нам не треба нічого вигадувати: це все є, — стверджує

пан Максим. — Треба просто брати історію, робити з цього якісний постмодерністський продукт і розповсюджувати цей контент у світі. І, як для нас, це «дао», це шлях». З його слів, у четвертому томі, що матиме назву «Тінь сонця», оповідь піде про працю козаків у Людовіка XIV «як бодігардів». Таких козаків ми ще не бачили. Що ж до героїв коміксу, то в кожному з них було зашифровано багатоцько алегорій. «І якщо ви знайдете, дешифруєте їх, — каже пан Прасолов, — це буде дуже приємно для нас як для авторів».

Як ми встигли помітити, пан Максим обождує працювати над коміксами. Більше того, на противагу поширеній думці про недалекість такого продукту він вважає, що не варто недооцінювати графічну прозу: «Розумієте, комікс — це дев'ятий жанр мистецтва. Наприклад, у Франції ринок коміксів — це більше 2,5 мільярдів євро. Щорічно. І французькі нейрофізіологи вже довели, що якщо ви читаете комікс, якщо ви читаете графічну прозу — *la bande dessinée*, як у Франції кажуть — то у вас одночасно працюють ліва та права півкулі. А це дуже важлива річ для розвитку дитини. Тому, мабуть, у Франції з культурою та наукою все добре».

ФОТО: Чеський центр у Києві

ЧЕСЬКИЙ БЕСТСЕЛЕР – В УКРАЇНІ

Книгу Катержини Тучкової «Житковські богині» видано в Україні. Роман сучасної чеської письменниці і куратора мистецьких проєктів вийшов друком у видавництві «КОМОРА» в перекладі Ганни Величко.

На «Книжковому арсеналі» 11 квітня відбулась презентація українського видання, у якій взяли участь: письменниця Оксана Забужко, історик Катерина Диса, головний редактор видавництва «КОМОРА» Оксана Щур та чеський перекладач Рита Кіндлерова. На жаль, сама Катержина Тучкова не змогла особисто прибути до Києва, і презентація пройшла без неї.

Події роману Тучкової розгортаються переважно у двох локаціях: маленькому гірському селищі та місті Брно. Дора — головна героїня книги — спадкоємниця роду знахарок-ворожок («богинь» мовою роману). Але дівчина «не прийняла» спадок, не намагалася розвивати свої здібності та пізнавати секрети «боговання». Натомість, вирішила при-

святити своє життя дослідженню історії білокарпатських відьом.

Катерина Диса підкреслила високу документальність роману: «Головна героїня — дослідниця, етнограф, яка вивчає таємниці свого роду. У книзі вона ніби долучає читачів до збору матеріалу та написання історії. До того ж автором майстерно представлено багато деталей, пов'язаних з історією чарів». Великий шанувальник історичних романів, Катерина Диса впевнено рекомендує цю книгу: «Там є історія про відьом, є надзвичайно інтригуючий сюжет, який тягнеться ще від XVII століття та розвивається під час драматичних подій XX століття. Від початку і до кінця книга тримає читача у напрузі».

Оксана Забужко охарактеризувала роман так: «Письменниця створила карколомний детектив: від містики до політичного трилера і лесбійської любові. Все динамічно зварено до купи. До того ж, ця книга якраз на часі: зараз українці нарешті прокинулися і усвідомили, що проти них ведеться інформаційна війна — усіма засобами і на всіх рівнях. І так само усіма можливими засобами від неї треба захищатися. Ця книга — своєрідний привід поглянути на літературу не як на інструмент розваг, а як на інструмент поглибленого пізнання світу». Також Оксана Забужко зауважила, що чеська література для українського читача досі лишається майже невідомою: «Знання пересічного українця в кращому випадку закінчується на Міланові Кундері».

Оксана Щур розповіла про шалену популярність роману «Житковські богині» в Чехії: надрукований у березні 2012 року, він одразу ж став бестселером (продано понад 60 000 примірників). Книга отримала премію Йозефа Шкворецького 2012, нагороду Český bestseller 2012, стала «Вибором читачів» у конкурсах Magnesia Litera 2013 та Česká kniha 2013.

Світові дитячі
бестселери

THE
39
CLUES

I LIKE МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ

I LIKE АРСЕНАЛ ІДЕЙ

I LIKE КНИГУ

УКРАЇНЬСЬКА ФАНТАСТИКА: ІНСТРУКЦІЯ З ВИЖИВАННЯ

В «Арсеналі ідей» 12 квітня в рамках «Книжкового арсеналу» відбулася дискусія про долю української фантастики. Спочатку планувалося провести презентацію нового (вже третього) видання повісті-фантазії Володимира Арєнєва «Бісова душа, або Заклятий скарб» (видавництво «Києво-Могилянська академія»), ілюстрованого Олександром Проданом. Однак організатори вирішили змінити формат заходу. До письменника та художника долучились: сербський славіст і перекладач Деян Айдачич, письменниця та публіцистка Вікторія Наріжна, а також літературознавець, кандидат філологічних наук Олеся Стужук. Модератором була кандидат філологічних наук, журналіст тижневика «Бульвар Гордона» Анна Шестак.

Учасники обговорення намагались знайти «рецепт» для української фантастики, інструкцію з її виживання. Чому фантастична література, яка в усьому світі вважається масовою, в Україні виходить дрібними накладками? І що слід робити всім, хто зацікавлений в її успішності, — письменникам, видавцям, літературознавцям та простим читачам? Наскільки конкурентоспроможні вітчизняні фантастичні видання? Які реальні шанси в українській фантастики вийти за межі країни та друкуватися іншими мовами?

Кожен погодився, що хоч наразі ситуація з вітчизняною фантастикою не найкраща, але в неї є непогані перспективи. За словами Володимира Арєнєва, українська фантастика видається іноземними мовами не тільки в Росії, а й у Європі, хоч це і досить нечасті випадки. Найбільша проблема на сьогодні — проблема невисокої активності жанру на теренах нашої країни. Вікторія Наріжна зауважила, що в Україні немає такого потужного фанатського

пласту, як за кордоном: конвенти збирають далеко не десятки тисяч відвідувачів як, скажімо, в сусідній Польщі. А Володимир Арєнєв вказав правильний шлях: «Нам, прихильникам фантастики, потрібно самим проявляти ініціативу. Європа так і робить: там ніхто не чекає мани небесної від керманічів, люди самі організуються та влаштовують конвенти, зустрічі».

Надзвичайно потужний вплив на розвиток літератури мають видавництва. Олеся Стужук підкреслила, що в ХХІ столітті література стала цинічним бізнесом: сьогодні багатьох видавців хвилює не стільки мистецька якість твору, скільки можливі прибутки від продажів. Тож з виданням і книг закордонних авторів, і творів молодих авторів досить непросто.

Великою проблемою є неорганізованість зворотного зв'язку між читачем та видавцем, відсутність реклами нових книг. Крім того, немає потужних періодичних видань, які б освітлювали актуальні події та пропонували читачу свіжу літературу, про яку, найчастіше, йому ніде дізнатися.

Хоча основний час зайняла дискусія, Володимир Арєнєв все-таки трохи розповів про ілюстрації та оформлення своєї повісті, порівняв третє видання з першим. Наразі пан Володимир працює над продовженням роману «Командант мертвої фортеці», а художник Олександр Продан зайнятий малюванням нових ілюстрацій, цього разу для подарункового видання «Відьмака» Анджея Сапковського, що невдовзі вийде в російському видавництві «Астрель». Після дискусії відбулась автограф-сесія Володимира Арєнєва та Олександра Продана.

Закляті скарби фантастики та невігадані реалії

У Київській міській бібліотеці для дітей ім. Т.Г.Шевченка 26 квітня відбулась творча зустріч з видатним українським фантастом Володимиром Ареневим. Письменник представляв третє, доповнене та проілюстроване майстерним художником Олександром Проданом видання фентезійного роману «Бісова душа, або заклиний скарб», а також новий роман «Комендант мертвої фортеці». Відповідаючи на запитання колеги і модератора заходу Олесі Третякевич, Володимир Аренев розповів чимало цікавого про себе, про свою роботу і творчість, а також торкнувся проблемних питань спільноти фантастів та видавничої сфери.

Фантаст. Біолог. Журналіст

Письменниками-фантастами стають по-різному. Хтось — через казки: дитяча любов до чарівних історій залишається в дорослому віці, й прагнення чудес спонукає писати фентезійні оповіді. Для інших цей шлях відбувається через науку. Такі письменники найчастіше обирають жанри антиутопії та наукової фантастики. Володимир Аренев також змалку цікавився наукою, але власні знання, як не дивно, письменник реалізує саме у жанрі фентезі.

У шкільні роки Володимир захоплювався біологією. Вдома мав тераріуми з амфібіями та комахами, доглядав за ними, що вимагало небияких зусиль та відповідальності. Батьки ставилися з розумінням до хобі сина, і навіть допомагали йому у догляді за «домашніми улюбленцями», але зітхнули з полегшенням, коли дізнались, що зрештою він обрав професію, не пов'язану з цими створіннями.

Коли після закінчення школи Володимиру не вдалось вступити на біологічний факультет, він був зму-

шений піти працювати. Влаштувавшись дворником у Київський зоопарк, у вільний час, майбутній письменник писав для журналів і газет статті про динозаврів, рептилій, про те, як утримувати вдома тих чи інших екзотичних тварин. Через рік він вступив до університету ім. Т. Г. Шевченка і, здобувши журналістську освіту, деякий час працював у Інституті журналістики.

Початком письменницької діяльності Володимира Костянтиновича можна вважати 1998 рік, коли було опубліковано його перший твір. За

порадою видавця, Володимир обрав собі псевдонім. Як виявилось, це було правильне рішення, яке допомогло відокремити журналістську діяльність автора від письменницької. Цей розподіл зберігається і досі: коли пан Володимир пише статті чи рецензії, то вказує своє справжнє прізвище, а художні твори чи редактовані тексти підписує псевдонімом. Є письменник, є журналіст і живуть вони дружно: «Пузій ніколи не пише про книги, у створенні яких брав участь Аренев як один із авторів чи як укладач».

Давнє захоплення біологією позитивно вплинуло на творчість письменника: маючи чималий багаж знань за плечима, Володимир Аренев з легкістю населяє свої світи незвичайними істотами, які не тільки дивують найвибагливіших читачів, а й виглядають досить реалістично. «Коли ти знаєш, як в принципі влаштовано біологічний організм, основні закони його функціонування, то якихось суперпомилоч не допустиш», — говорить письменник. Разом з тим, бувають кумедні випадки. В першому виданні «Бісової душі» є момент, коли одного з персонажів на болоті кусає величезна черепаха. Так ось, редактор написав: «...вхопила зубами». Звичайно, коментар від Аренева був: «У черепах нема зубів! Що ви собі дозволяєте?», а редактор на це: «Але ж це фантастична черепаха, що заважає їй мати зуби?»

Тонкощі письменницької справи

Як до письменників приходять натхнення? Пан Аренев зазначив, що творчі люди, професіонали, завжди мають бути готові до спонтанного виникнення нових ідей. «Реальний випадок. Іду в маршрутці. Коли зупинились на червоне світло, звернув увагу на оголошення: «Повітряні кульки до свят». О, думаю, прикольно. А свята-то різні бувають, веселі і не дуже. І з цього з'являється історія: є світ, в якому після смерті душі померлих поміщають в повітряні кульки; з ними можуть розмовляти діти, як люди, що мають тонке чуття, і, умовно, якийсь прошарок дорослих: артисти, художники. Так з'явилась повість «Душниці». Ось так, їхав, просто побачив — тисячу разів до того бачив і потім ще бачив би, але саме в цей момент щось клацнуло — і ось, будь ласка».

Ідеї можуть з'являтися буквально звідусіль. Деякі дуже довго «відлежуються», часом по кілька років, адже

«...буває, що придумав щось, але необхідно «докрутити деталі», допрацювати». Крім того, зазвичай постає необхідність у вивченні додаткової літератури, аби на більш-менш достатньому рівні орієнтуватися в обраній темі.

Так, для написання повісті «Бісова душа, або Заклятий скарб» автор дослідив чимало слов'янського міфологічного матеріалу, і його може вистачити ще на кілька творів. «Ми маємо великий пласт культури, який, на жаль, маловивчений. І читачі краще знають англійський фольклор, аніж наш», — підкреслив Володимир Аренев і мовив, що продовження «Бісової душі» навряд чи буде, однак є ідея роману в новелах, події якого відбуваються в тому ж середовищі, але раніше за часом.

«Чи хотілось би Вам продовжити чиясь історію?» — запитує пані Олеся. «Хотілось би, та хто ж дасть?» — сміється пан Володимир. І ділиться, як у шкільному віці думав, що якщо Стівен Кінг не допише «Темну вежу», то він допише її сам (а прихильники Кінга знають, як «швидко» він писав свою гепталогію).

Кілька разів Ареневу доводилось працювати у чужих світах. Мова йде насамперед про книги-триб'юти, зокрема «Відьмачі легенди». «Робота з чужими текстами — це дуже хороша школа, — говорить Аренев. — Тому що, аби створити щось своє, потрібно розібратись, як у іншого автора це все працює, як він це будував, які там є закони. Особисто мені було дуже цікаво працювати з Сапковським, тому що у нього перші два томи оповідань і п'ять томів романів — це тексти, побудовані зовсім по-різному, за різними принципами».

Володимир Аренев працює за спеціальним правилом «години роботи»: «Якщо ти сьогодні годину не працював, завтра працюєш дві; якщо працював більше, це не віднімає від наступної години, тобто більше години можна, менше — ні, інакше плюсується». Це допомагає «змушувати» себе писати і, так би мовити, тримати себе в формі.

Фантастичний рух — тут і по той бік

Допомагає працювати і фантастичний рух — відвідання конвентів, спілкування з читачами та іншими письменниками. Володимир Аренев відвідує не тільки укра-

їнські фестивалі, а й часто їздить на закордонні конвенти. І письменник стверджує, що різниця між нашим та європейським фантастичним суспільним середовищем вельми відчутна: «Організатори українських літературних фестивалів зазвичай замикаються самі в собі: ось зараз ми орендуємо пансіонат, буде маленька група людей, всі «причетні до...» (письменники, редактори, художники, критики і тусовщики на форумах). Збираються, зачиняються в пансіонаті, п'ють чай склянками і чарками... Більш-менш відкритих конвентів, які набирають багато народу, у нас дуже мало. Різниця між нашими і західними конвентами — в кількості людей. У нас 200-300 чоловік — це успіх, аншлаґ, «ми зірвали касу!», коли для європейських фестивалів кілька тисяч учасників — це норма. Візьміть хоча б «Пиркон» — більше 24, 5 тисяч чоловік!». А далі фантаст щиро ділився своїми враженнями від польського фестивалю, який відвідав у березні.

«Це величезний виставковий центр, кілька кварталів. При вході отримуєш бейджик зі штрих-кодом, проходиш турнікет і... Потрапляєш у зовсім інший вимір. Тому, що там ходять люди, які вже й не люди, а ельфи, гноми, вампіри, божевільні капелюшники... Всі в костюмах, є конкурси ко스플레이щиків. І при цьому вони не відчують себе закомплексовано, адже знаходяться в середовищі одностайності. Багато залів: зала-ярмарок — книжки, комікси, настільні ігри, футболки, стімпанківські штучки, фенечки, закладки — все, що пов'язане з фантастикою; зала для любителів настільних ігор. Величезна кількість виступів з науковими, історичними лекціями. Зала на сто чоловік, а люди сидять в проходах. За автографами величезні черги — Громико, наприклад, годину книжки підписувала. Я здивувався, коли на розкладці побачив серію книжечок «Міфологія Сапковського», монографії, присвячені дослідженню фантастики. Випускає її данський клуб любителів фантастики. Видання просто чудове! Кожен КЛФ робить свій конвент — Пиркон також робить КЛФ «Друга ера». Вони не бігають в міністерства, у відомства, вони самі все це організовують і проводять».

«Місяць минув, а мене досі «пре», — підсумовує письменник. — Це зміна системи координат: тобі показують, що може бути по-іншому. Це потужний заряд енергетики, та й контакти чисто видавничі».

Здавалося б, чому ж усього цього нема у нас? Країна ж більша... «У них це традиція, — пояснює Арєнєв. — У них клуби любителів фантастики — це не люди, які зібрались випити чаю та просто поговорити про життя. Вони збираються щоб щось робити... Ні, навіть не так. Вони щось роблять, і тому збираються. А у нас збираються щоб щось робити... але потім п'ють чай. Різниця в менталітеті — європейському, українському та російському. Там, на заході люди уміють «відриватись», для них фантастика — це класно».

На фестивалі, як розповів Арєнєв, часто приїжджають сім'ями, дорослі разом з дітьми. Там є окремий стрім для дітей, де розваги та заняття пов'язані з фантастикою — наприклад, діток вчать різним джедайським прийомам. Батьки просто залишають там малечу, і можуть не перейматися за їх безпеку. Також є великий молодий фендом: «Це величезна кількість юних людей, які приїжджають на конвенти, у них очі горять, вони роблять щось просто тому, що це цікаво. Там молодь не говорить «а нас не підтримують...», вони самі можуть сказати «гей, дядечку, вб'ї відійди, покури, а ми зараз все самі зробимо».

Видавнича справа

Порівнював Арєнєв і видавничу справу — вітчизняну із західною. «Письменники там також не чекають, що їх будуть підтримувати. У нас автор має бути активним, а на Заході є літературні агенти. І це не просто людина, яка влаштовує книгу у видавництво. Це такий собі майстер Йода. Йому приносять рукопис, а він говорить, що варто виправити; автор може сказати «я не буду це переписувати», тоді вони розійдуться... і про цього автора ніхто більше не почує. Більшість західних видавництв не працює безпосередньо з письменниками. Там літ. агент робить первинний відбір, він приходить до видавця, вже знаючи, в яку серію, на яку полицю можна покласти книжку, що з нею робити, як її позиціонувати. Це критик, психолог, менеджер, піарщик, жилетка, в яку можна поплакати. А тут по-іншому. У нас якщо ти автор і хочеш чогось досягти, ти повинен все робити сам».

«Видавці не думають сучасними категоріями. Віда українського суспільства в позиції «прийдіть і зро-

біть нам добре». І видавці чекають, і письменники чекають, а читачі все ніяк не дочекаються».

Також в розмові торкнулись такої сучасної проблеми видавництва, як електронні книги. Давно помічено, що як тільки з'являється електронна версія друкованої книжки, рівень її продажу різко падає. «Що зробити, аби книжка нормально продавалась? Картинки, ілюстрації, — вказує вихід Арєнєв. — Зробити так, щоб книжка була як артефакт, щоб читач взяв її в руки і захотів купити, навіть якщо вже прочитав. Коли читач бере в руки книжку, якісно надруковану, з ілюстраціями та в красивому оформленні, то думає — якщо видавництво вклало у це такі гроші, отже автор чогось вартий». Це рішення застосовується і у самого Арєнєва. Так, останнє видання «Бісової душі...» оригінально оформлене та ілюстроване надзвичайними роботами Олександра Продана. У новій книжці «Комендант мертвої фортеці» є купа усіляких візерунків, колонтитули, різні заставки після кожного розділу, замість зірочок між епізодами розділів — спеціальні відбивки; три типи буквиць під кожного персонажа; дуже детально промальовано замок і карту. Такі рішення додають книзі унікальності, а читанню цікавості.

Під час заходу Володимир Арєнєв поділився деталями процесу створення ілюстрацій до своїх книжок, а ще відмітив деякі двозначні моменти у текстах (зокрема про Межигір'я та півострів, де почались озброєні протистояння), які були написані ще до того, як щось подібне сталося в дійсності. Зазначив він також, що нове видання «Бісової душі...» завдяки редагуванню дещо відрізняється від найпершого, а також що повість в оригіналі — а писалась вона спершу російською — звучить як стилізація під Гоголя, тоді ж як українською вона має зовсім інше звучання. Окрім цього, автор розповів про інші свої твори, а також роботу над новими проектами, зокрема про нову, присвячену мариністиці фантастичну збірку.

Наприкінці зустрічі письменник зачитав один із своїх невеликих творів, сюжет якого вельми вразив слухачів, а опісля всі охочі отримали автограф і змогли особисто перекинутись словом з відомим фантастом.

Артем ОСТРОЖИНСЬКИЙ
Фото автора

19-20 ЛИПНЯ

Odessa Comic Con International

Odessa Comic Con International — це захід, який представляє з себе гармонійне об'єднання ярмарки, творчої виставки та виставки тематичних стендів, сценічного костюмованого шоу, кінопоказів, лекцій, майстер-класів, презентацій, а також величезної безлічі інтерактивних розваг (комп'ютерні та настільні ігри, атракціони, конкурси, лицарські бої, спортивні естафети, квести та інше).

Дата заходу: 19-20 липня 2014 року

Місце проведення: Одеський Палац Спорту (просп. Шевченка 31, м Одеса, Україна).

Тематичні напрямки заходи:

- Комікси
- Аніме та манга
- Ігри
- Серіали і фільми
- Фантастика

Програма заходу насичена цікавими подіями та сюрпризами для відвідувачів.

Також ми очікуємо приїзду безлічі гостей, відомих в різних сферах культурно-масової діяльності (актори, режисери, ілюстратори, редактори журналів, автори книг та оповідань та інші).

Особливості конвенту:

1. Дводенне костюмоване шоу
2. Тематичні стенди, присвячені різним фантастичним всесвітам
3. Мейд Кафе (кафе покоївок і дворецьких)

ЦІНИ ТА ЗАМОВЛЕННЯ КВИТКІВ

Бонус День

Дата — 18.07.2014, п'ятниця
Місце проведення — Парк Перемоги, пляж Отрада
Вартість — безкоштовно.

Odessa Comic Con International

Дата — 19.07.2014, субота
Місце проведення — Палац Спорту
Вартість — 60 грн

Odessa Comic Con International

Дата — 20.07.2014, неділя
Місце проведення — Палац Спорту
Вартість — 60 грн

Наталія Щерба: «Наляштуватись на роботу допомагає цілковита тиша і ледь чутний цокіт годинника»

Наталія Василівна Щерба

Народилася: 16 листопада 1983 року в Молодечно, Білорусь.

Літературний дебют: оповідання «На дні», літературна газета «Клуб-801», липень 2005

Твори: численні оповідання, трилогія «Бути відьмою» (2008-2011), роман «Дволикий світ» (2009), книга-казка «Таємниця старої скрині» (2009), серія «Часодії» (з 2011 і донині).

Нагороди: премія Краща дебютна книга (2 місце) за роман «Бути відьмою» (Зоряний міст, 2009); премія Кращий дебют (EuroCon, 2010); І місце в конкурсі «Нова дитяча книга» за роман «Часовий ключ для Василини» (2010);

премія за кращий цикл (2 місце) за роман «Часодії. Часовий ключ» (Зоряний міст, 2011); книжкова премія Рунету-2012 в номінації «Бестселер» за книгу «Часодії. Часове серце» (2012); премія «Аліса» за цикл «Часодії» (РосКон, 2012) та ін.

У дитинстві Наталія Щерба любила фантазувати і мріяла стати письменницею. Та чи могла вона тоді уявити, що колись її поштову скриньку вщерть заповнять листи від фанатів із різних країн, а тисячі юних читачів із нетерпінням очікуватимуть її нової книги про часодіїв?

— Пані Наталіє, для початку, розкажіть трохи про себе. Як Ви обрали професію письменниці, чим захоплюєтеся, окрім літератури і що саме спонукало Вас врешті оселитися в Івано-Франківську, чарівному карпатському краї?

Можу впевнено сказати, що письменницею я мріяла стати з дитинства. Мене приваблювала можливість фантазувати, творити казкові світи. Спочатку малювала, потім почала писати, хоча більшість історій мені так і не вдалося закінчити. Звичайно, дуже любила читати – пригодницьку, фантастичну, класичну, воєнну літературу – все, що тільки могла знайти в ті роки. Серед казкарів моїми улюбленцями були Павло Бажов із його «Уральськими казками», Кир Буличов та його оповідання про Алісу, і Астрід Ліндгрэн з історіями про Пеппі та Ронні.

Література – не єдине моє захоплення. Вільний від роботи час я присвячую ушу, китайському бойовому мистецтву, а також рукоділлю. Окрім того, обожаю подорожувати: піший похід у гори – найкращий відпочинок для мене. Саме це і спонукало мене оселитися в Івано-Франківську, майже під самими Карпатами. На мою думку, саме у гірських верховинах та тінистих лісах, і досі ховається справжнє чарівництво.

— А коли і за яких обставин у вас з'явилася ідея написання «Часодіїв»?

О, перший задум виник у мене дуже давно, ще в дитинстві. Мене завжди цікавили питання Часу: що

таке годинник, з чого саме він складається, чи можливо винайти машину часу... Тому й не дивно, що першою серйозною працею мала стати саме Часова книга.

Над першою частиною я працювала дуже довго – більше п'яти років. Ідеї з'являлися поступово, одна за одною, і вмістити їх в одному сюжеті було неймовірно важко. Оскільки я тільки починала писати, багато чому доводилося вчитися просто під час роботи. Однак, незважаючи на це, літературна праця справді мене захопила.

– Що Вам потрібно, аби налаштуватись на роботу? Що надихає Вас на творчість?

Цілковита тиша – і ледь чутний цокіт годинника віддалік. А надихає саме життя – подорожі, зустрічі, спілкування, нові знайомства. Навіть у звичайних буденних речах є завжди якась краплинка чарів, головне її відшукати.

– Чи важко писати для дітей?

Писати взагалі важко, незалежно від того, для кого пишеш – для дітей чи для дорослих. Але ще більш важко писати те, до чого не лежить душа. Тут головне, аби те, що ти пишеш, йшло від серця. Діти, підлітки неймовірно чутливі до таких речей, і вони завжди відчують, де щирість, а де фальш.

А щодо самого письменництва – на мою думку, гарна історія завжди буде гарною, незважаючи на вік тих, хто її прочитає.

– Чи працюєте Ви наразі над ще якимось проектом, окрім «Часодіїв»?

Ні, я завжди намагаюся працювати над однією історією. Нині вся моя увага зосереджена на «Часодіях» – тим паче, що йде робота над останньою книгою у циклі. Хоча деякі ідеї в мене все ж таки є – я занотовую їх у блокнот, щоб не забути, і відкладаю на майбутнє.

– Чого варто очікувати від шостої, останньої книги серії, якою вона буде і коли з'явиться у книгарнях?

Маю надію, це трапиться вже цього року. Не хочу багато розповідати про нову книгу, тому що завжди можна випадково розкрити якусь таємницю. Хіба скажу, що дуже задоволена фіналом історії – вона закінчується саме так, як я планувала майже з самого початку.

– Віднедавна харківський видавничий дім «Школа» перекладає «Часодіїв» українською, і, без сумніву, успішно. Це була Ваша особиста ініціатива? Що можете розповісти про роботу над перекладом?

Так, я завжди хотіла, щоб мої книги видавалися українською. Щодо «Часодіїв», надійшло декілька пропозицій, та я одразу зупинилась на видавництві «Школа», і, як виявилось, не помилилась. Книги видаються в дуже гарному оформленні, а перекладає чудовий спеціаліст Наталія Косенко. Звісно, ми постійно тримаємо зв'язок щодо перекладу різних «часодійних» слів.

– Вам постійно пишуть шанувальники з різних країн. Які листи запам'яталися найбільше?

О, листи надходять з усього світу, навіть з Китаю та Канади, та переважно це читачі з різних куточків Росії, України, Білорусі, Казахстану. Діти пишуть про себе, свою сім'ю, своє місто, про книги, які вони читають. Звісно ж, центрова тема всіх листів – «Часодії». Читачі розповідають про власні враження, ставлять багато цікавих запитань, долучають до листів малюнки, ключики, стріли, різні саморобки. Кожен лист – це маленька історія. Наприклад, одна дівчина з Владивостоку надіслала у листі малюнок-аплікацію, календарик зі світлинами її рідного міста, ключик і навіть пакетик чаю з горобини. До речі, листи надходять і від батьків юних читачів – дуже хороші, особисті листи.

– Що побажаєте читачам «Часодіїв» та журналу «СФ»?

За будь-яких обставин, не зважаючи ні на що, завжди залишатися людиною: мати гідність, берегти честь, шанувати життя. А «Світу фентезі» насамперед щиро бажаю стрімкого розвитку, професійного натхнення, цікавої роботи та нових горизонтів!

*З письменницею спілкувалася
Вікторія Ваколюк*

Фото люб'язно надані Н. Щербою

«...Раптом хмари стали
яснішати і незабаром
розсіялися, а між ними
вистромилася висока
Часова вежа з дахом-
дзвоником і тонким
самотнім шпилем».

ЧАРИ МОЖУТЬ ВІЯВИТИСЯ НАВІТЬ У ПРОСТИХ РЕЧАХ. НАТАЛІЯ ШЕРБА У СЕРІЇ КНИГ "ЧАСОДІЇ" ВІДКРИВАЄ ЧИТАЧАМ МАГІЮ, ЯКА ХОВАЄТЬСЯ В ГОДИННИКАХ — МАГІЮ ЧАСУ.

У ЗАМКУ КОЖНОГО ЧАСІВНИКА Є ГОЛОВНИЙ ГОДИННИК — СЕРЦЕ ОСЕЛІ, ЗА ЯКИМ ЗВІРЯЮТЬ УСІ ІНШІ. ГОЛОВНИЙ ГОДИННИК ЛЕГЕНДАРНОГО РОЗКОЛОТОГО ЗАМКУ ЗНАХОДИВСЯ В ЧАСОВІЙ ВЕЖІ — І САМЕ З ЙОГО ДОПОМОГОЮ ЮНА ВАСИЛИНА ПОВЕРНУЛА ЧАС У ДІМ ВЕЛИКОГО ЧАСІВНИКА ЕФЛАРА.

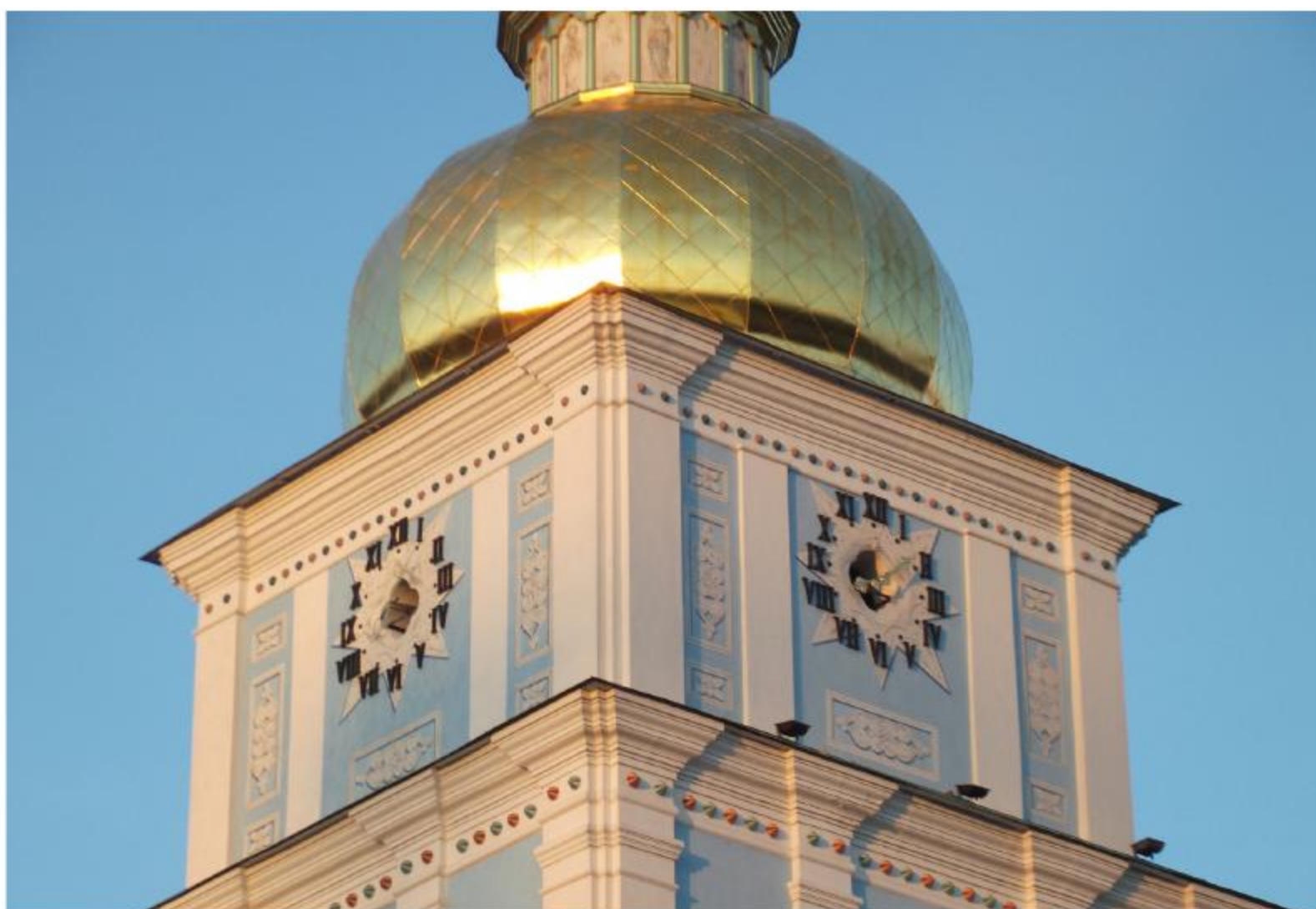
ГОДИННИКОВІ ВЕЖІ ВОЛОДІЮТЬ НЕЗРИМИМ МАГІЧНИМ ЧАСОВИМ ПОЛЕМ, НЕЗАЛЕЖНО ВІД СВОГО МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ. ТОЖ МИ ЗРОБИЛИ ФОТО-ПІДБІРКУ ЧАСОВИХ ВЕЖ УКРАЇНИ СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ЗЕМНИХ ЧАСІВНИКІВ. АДЖЕ ДИВА ПОРУЧ, ПОТРІБНО ЛИШЕ НА ХВИЛЬКУ ЗУПИНИТИСЬ І ЗАМИСЛИТИСЬ — ЩО ЯК ВОНИ ПІДСТЕРІГАЮТЬ ВАС ПРОСТО ЗА РОГОМ ВУЛИЦІ?

ПРИЄМНОЇ ЧАСОДІЙНОЇ МАНДРІВКИ!

Годинникова вежа Приміського залізничного вокзалу (XX ст.)

Київ, Вокзальна площа
© Артем Острожинський

Дзвіниця Михайлівського Золотоверхого собору (XX ст.)

Київ, вул. Трьохсвятительська, 8
© Артем Острожинський

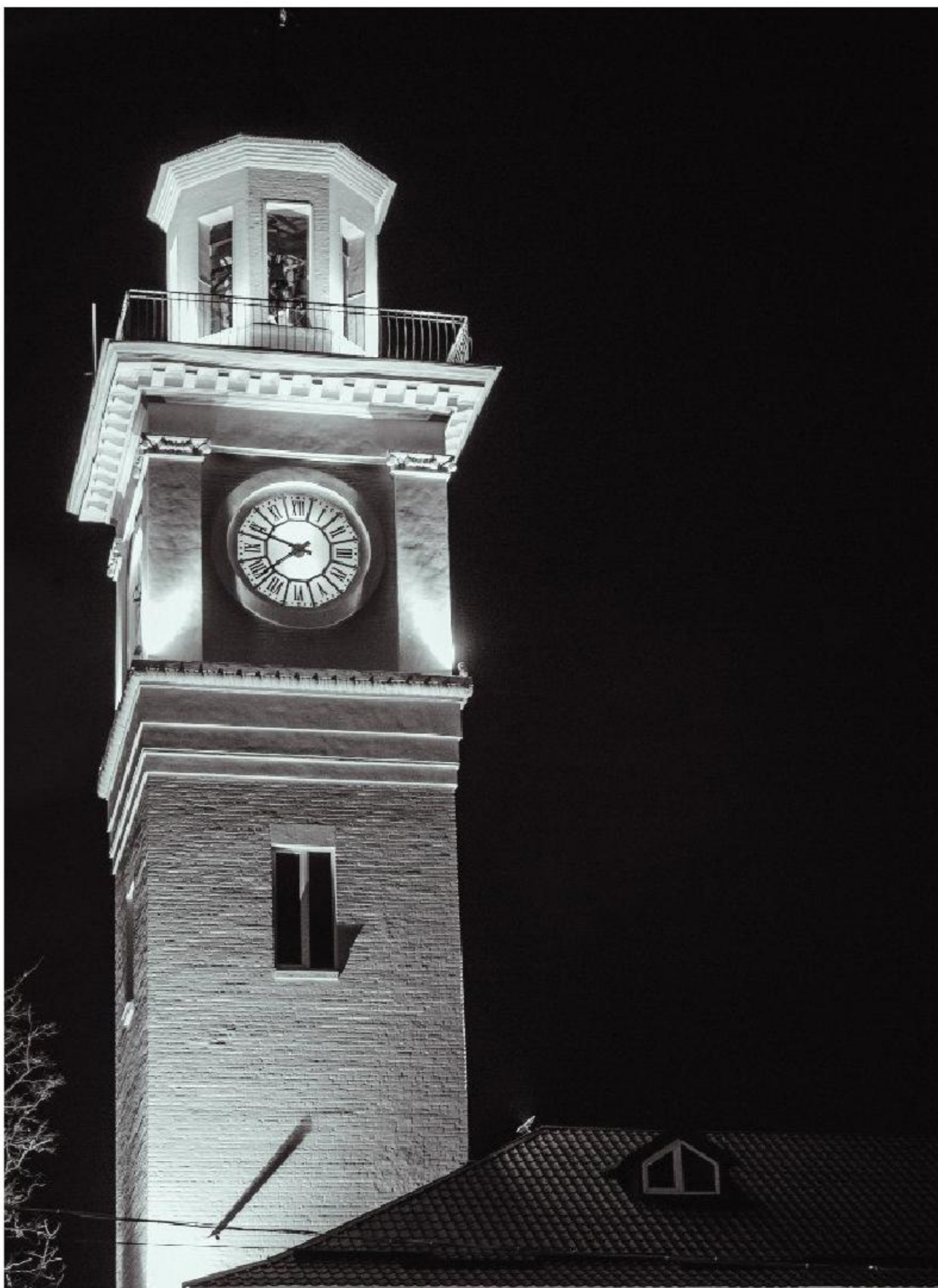
**Дзвіниця Свято-Катерининського
монастиря (XX ст.)**
Київ, Контрактова площа, 2б
© Влада Соловйова

**Годинникова Київський державний
академічний театр ляльок (XXI ст.)**
Київ, вул. Грушевського, 1а
© Артем Острожинський

Будинок польського магістрату (XIX ст.)
Кам'янець-Подільський, площа Польський ринок, 1
© Артем Острожинський

Вежа пожежного депо (XX ст.)
Полтава, вул. Фрунзе, 37/40
© Віктор Носенко

Водонапірна вежа (каланча) (XX ст.)
Вінниця, Європейська площа
© Інна Ковалишена

Львівська ратуша (XIX ст.)
Львів, Площа Ринок, 1
© GeoClub.ua

Чернівецька ратуша (XIX ст.)
Чернівці, Центральна площа, 1
© О. Алімонов

Вежа костелу Бернардинів (XVII ст.)
Львів, Соборна площа, 3-А
© Артем Острожинський

Дзвінниця Спасо-Преображенського собору (XIX ст.)
Одеса, Соборна площа
© Артем Острожинський

Івано-Франківська ратуша (XX ст.)
Івано-Франківськ, Площа Ринок
© Ярослав Багай

Дорога до, від і між

XII конкурс фантастичного оповідання на тему «Дорога до, від і між» провела «Зоряна Фортеця» — літературне об'єднання, створене з метою відродження україномовної фантастики, в першу чергу в малій формі. Кожен бажаючий протягом лютого міг надіслати свою роботу на участь у конкурсі, ще місяць тривало голосування. Найправнішим вдалося потрапити у шістку фіналістів, а щасливчики взяли участь у майстер-класі письменника та літературного критика Михайла Назаренка.

Література подорожей веде свій родовід від давньої античності. Велична «Одісея» Гомера багато разів перевидавалася і переосмислювалася, на її основі створено чимало творів, а сюжет «повернення додому» називають одним з основних у літературі загалом.

Опис подорожі у вигляді щоденника мандрівника або створені на схожому ґрунті тексти, привертають чималу увагу читача. Нотатки Марко Поло, Афанасія Никітіна, Миколи Миклухо-Маклая, Джеймса Кука, Лаперуза відкривають справжній шлях у інші світи, які, тим не менш, є частиною великої планети Земля.

До теми подолання шляху, як певної місії, зверталася чимало письменників та творців. Арабський світ створив «Пригоди Синдбада-Морехода». Класик російської літератури Радіщев залишив «Подорож із Петербурга до Москви». У американців «роуд тріп-

пін сторі» є однією з базових речей у літературі, через яку формується світосприйняття народу. Згадаємо, наприклад, роман Апдайка «На дорозі».

Фантасти також чимало уваги приділяли саме мотиву подорожі, шляху. Певно, найвеличнішими творами, у яких подорож є окремою цінністю стали твори Джона Толкіна «Гобіт, або туди і назад» та «Володар перснів» і цикл Стівена Кінга «Темна вежа». Список авторів, герої яких мандрують у просторі, буде величезним. Це й Дуглас Адамс «Автостопом по Галактиці», це й Ніл Гейман «Американські боги», знову Стівен Кінг та Пітер Страуб «Талісман».

Серед творів, які виходили російською мовою, варто згадати «Росія за хмарою» («Россия за облаком») Святослава Логінова – блискучий химерний текст знавця російської глибинки і видатного стиліста, та фентезійну подорож «Ті, що йдуть у ніч» («Идущие

в ночь») миколаївського автора Володимира Васильєва та киянки Анни Кітаєвої.

«Дорога до, від і між» – таку тему мав XII конкурс «Зоряної фортеці». Учасникам запропонували уявити образ дороги, як особливого місця, яке поєднує, де можливі дива.

Переможцем конкурсу став Олег Субчак із оповіданням «Вотчина богині», для якого це вже третій фініш на першому місці. Він, як і на IV конкурсі, звернувся до теми гірського сходження, адже чим вища гора, тим менше шляхів дістатися її вершини. Цього разу він створив елегантну альтернативну реальність та творчо підійшов до перших штурмів найвищої гори Землі – Евересту.

Богиня-гора не дуже шанує зухвалих комашок, які вперто деруться до священної вершини. Першопрохідники мали не зовсім гарне обладнан-

Футболка для переможця від «Зоряної Фортеці»

Переможець конкурсу Олег Субчак

ня, та йшли більшою мірою завдяки власному завзяттю. Містичні історії завжди оточують восьмитисячники, тим більше, що вийти у таку подорож не завжди означає повернутися.

Друге місце зайняла Алісса Мієн із оповіданням «Ом асіфіка конга фару». Історія прокладення комунікаційного мосту між узбережжями Землі-Другої, який розрізає таємничий Каер-іс – місце, де трапляється різне, яке не є сталим і постійно змінюється. Зем-

ляни не охочі розгадувати таємниці дивної землі, вони налаштовані будь-що протягнути міст, аби спустошити надра Землі-Другої. Проте їм потрібен Провідник з місцевих...

Попри уривчастість оповіді, авторці вдалося створити атмосферний текст із відчутними бредберівськими інтонаціями.

Третє місце зайняв Віталій Генік із оповіданням «Загадка Віастри». Зна-

вель та прихильник наукової фантастики не зрадив собі, і розповів історію пошуку нового знання. Двоє вчених намагаються розкрити призначення Дороги – дивного надміцного утворення, що охоплює екватор віддаленої планети Віастри. Дорога йде без розривів, для неї немає значення чи суходіл під нею, чи океан. І чомусь цю Дорогу любляють місцеві тварини та атмосферні явища.

Олег СЛІН

Учасники майстер-класу за підсумками XII конкурсу «Дорога до, від і між»

Фото: Олег Слін

Напівхороша книга?

Роман «Напівлихий» авторства британки Саллі Грін став сенсацією ще до того, як потрапив на полиці книгарень. Авторку рекламували як нову Ролінг, видавці з усього світу боролися за право видати «Напівлихого» та дві наступні частини трилогії. Книгу видали одночасно 45 мовами, серед яких – о диво – є й українська (і немає російської).

«Напівлихий» у відмінному перекладі Віктора Морозова став непересічною подією в українському книговиданні. Роман мав досить непогану як для вітчизняних видавців промокампанію: це і плакати, і реклама на літературних сайтах, і безкоштовні брошурки з уривком роману, які роздавали у книгарнях. Обкладинка одразу привертає увагу, будучи виконаною у контрастних кольорах. Велика кількість схвальних відгуків критиків довершила роботу з популяризації твору. Хочеться, щоб Видавництво Старого Лева продовжувало у тому ж дусі й тишило нас як хорошими книгами, так і хорошою рекламою до них.

Цього ж, звісно, варто бажати й іншим українським видавництвам.

Роман Саллі Грін оригінальний і самобутній. Схожість цієї книги з історією про «Хлопчика, що вижив» починається і закінчується на тому, що в ній описується наш звичний світ в якому, як і в романах Джоан Ролінг, живуть приховані від простих смертних чорні й білі відьми та чаклуни. Їх роз'єднує ненависть одне до одного, а поєднує лише страх перед підлітком Натаном Берном, який є нащадком обох сторін — має світлу матір і темного батька. Саме від імені Натана і ведеться оповідь.

Книгу можна умовно розділити на три нерівнозначні частини. Перша — дитинство та юність Натана, його щоденна боротьба з оточуючим світом, поступова втрата свободи. Ця частина авторці вдалася найкраще — глибокий психологізм, дрібні, однак важливі деталі, внутрішній конфлікт у душі Натана, перше кохання і жорстока розплата за нього. Усе це справ-

ді захоплює читача. Щоправда, у цій частині є свої недоліки, як от дещо неправдоподібні діалоги героїв, Натана та Анналізи, чи надзвичайно скупі дані про чаклунський світ, але це не заважає читачеві «ковтати» розділ за розділом.

А ось далі — з частини про утримання Натана в клітці та його втечу — починаються суттєві проблеми. Авторка з усіх сил намагалася передати читачеві страждання головного героя, і в цій спробі відчутно перегнула палицю. Особливо з фізіологічним подробицями. Не можна сказати, що ці подробиці неправдоподібні, але їх справді забагато. Настільки забагато, що ближче до кінця натанового перебування у неволі до них можна просто збайдужіти, і лиш гортати сторінки без будь-якої реакції на страждання бідолашного хлопця.

З кожним розділом усе більше й більше починає відчуватися нестача фактів про світ чарівників. Особливості стосунків між білими і темни-

«Книга про відьом без сов та круглих окулярів на носі. Підозрюю, що це нові «Голодні ігри»... Блискуча й нездоланно приваблива історія — я в захваті».

«The Times»

ми чаклунами, побут чарівників, подробиці про магію та чарівні сили... Майже немає тієї інформації, яка, природно, цікавить читача, яка дозволить розуміти поведінку героїв та закони світу, в якому вони живуть. І навіть легенда про походження білих та чорних чаклунів мало чим допомагає, бо майже нічого не прояснює.

Остання частина роману вдалася кращою за другу, але гіршою за першу. Позбавлений важливих подробиць, схематично зображений світ тріщить по швах, але герої знову оживають, неначе в них вдихнули свіже повітря. Пазл під назвою «доля Натана Берна», з рипом і скрипом, та все ж збирається купи і показує читачам хоч і не цілу картину, але суттєвий її фрагмент.

Наприкінці книги «проблемний підліток» Натан демонструє свою

проблемність сповна. Він таки вирвався на свободу, але свобода ця короткочасна й непевна, а юнак, що все життя прожив ізольовано, зовсім не вміє жити серед людей. Його життя «на волі» — це безперервний ланцюг помилок, страху й недовіри до кожного, хто опиняється поблизу. Наприкінці роману остаточно окреслюється конфлікт, що знайде свій розвиток на сторінках наступних книг трилогії. Це не конфлікт між чорними та білими чаклунами, як може подумати більшість. Це конфлікт між реальністю та нав'язаною картинкою, конфлікт між тим, що ми бачимо, бо хочемо бачити, і тим, що є насправді.

Цей роман розрахований перш за все на підлітків, адже навчає, що у нашому світі немає нічого однозначного. У ньому повно напівтонів, а те, що видається добрим — не завжди є таким; так само, як те, що на перший

погляд здається лихим. Книга також розповідає про непростий моральний вибір, один із тих, що їх називають «вибором меншого зла». Натан постійно змушений обирати менше зло, доки не опиняється у глухому куті, вибратися з якого хлопець зможе хіба що в наступній книзі.

Саллі Грін написала справді чудову книгу. Звісно, нестача деталей художнього світу негативно впливає на загальне враження. Авторка даремно нехтувала подробицями життя та історії білих і чорних чаклунів. Можливо, вона просто ще недостатньо продумала всі ці нюанси, тож сподіваємося, що автор виправить огріхи першого тому в продовженні. Тим не менш, незважаючи на всі недоліки, «Напівлихий» вартий того, щоб бути прочитаним.

Інна КОВАЛИШЕНА

Люди міста

Часом їх називають Палацовою Вартою, іноді — Міськими Вартовими чи просто Гвардією. Незалежно від назви, невгамовна фантазія авторів героїчного фентезі знаходить для них одне-єдине і незмінне призначення, а саме: десь на середині третього розділу (чи на десятій хвилині фільму) увірватися в кімнату, атакувати головного героя і бути знищеними на місці.

«Варта! Варта!», Террі Пратчетт

Бородатий карлик у кольчужі, із сокирою та бойовою хлібиною за поясом, до нестями закоханий у підземелля, хай і мешкає в будинку навпроти — так вам опише гнома будь-який мешканець міста Анк-Морпорк (якщо, звісно, він не виявиться гномом). Власне, саме місто знаходиться у «Пласкому світі», витвореному уявою британського письменника Террі Пратчетта.

Отож, гноми — невисокі працюючі бородаті типи, що пишаються своїми шахтами. Зазвичай, гном трьох футів зросту. Високий, можливо, десь і чотирьох. У кінці-кінців, гном може виявитися гномихою, але аж ніяк не шестифутовим безбородим парубком.

Та чим Диск не жартує, як то кажуть. Страшна істина відкрилася рудому широкоплечому Моркоу За-

лізобетонсону в шістнадцять років. Батьки-гноми повідали спантеличеному парубку, що хлопця всиновили. Його ще малям знайшли при дорозі, єдиного вцілілого, після нападу розбійників на заможний екіпаж. Дізнавшись про своє людське походження, Моркоу вирішує влаштуватися на службу до Міської Варти. Хлопець отримує благословення, стару книжечку «Закони і Пастанови міст Анка і Морпорка», та вирушає до вищезгаданого міста.

На превеликий жаль новоприбулого, за останні кілька сотень років порядок в Анк-Морпорку геть змінився. Патрицій Ветинарі розсудливо вирішив, що «злочинність завжди нас супроводжувала, і, якщо від неї нікуди не подітися, то нехай вона, принаймні, буде організованою». Тепер влада у місті перейшла до досвідчених чіпких рук Гільдії Найманих Убивць та Крадіїв, а Міська Варта втратила всі почесті й привілеї, де-факто ставши формальністю. У штаті лишилося всього троє працівників, включаючи постійно нетверезого, в усьому розчарованого капітана Семюеля Ваймса. Чергують вартові лише вночі, намагаючись зайвий раз не наріватися на неприємності.

Шестифутувий гном, загадковий дракон, низка дивних смертей — усе це стає непомірним тягарем для керівника міської варти Ваймса. А йому і так доводилося несолодко. Місто ж, воно, як.. як жінка... Загалом, капітану Ваймсу не позаздриш.

«Варта! Варта!» Террі Пратчетта — гумористичне фентезі, восьмий роман у циклі «Плаский світ» і перший у підциклі про Міську Варту славного міста Анк-Морпорка. Це єдиний підцикл, де існує більш-менш чітка хронологія, та події якого можна простежити в часі. Наразі історія діяльності і бездіяльності Міської Варти налічує вісім книг.

ФОТО: В. Ваколук

Ілюстрації: Марк Сімонетті, ZagKir, Пол Кідбі

Тонкий гумор, пародії на різні суспільні класи, політичні інтриги й сімейні стосунки, правда, як вона є — всі риси, традиційні для «Плаского світу» Пратчетта, притаманні й «Варті».

Читаєш і дивиєшся: ніби роман й фантастичний, а проблеми в ньому висвітлені аналогічні до наших. «Варта» є пародією на охоронців громадського порядку (полісменів). Тому не дивно, що офіцери й рядові успадкували від своїх реальних прототипів різноманітні «професійні недоліки»: схильність до хабарництва, дрібне витягування службових грошей, вільне трактування законів, перевищенням службових повноважень... Але найгірше — це відчуття суспільної непотрібності, адже влада не поспішає боротися зі злочинністю, а сама контролює кримінальні організації й встановлює їм межі дозволеного.

Хоча іноді серед тих, кого «нікуди більше не візьмуть» трапляються справді ідейні вартові, готові до останнього захищати мирне населення, ті, для кого честь і гідність — більше, ніж просто слова.

«Варта» — один із тих романів, де провідна роль належить героям, а не сюжету. Ні, сюжет є — добре продуманий, захопливий, динамічний, але він, ніби переноситься на другий план, залишаючи в авангарді персонажів книги. Розкриття характерів героїв, особливості їх поведінки у непередбачуваних ситуаціях у цій книзі є цікавішими за саму фабулу. Кожен персонаж особливий, харизматичний і самобутній.

Моркоу, наприклад, — наївний, щирий та простий парубок. Він *правильний*, і тому його *слухають*. Кожен, хто потрапив під його вплив, починає соромитися своєї недосконалості, намагається стати кращим.

Сержант Колон — сімейна людина похилого віку, не чистий на руку та чистий на совість. Він самозакоханий, але недостатньо амбіційний для просування кар'єрними сходами.

Капрал Шнобс — недалекий та злодійкуватий вартовий, хоча й у добродушності йому не відмовиш. Досить екстравагантної зовнішності, але це не перешкоджає йому бути в «активному пошуку».

Ваймс — командор, головнокомандуючий Варти. Навіть знаходячись під керівництвом хитроумного патриція, як людина розумна, чудово розуміє, які накази потрібно виконувати, а які ні. Ваймс ненавидить паперову роботу, йому більше до душі вуличне чергування, гонитва, відчуття небезпеки. Він не кат, а слуга закону, і йому все одно, кого запроторити до в'язниці: дрібного злодія чи патриція Ветинарі. В одному з інтерв'ю Пратчетт розповів, що саме Сем Ваймс є його улюбленим персонажем із «Плаского світу».

«Варта!Варта!» вирізняється не лише яскравими характерами, а й розгорнутими філософсько-іронічними роздумами. Можливо, комусь вони здадуться нудними, й він поспіхом перегорне сторінки. Дарма: легка й ненав'язлива філософія є тією родзинкою, яка вирізняє «Плаский світ» серед грубого цинічного фентезі, яко-

го більш ніж достатньо серед фантастичної літератури. Варто зазначити, що сер Теренс спочатку хотів написати пародію на популярну у вісімдесяти роки неякісну фентезійну літературу, але вона вийшла настільки доброю, що подарувала йому статус «серйозного письменника в несерйозному жанрі», багатомільйонну аудиторію читачів, стабільний прибуток і навіть лицарське звання. Тринадцять його романів входять до списку 200 кращих книг світу за версією BBC (2003р.). З них із циклу про Міську Варту Анк-Морпорка чотири: «Варта! Варта!», «До зброї! До зброї!», «П'ятий слон» та «Нічна Варта». Цикл «Плаский світ» не є дитячою чи підлітковою літературою, а розрахований на дорослих, хоча ним і зачитуються мільйони юнаків і дівчат по всьому світу.

Звісно, пратчеттознавці легко знайдуть у «Варті» згадки про персонажів інших підциклів, наприклад, сусідство відьми Маграт Часник із батьками Моркоу чи поява Смерті перед жертвами дракона. Але якщо ви ще не читали жодного з романів Пратчетта, не хвилюйтеся: загалом, підцикли (та й навіть книги одного циклу) слабо пов'язані одне з одним. Ви можете почати читання як із історій про Відьом чи Смерть, так і з підциклу про Варту. Або, — чого вгадувати! — рухатися за непохитним дороговказом хронології написання та почати з «Кольору чарів» про Рінсвінда.

Словом, нема часу вагатися — просто читайте Пратчетта!

Вікторія ВАКОЛЮК

«Книжки люблять усіх, хто їх розгортає, вони дарують захисток і дружбу, не вимагаючи нічого на взамін, і ніколи нікого не полишають у самоті, навіть тих, хто з ними погано обходиться.»

(Корнелія Функе)

Герої, чиєї допомоги вам краще не просити

ЗНАЙОМТЕСЯ — ЛІНА ІНВЕРС...

Ваше місто залякує банда головорізів? Вам загрожує напад дракона? Не хвилюйтеся! За мішечок дзвінких монет могутня чарівниця Ліна Інверс розжене цих покидьків одним махом! Тільки потім не жалійтеся, що своїми чарами вона перетворила все місто на руїни...

Хто ж така ця Ліна Інверс? «Мила невинна красуня і надзвичайно вміла чарівниця», — так описує вона себе. Принаймні, щодо другої своєї характеристики вона має рацію. Ліна, головна героїня аніме «Рубаки» («Slayers»), має неабиякий хист до темної магії. Один її Драгон Слейв — і ціле місто впаде до її ніг. Ну, а Гіга Слейв може знищити всю планету. Крім того, вона володіє білою магією, вправно б'ється як на мечях, так і кулаками, здатна з'їсти потрібні порції усіх страв із меню таверни і налякати людей до смерті лише одним своїм іменем. Чи достатньо цього, щоб описати Ліну? Безперечно, ні. Вважайте, що в одному персонажі зібрали всі найяскравіші звички головних героїв епічних історій.

Саме аніме є пародією на героїчне фентезі та всі можливі штампи. Гадаєте, принци, що їздять на білих конях, — стрункі біляві красені? У світі «Рубак» ви зустрінетеся з одним принцом — кремезним чорнявим бровастим чолов'ягою бандитської зовнішності. Вважаєте, що борці за справедливість з'являються круто і завжди розважні? Амелі — принцесі-чарівниці із сильним почуттям добра — ніколи не вдається виконати трюк із епічною появою вдало: скільки б разів вона не стрибала з дерев у гущу лиходіїв, результат один — скручені м'язи та пісок на обличчі. Воїн-мечник, перевдягнений у дівчину із зачіскою Сейлор Мун? Рожевий ведмедик, у якому ховається спадщина могутнього мага? Усе перераховане можна побачити в цьому аніме.

«Рубаки» є екранізацією популярних лайт-новел Хаджіме Кандзакі. Перший аніме-серіал з'явився в 1995-ому році, і на цьому аніматори не зупинилися. Наразі «Рубаки» нараховують 5 сезонів ТВ-формату, мають кілька фільмів та OVA, а також втілені в сюжет однойменної манги.

Сюжет закручується навколо пригод Ліни Інверс та її супутників, перелік яких із кожним сезоном трохи різниться. Зазвичай вони встрягають у небезпечні пригоди, які зводяться до одного — порятунку світу від загибелі. Не оригінально, але захопливо. Тут вам і монстри різного ґатунку, і маги, що прагнуть помститися. Ворогів — хоч греблю гати, і всі вони якось причетні до Апокаліпсису.

І що в такій ситуації робити бідоласній Ліні? Звісно, боротися! Володарі монстрів ще пошкодують, що перейшли їй дорогу! А поки триватиме битва, глядач встигне і насміятися із жартів-пасток, розставлених по серії, і зрозуміти до кінця, що врешті-решт відбувається: ступивши на поле битви, персонажі часто «призупиняють» події і починають балакати про те, як їм здолати ворога, що слухняно чекає, поки вони завершать ляпати язиками, або ж навіть приєднується до розмови, підтверджуючи здогадки героїв. Ще ніколи боротьба зі злом не була такою веселою!

Назва:

Рубаки

Оригінальна назва:

Slayers

Вид:

ТВ (5 сезонів по 26 епізодів)

Країна:

Японія

Рік

1995

Жанр:

фентезі, комедія, пригоди

За мотивами:

лайт-новел Хаджіме Кандзакі «Рубаки»

...ТА ЇЇ ДРУЗІ!

У битві із силами темряви завжди знадобляться помічники. Зі злом самому не впоратися, а воно, як відомо, має бути покараним!

Ліна:

— Отож, у вас є 5 варіантів. Перший — вас жорстоко покараю я, другий — вас жорстоко покарає Гаурі, третій — вас жорстоко покарає Амелія, четвертий — вас жорстоко покарає Зелґадіс.

— А п'ятий — ви покараєте мене разом?

— Авжеж!

Цей звичайний діалог із «Рубак» якнайкраще представляє усіх постійних супутників Ліни: вправний, але дурнувятий воїн Гаурі, маг із драматичним минулим, якого перетворили на химеру, Зелґадіс та спадкоємиця трону королівства Сейрун — чарівниця із сильним почуттям справедливості Амелія. Додайте Ліну Інверс — і отримаєте універсальний коктейль Молотова. (Увага! Не намагайтеся його відтворити в домашніх умовах! Це може бути небезпечно для життя!)

Деколи розмови та дії цієї дивної компанії доходять до відвертого абсурду, змушуючи глядача реготати над усім безглуздя ситуації.

Зелґадіс:

— Смерть чи рабство у демона?

Гаурі (задумливо):

— І... Що ми оберемо?

Крім того, у фентезійному сюжеті завжди має бути напівпоганий персонаж. Таким є Зеллос — представник раси мадзоку, що ховається за личиною таємничого жерця. Він з'являється у другому сезоні, щоб використати Ліну у своїх цілях. Час від часу він приєднується до компанії, допомагаючи тільки тоді, коли це йому вигідно. Він ніколи не бреше, лише не договороє чи уникає відповіді зі своїм фірмовим «Соре ва хіміцу дес!» («Це секрет!»). Незважаючи на те, що він часто стає причиною проблем головних героїв, Зеллоса, як і будь-якого напівпоганого персонажа, глядачі просто обожають.

Мальовка героїв не надто деталізована, дещо карикатурна та емоційна. Оскільки «Рубаки» є, перш за все, гумористичним аніме, то це цілком виправдано: так глядач краще розуміє усі почуття і жарти, закладені сценаристами. Однак, коли персонаж у бойових сценах читає довге закляття, можна побачити, як сяють очі і розвівається вітром волосся, надаючи батлам епічного характеру.

Наразі минуло 19 років із першої появи «Рубак» на екранах, проте вони й досі залишаються актуальними. У часи, коли більшість сучасного фентезі складається зі штампів на штампах, ніколи не завадить над ними посміятися. Якщо ж не зможете розпізнати всі натяки — не біда: рубаки залишають по собі не тільки розвалені міста, а ще й хороший настрій!

Оксана ПРОНЬКО

КОЗАЦЬКИЙ БЛОКБАСТЕР. MADE IN UKRAINE

Уявіть собі козака в костюмі Бетмена: разом із кажанячими вухами на голові стирчить оселедець, а за функціональний пояс зашнурована гостра шабля. Що, не можете? То й не треба. Макс Прасолов, Олексій Чебикін та Олег Колов — автори українського коміксу «Дагопак» — створили власних «супергероїв», які дадуть фору будь-якому Бетмену.

Перша частина графічного роману «Анталійська гастроль» з'явилася у 2012 році, вразивши українського читача новизною сюжету і якістю виконаної роботи. Головний герой Олесь Скворода отримав важливе доручення від свого отамана: визволити побратимів-козаків, яких полонив турецький султан. У цьому йому мають допомогти хазяйновитий Тарас Пересічиволя та мовчазний бандурист Мозговий.

Гадаєте, троє побратимів не впораються з величезною Турецькою імперією? Ха! Олесь, як і його друзі, — юнак зовсім непростий. Він із відзнакою закінчив кафедру контррозвідки та шпигунства Січової бурси і має усі шанси стати справжнім характерником. Огрядний Тарас на прізвище Лінєвий здатен одними лиш вусами розкидати цілий загін, а характерник Мозговий не тільки зачаровує супротивників своєю музикою, а ще й конструює вражаючі бойові механізми. Дорогою до компанії приєднуються ще двоє незвичайних персонажів: татуйований кабан-моряк і самовпевнений гусак-інтелігент. Вони і створюють козакам ідеальне прикриття, адже проникнути у Туреччину чоловіки вирішили під виглядом мандрівних артистів.

На противагу цим героям виступають: злий Візир, який мріє отримати абсолютну владу над свідомістю Султана і влаштувати велику війну, та двійко небезпечних асасинів, які курять кальян і повсякчас ведуть один з одним філософські диспути.

Здавалося б, супротивні сторони визначені, але тут на сцені з'являється кунючі Арі-сан, дуже вправна дівчина-ніндзя, «подарована Турецькому султану сьогунотом Токуґавою від гріха подалі». Їй доручено охороняти сина Султана, якого Візир бажає позбутися, аби розпалити у своєму правителі войовничий дух. І вона ладна життя віддати, аби захистити свого підопіч-

ного від будь-яких підступів радника хазяїна.

До честі авторів, жіночі образи у коміксі представлені вольовими та чарівливими. І тут не тільки відважна ніндзя, а ще й рішуча дружина Султана, яка навіть будучи звичайною полонянкою в гаремі, зуміла зберегти свою гідність і повністю закохати в себе володаря Турецької імперії. Друга частина «Даогопака» — «Шляхетна любов» — розкриває її з іншого, геть несподіваного боку.

Наразі було презентовано лише два романи, однак у «Даогопака» вже з'явилося безліч вірних шанувальників. Спершу книг планувалося усього три, але творці настільки захопилися, що вже понавигадували подій частин на сім уперед. Робота над коміксом клопітка і довга: гарні кольорові ілюстрації вимагають великих зусиль, так само, як і дотепні влучні репліки. І воно того варте, адже історія «чіпляє» буквально з перших сторінок.

Дехто стверджує, що комікси — жанр включно дитячий, проте «Даогопак» охоплює аудиторію від п'яти років і до ста. Несподівані сюжетні ходи не дозволяють читачам знудитися: то свині по небу літають, то Візир виглядає своїх ворогів через «Machintosh»... А що вже казати про алюзії! Коли Олесь Сковорода тікає від начальника варту Еміра, він вигукує: «Емір ловив мене, та не спіймав». До слова, філософія свободи і волі тут теж розкрита вдосталь: як з боку козаків, так і з боку ніндзя.

Єдиний недолік, який може відлякувати читача, — це ціна (одна частина коштує більше ста гривень). Проте, зрештою, чому б не заохотити самого себе таким чудовим поповненням домашньої бібліотеки? Як би там не було, а потримати в руках гарну книгу в твердій обкладинці формату А3 завжди приємно. Окрім того, «Даогопак» стане чудовим подарунком вашим близьким будь-якого віку.

Що ж буде у третій частині? Крім авторів, поки що цього ніхто не знає. Відомо тільки назву — «Таємниця Карпатського мольфара». Зважаючи на фантазію творців, можна лише здогадуватися, яким виявиться цей мудрець-чарівник і яку роль йому судилося зіграти в житті головних героїв. Тож шанувальники готуються до покупки заздалегідь — нова книга обіцяє бути навіть цікавішою за попередні.

Оксана ПРОНЬКО

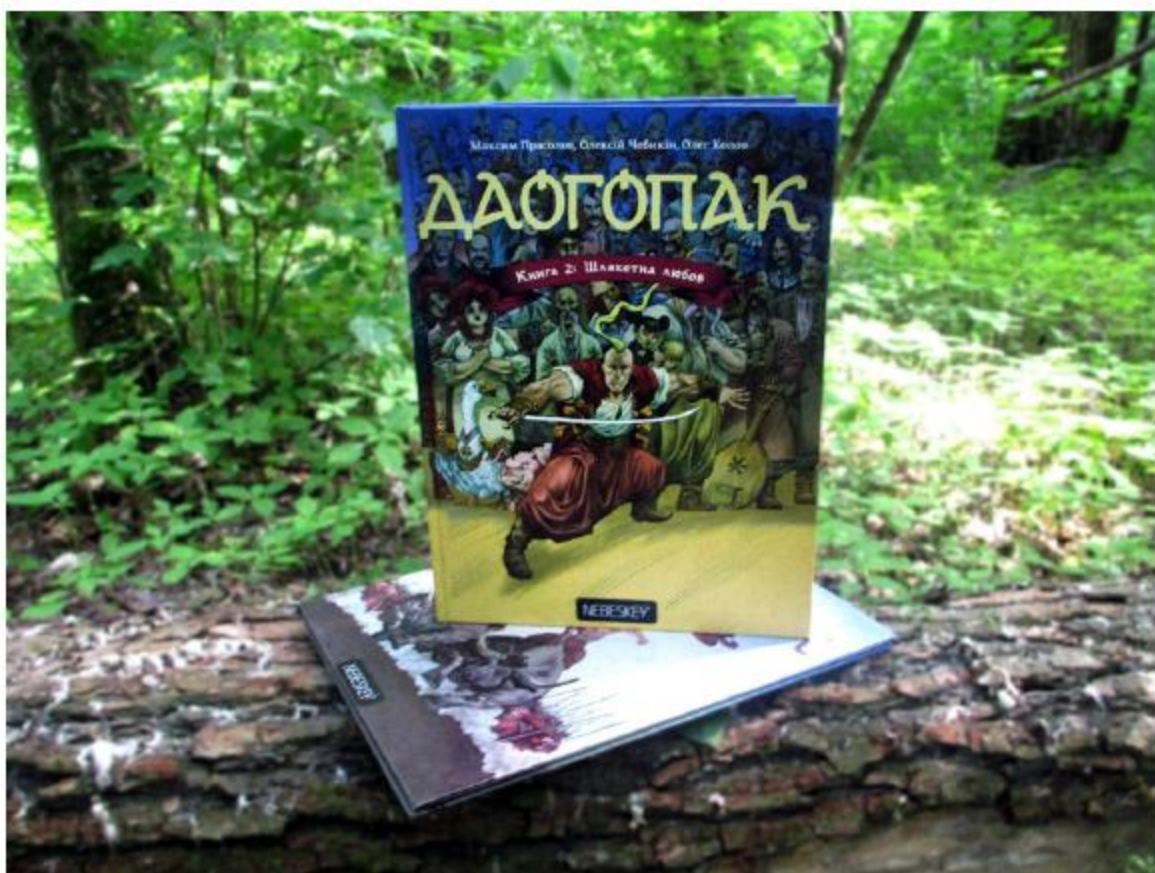

ФОТО: Оксана Пронько

BLIND GUARDIAN

Коли мова заходить за «Володаря перснів» Толкіна, кожен шанувальник power metal'у в першу чергу згадує німецький метал-гурт Blind Guardian. Передусім відомий тематикою: тексти пісень написані за мотивами творів Джона Толкіна, Майкла Муркока, Стівена Кінга, Клайва Льюїса, Френка Герберта, Роберта Джордана, Джорджа Мартіна, класиків Гомера й Йоганна Гете та навіть за сюжетами Старого заповіту й Євангелія.

Lord Of The Rings

There are signs on the ring
Which make me feel so down
There's one to enslave all rings
To find them all in time
And drive them into darkness
Forever they'll be bound
Three for the Kings
Of the elves high in light
Nine to the mortal
Which cry

I'll keep the ring for sorrow
I'll keep the ring till I die
I'll keep the ring for sorrow
I'll keep the ring till I die
Slow down and I sail on the river
Slow down and I walk to the hill
Slow down and I sail on the river
Slow down and I walk to the hill

And there's no way out
Mordor!

Dark land under Sauron's spell
Threatened a long time
Threatened a long time
Seven rings to the dwarves
In their halls made of stone
Into the valley
I feel down

One ring to the dark lord's hand
Sitting on his throne
In the land so dark
Where I have to go
I'll keep the ring
I'll keep the ring
I'll keep the ring
Till I die...

Slow down and I sail on the river
Slow down and I walk to the hill

Lord of the rings

Окрім тематики, Blind Guardian вирізняється рідкісною, як для рокерів, постійністю – це один із найдружніших гуртів, за двадцять п'ять років музичної кар'єри в колективі змінився лише барабанщик (Томена Штауха у 2005 році змінив Фрідріх Емке). Інші позиції залишаються первинними: Гансі Кюрш (вокал), Андре Ольбріх (гітара), Маркус Зіпен (гітара).

Скандинавські мотиви, жваві технічні speed metal композиції, потужний істинно power вокал, мелодійні акустичні баллади – основні риси їхньої музики.

Уперших альбомах, «Battalions of Fear» (1988) й «Follow the Blind» (1989), відчувається значний вплив таких китів жанру як Iron Maiden та раннього Helloween'у. А вже за декілька років після виходу першого демо (записаного на кошти бабусі Андре) в гурту розкривається власний стиль, вони набирають популярності у Німеччині.

Третій альбом, «Tales from the Twilight World» (1990), який і приніс чималу відомість металістам, стає переломним: відбувається перехід від жанру speed metal до power metal. Пісні стають потужнішими, яскравішими, кожна з них має фантастичну тематику. Так, наприклад, перша композиція «Travel in Time» на грані потужного паверу й стоголосого симфо написана за мотивами «Дюни» Френка Герберта, а «Lord of the Rings», авторства Андре Ольбріха, стає без сумніву однією з кращих їхніх баллад та визитівкою Blind Guardian.

Серед інших альбомів відзначається «Somewhere Far Beyond» (1992) – баллада «The Bard's Song: In the Forest» була презентована окремим синглом і стала хітом, а перша з списку композицій – «Time what is Time» заворує інструменталом та потужністю.

Без сумніву, однією з найкращих робіт є концептуальний альбом «Nightfall in Middle-Earth» (1995) – усі композиції написані за мотивами «Сильмариліону» Дж.Р.Р.Толкіна, журнал Metal Hammer додав його до списку 200-кращих рок-альбомів усіх часів. Найяскравішими композиціями в даному випадку є, власне, «Nightfall», «The Eldar» (одна з небагатьох, що написані Маркусом Зіпенем) та «Mirror Mirror», яка вийшла синглом. Диск став не золотим подарунком кожному толкіністу на День народження (якщо, звісно, в того є імунітет до важкої музики). Свого часу Blind Guardian навіть хотіли долучитися до написання музики до «Володаря перснів» Пітера Джексона, але режисер надав перевагу класиці й повністю довірив

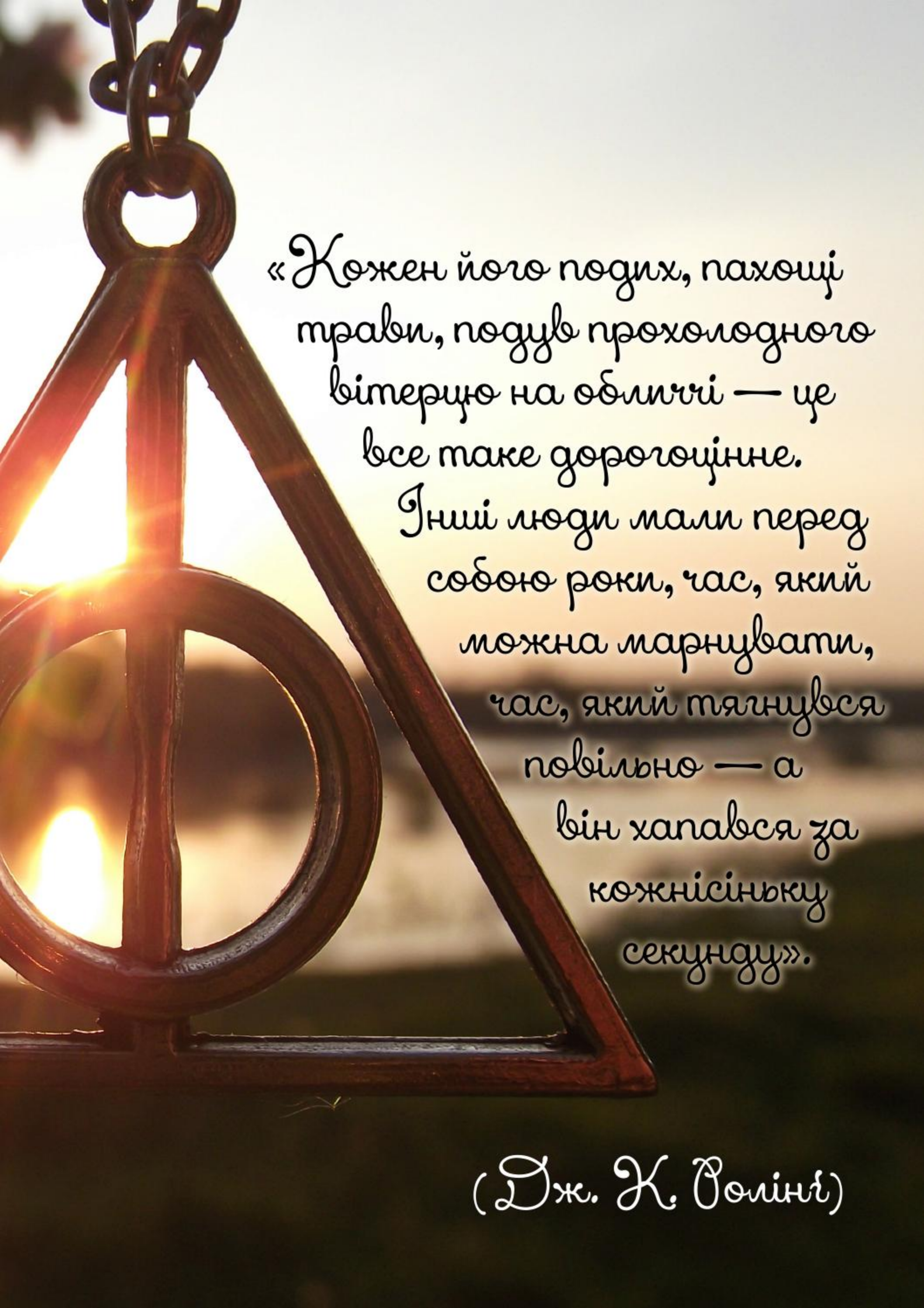
музичний супровід Говарду Шору. Окрім цього, найбільшою мрією Андре Ольбріха є написати рок-оперу за «Володарем Перснів», а Гансі Кюрш завжди прагнув створити альбом «виключно по Толкіну», чим і став «Nightfall in Middle-Earth». До запису цього альбому залучалася велика кількість музикантів, що виконували партії флейти, синтезатора й бек-вокалу. Попри перехід на power metal є й швидкі композиції притаманні speed metal'у, такі як елементи поривчастого трешу, а в баладах натяки на фолк-рок. У вокалі активно використовується прийом накладання голосів, що створює ефект «Queen».

Як зізнається лідер гурту Гансі Кюрш, творчість Фредді Меркюрі мала значний вплив на його власний стиль вокалу (Кюрш навіть після операції на голосових зв'язках щасливий володар чотириоктавного діапазону, чим активно причаровує шанувальників). Власне, вплив найлегендарнішого рок-гурту найбільше відчувається в наступному альбомі «A Night at the Opera»: за словами Маркуса Зіпена, назва була обрана як алюзія на однойменний альбом Queen у знак поваги. Уперше гурт трохи відступає від фантастики й у тематиці пісень опирається на реальні особистості та класичні твори: Галілео Галілей, Фрідріх Ніцше, Ісус Христос, Трістан та Ізольда, Гектор. Сайт Metal-Rules.com відзначив «A Night at the Opera» як найкращий метал-альбом 2002 року.

Поки що останньою яскравою зіркою став «At the Edge of Time»(2010), більш фентезійний за двох попередників. У 2012 році, до двадцятип'ятирічного творчого юбілею, гурт презентував колекційний тридисковий альбом із найкращими композиціями. Після нього не було звичайного світового турне, гурт повністю поринув у роботу над новим альбомом, який обіцяє анонсувати вже у 2014 році.

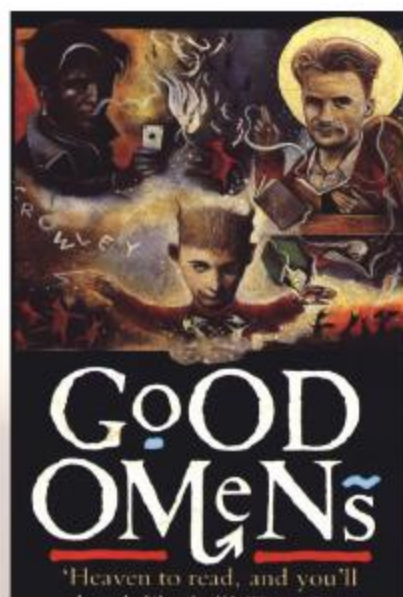
«Кожен його подих, пахоці
трави, подув прохолодного
вітерцю на обличчі — це
все таке дорогоцінне.

Інші люди мали перед
собою роки, час, який
можна марнувати,
час, який тягнувся
повільно — а
він хапався за
кожнісіньку
секунду».

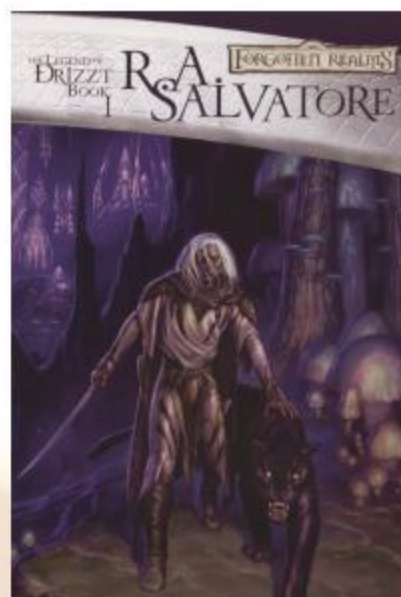
(Дж. К. Ролінгі)

Джордж Р. Р. Мартін
«Пісня Льоду та Полум'я»

Террі Пратчетт
та Ніл Гейман
«Благі знамення»

Роберт Сальваторе
«Забуті королівства»

Марина та
Сергій Дяченки
«Дика енергія. Лана»

«Літо» — довгоочікуване, з полунично-морозивним смаком, із горами чи морем, друзями чи побаченнями, канікулами чи відпусткою, але його хоче кожен. Варто потрапити в літні обійми, як тридцятиградусна спека пів дня не випускає з помешкання. Ми постаралися підібрати найкращі, але не занадто заїжджені та набридлі фентезисту книги, щоб вам, читачі, було чим зайнятися довгими спекотними днями. До рекомендованих списків не включені такі титани жанру як «Володар Перснів» Толкіна чи «Гаррі Поттер» Ролінг лише тому, що фактично кожен фентезист і так прочитав ці твори чи переглянув їх екранізацію.

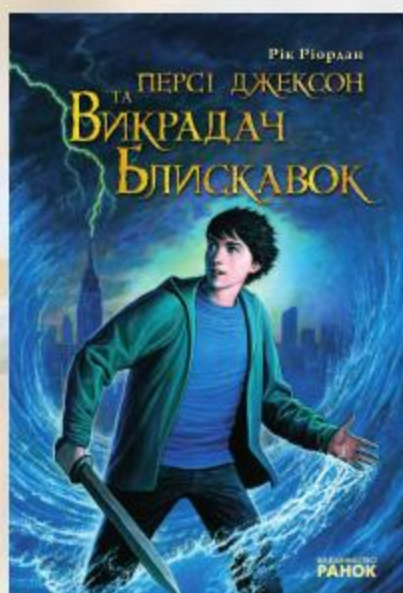
Звісно, краще цим списком не обмежуватися: у жанрі фантастики є безліч хороших книг, які варто прочитати. Скажімо, класична антиутопія «1984» Джорджа Оруела із поглядом зсередини на інформаційну політику, пригодницька серія «39 ключів» від New York Times для підлітків, чи оповідання «Фах» Айзека Азімова, яке зацікавить абітурієнтів. Не варто забувати й за інші жанри літератури.

У нашому листі рекомендацій ви можете знайти як класику фентезі, так і відносно нові твори, які з тих чи інших причин будуть актуальними в сезон літо-2014.

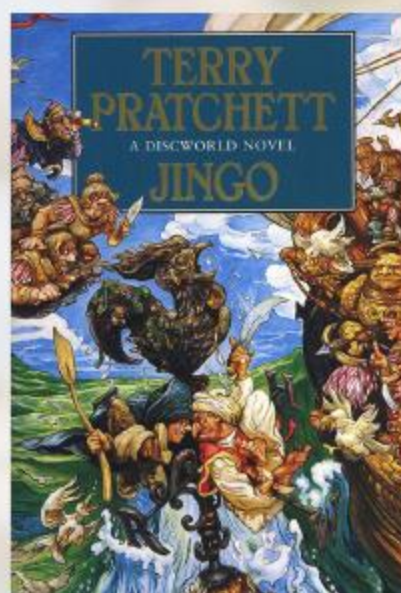
Приємного читання!

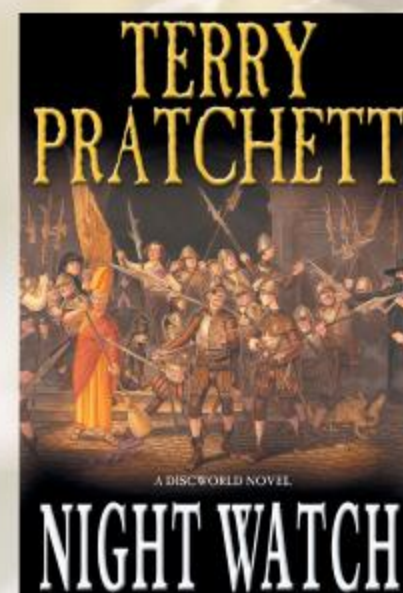
Корнелія Функе
«Чорнильна трилогія»

Рік Ріордан
«Персі Джексон та Олімпійці»

Террі Пратчетт
«Патріот»

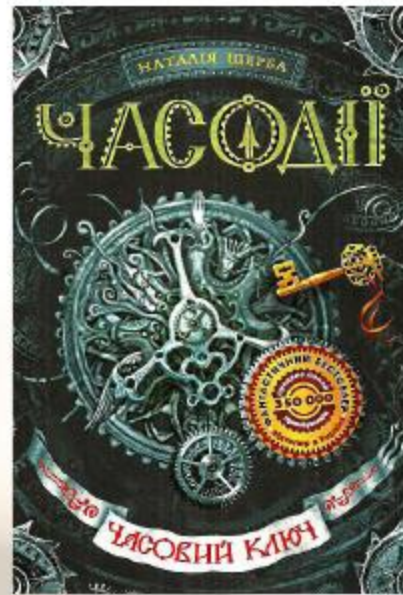
Террі Пратчетт
«Нічна варта»

Роджер Желязни
«Хроніки Амбера»

Анджей Сапковський
«Відьмак»

Наталія Щерба
«Часодії»

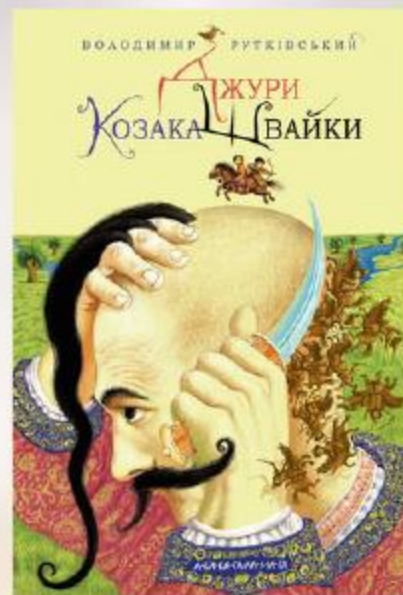
Сергій Оксенік
«Лісом, небом, водою»

Віталій Климчук
«Рутенія:
Повернення відьми»

Володимир Арєнєв
«Бісова душа, або
заклятий скарб»

Володимир Рутківський
«Джури»

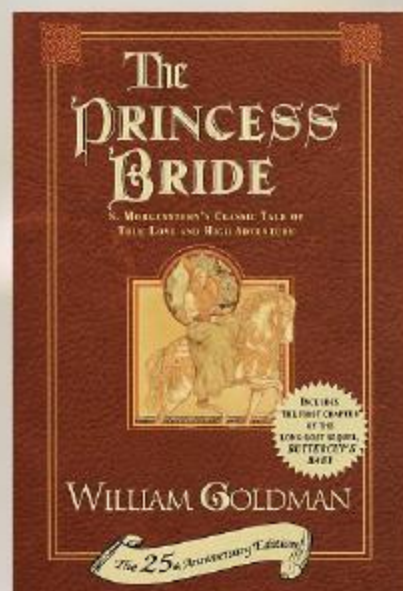
Дара Корній
«Гонимарник»

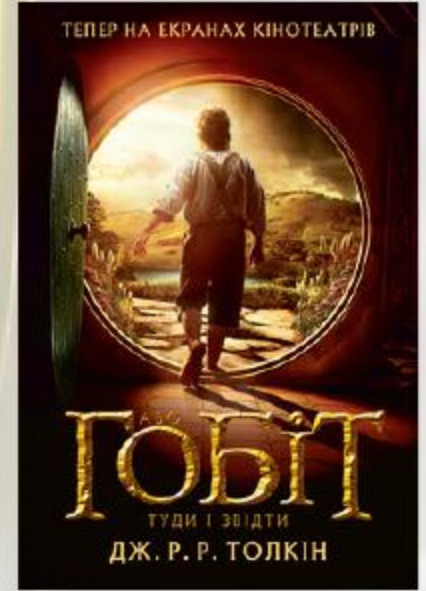
Стивен Кінг
«Темна Вежа»

Вікторія Гранецька
«Тіло™»

Вільям Голдман
«Принцеса-наречена»

Джон Р.Р. Толкін
«Гобіт, або туди
й назад»

ЗАДАЧА 1

Рон Візлі готувався до екзамену з трансфігурації: із загальної кількості білетів N він вивчив n штук. Професорка Макґонегл дозволяє учням самим витягувати білети по черзі, в довільному порядку. Якому по рахунку Рону вигідніше стати в чергу, щоб його шанси здати екзамен були найвищими?

ЗАДАЧА 2

Юний Мерлін, слуга Артура, влаштував у спочивальні принца генеральне прибирання. Підлога вимита, обладунки вичищені, ліжко перестелене, навіть чоботи Артура після полювання вичищені. Перед чарівником залишилося найскладніше завдання: перебрати велику корзину з королівськими шкарпетками, вибрати й випрати лише брудні. Відомо, що імовірність витягнути брудну шкарпетку $1/2$. Яка найменша кількість шкарпеток у корзині? Яка найменша кількість шкарпеток, якщо Гвенівер точно пам'ятає, що кількість чистих була парною?

ЗАДАЧА 3

Криволапик щойно допомагав Сіріусу Блеку проникнути в Грифіндорську вежу, а вже солодко спить на колінах у Герміони. У сні кіт бачить себе в колі тринадцяти пацюків, один із яких анімаг Пітер Петіґрю. Рудий чує, як хтось знайомим голосом нашіптує йому на вухо: «Криволапику, ти мусиш з'їдати кожного тринадцятого пацюка, рахуючи їх по колу весь час в одному напрямку, причому, останнім маєш з'їсти зрадника Пітера».

Але з якого пацюка почати Криволапику, щоб правильно розв'язати задачу?

ЗАДАЧА 4

Данерис прямувала із Астапора в Юнкай. Першу половину шляху, до місця зупинки свого народу, вона пододала верхи, що у п'ятнадцять разів швидше, ніж іти пішки. Щойно прибувши, Кхалісі вирішила продовжити путь у компанії своїх драконів. Данерис пересіла в кибитку, що їхала удвічі повільніше, ніж якщо йти пішки. Чи виграла Кхалісі таким чином у часі в порівнянні з тим, якби йшла пішки?

Відповіді. 1. У всіх випадках його вдача рівноймовірна, $P=n/N$, тому Рон може зайняти будь-яке місце в черзі, на його шанси це ніяк не вплине: потрібно було слухати Герміону й краще вчитися. 2. а) 4, б) 21 (15 брудних і 6 чистих). 3. Починаючи з шостого пацюка по годинниковій стрілці від Пітера (не рахуючи його). 4. Ні, Данерис не виграла в часі, а втратила. На другу частину дороги вона витратила стільки часу, скільки б знадобилося на подорож пішки в цілому. Отже, втратила вона в часі стільки, скільки витратила на першу частину мандрівки, коли їхала верхи.

КОШОВІ ВІЙНИ ТА ВІНЧЕСТЕРИ- ХАРАКТЕРНИКИ

Незвичайний спосіб популяризації української культури придумав дніпропетровський школяр. Десятикласник Антон Кістол за допомогою комп'ютерної програми та хорошої вигадки домальовує голлівудським акторам козацькі чуби й вуса, акторкам надягає українські віночки, а відомі рок-гурти вбирає в вишиванки. «Козацький цитатник» вигадливого школяра за лічені місяці набрав понад двадцять тисяч підписників, на даний момент їх понад тридцять п'ять тисяч. Окрім того, юний дніпропетровець пише пародійні козацькі тексти-цитати з відомих фільмів, жартівливо описує серіали та книги, «перевдягаючи» кожен сюжет у вишиванку й вручаючи йому люльку.

Зображення взято із «Козацького цитатника».

Пішов я якось у гості до друга, сидимо за компом в Інтернеті. Дивлюся, а в нього «Гаррі Поттер» на столі лежить. Думаю, книга популярна, вже й фільм останній вийшов, може, цікаво, попросив почитати. Приходжу додому, відкриваю на першій сторінці, і тут експеліармус, протего, навколо дементори, прилітає Рон на машині та допомагає надувати тітку, раптом з-під землі встає Дамблдор і починає торочити про любов, Снейпа, і що треба знищити горокраси. З того часу я потгероман і читаю лише фентезі. Мабуть, книга була проклята.

☺ ☺ ☺

Ельфи мали три бюджетних місця, гноми сім, люди дев'ять, але пільга була в Саурона.

☺ ☺ ☺

У великій битві між арміями Вестеросу та Середзем'я остання перемогла навіть не вступаючи в сутичку: під час підготовки до зіткнення воїни армії Вестеросу самі перебили один одного.

☺ ☺ ☺

Під час бійки Рон згадав усе, чого його вчив батько, але вміння ремонтувати маглівські телефони йому не допомогло.

☺ ☺ ☺

Стрічка «Ной» збрала у кінотеатрах сотні вигуків: «О, Герміона!».

Стрічка «Чаклунка» збрала сотні вересків: «WTF?! Амбридж!»

☺ ☺ ☺

Місіс Візлі навіть не здогадувалася, що Рону довелося прибирати кімнату до стану «Мамо, вибач, ще не прибрано».

☺ ☺ ☺

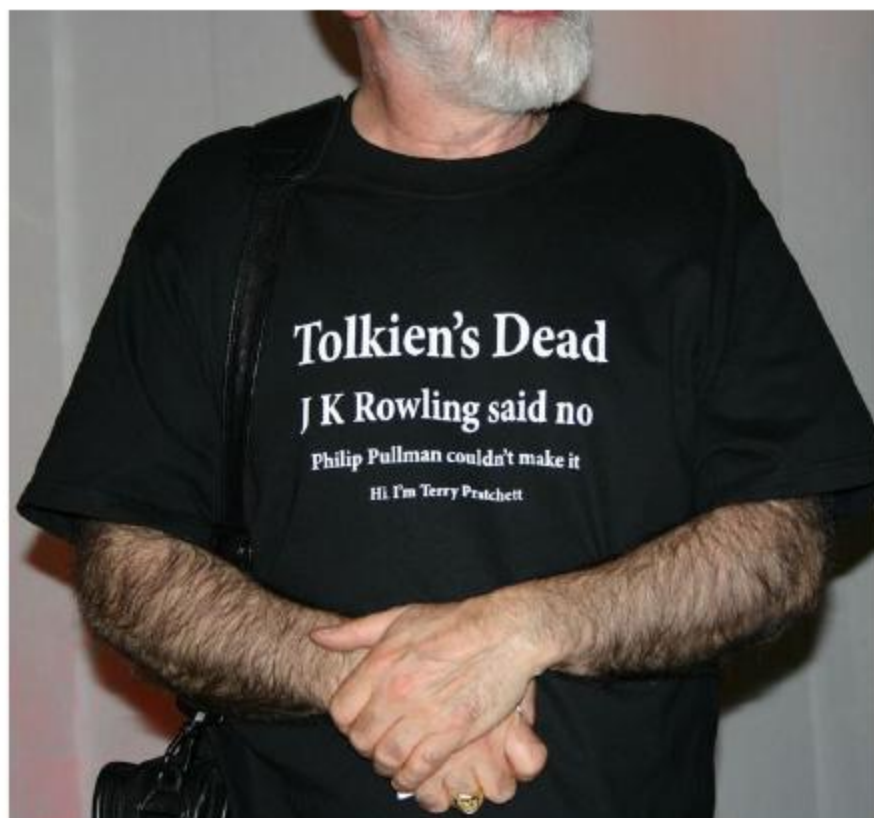
— ЕКСПЕКТО ПАТРОНУМ! ЗАКЛЯК-ТУС! ВІНГАРДІУМ ЛЕВІОСА! КОНФУН-ДУС! ІНСЕНДІО! ПРОТЕГО! ЕКСПЕЛІ-АРМУС!

— Гаразд, захист курсової роботи захищено.

☺ ☺ ☺

— Дядьку, Аватар знову втік від мене!

— Зуко, хочеш чаю?

**НЕ ЛІНУЙТЕСЬ
ДОГЛЯДАТЬ
СВІЙ САД**

**ТИ ПРИЗНАЙСЯ
МЕНІ,
ЗВІДКИ В ТЕБЕ
ТІ ЧАРИ**

**ЧОГО
ЯВЛЯЄШСЯ
МЕНІ
У СНІ?**

**ДОРОГИ ІНШОЇ
НЕ ТРЕБА,
КОЛИ ЗОРИТЬ
ЧУМАЦЬКИЙ
ШЛЯХ**

**Я ПІДУ
В ДАЛЕКІ ГОРИ**

**КОЖНОМУ
МИЛА
СВОЯ
СТОРОНА**

**І НЕМА ТОМУ
ПОЧИНУ,
І КРАЮ
НЕМАЄ!**

**НА ВСЯКУ
ГАДИНУ
Є СВОЯ
РОГАТИНА**

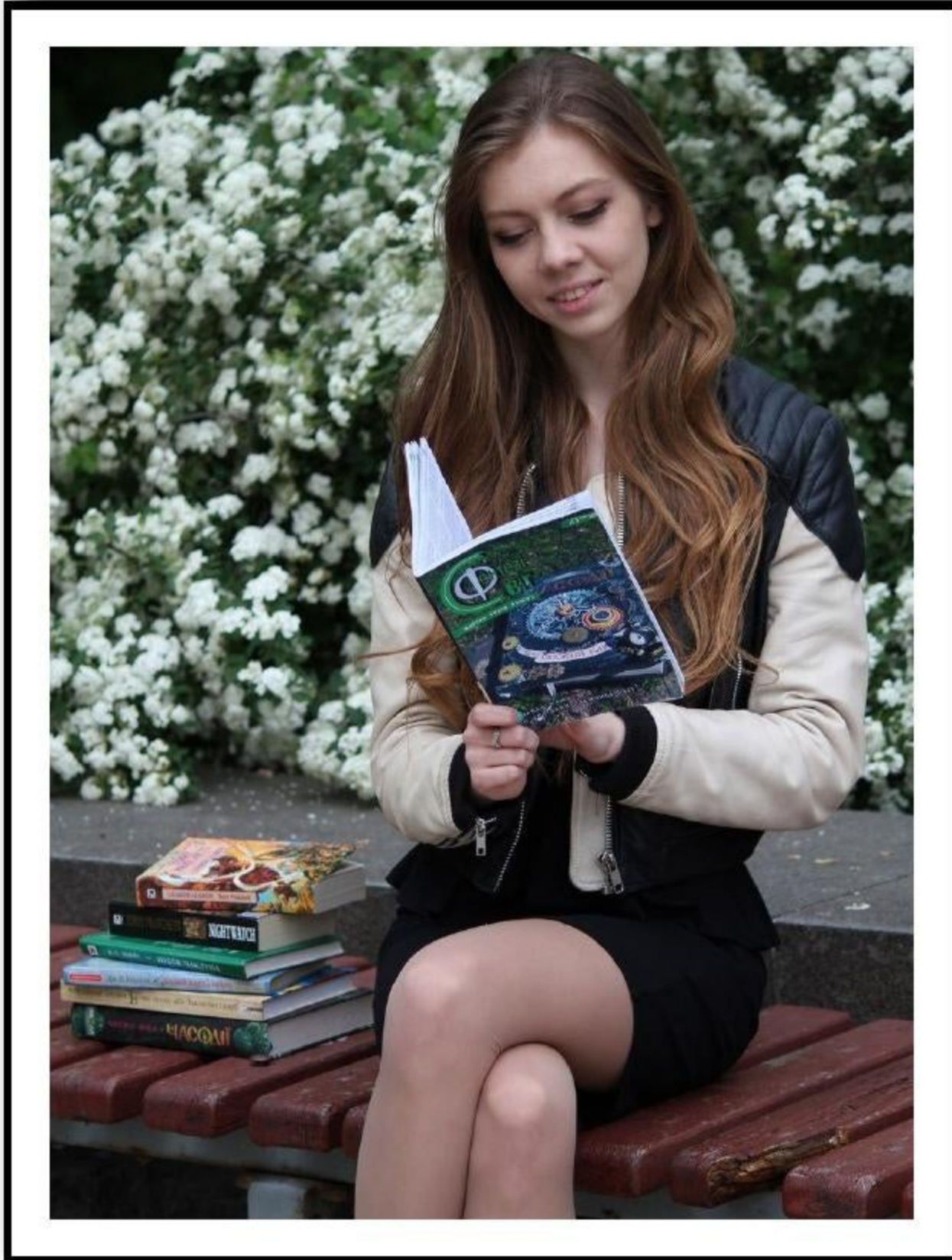
**КОМУ ЧОРТ
НЕ ОРАВ,
ТОМУ Й СІЯТИ
НЕ БУДЕ**

ХТОСЬ МАЄ ГОВОРИТИ ЗА ЛЮДЕЙ,

Художник: Aysha Shehim
© Террі Пратчетт

ЯКІ НЕ МОЖУТЬ ГОВОРИТИ САМІ ЗА СЕБЕ.

ЧИТАЛЬНЯ

ЗМІСТ

Інна Ковалишена

Зоряна Зоряна

• 75 •

Анастасія Шнайдер

Марта і Годинникар

• 83 •

Олександр Шеремета

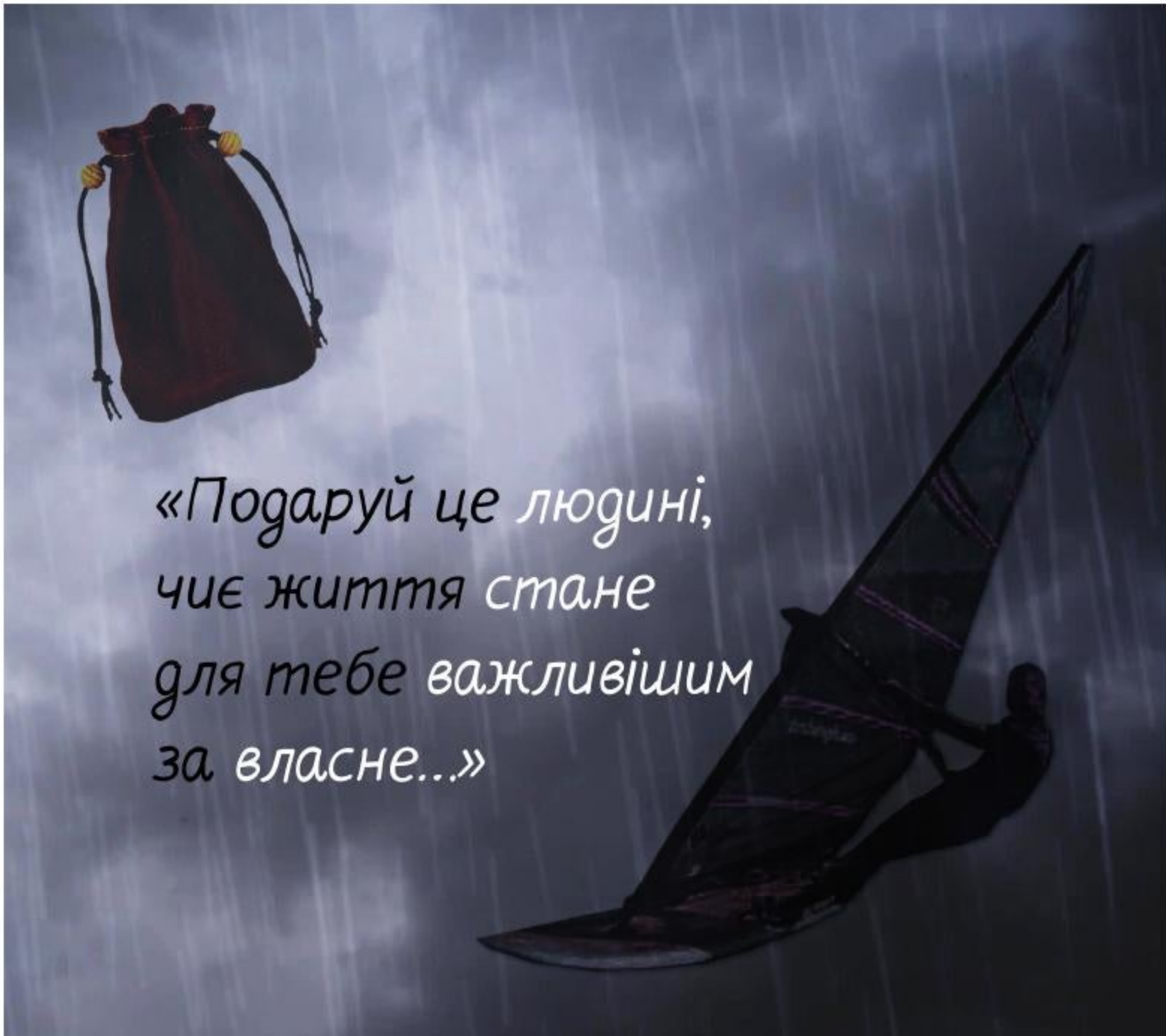
Межа

• 91 •

Ярослава Зуєнко

І впала темрява

• 97 •

ЗОРЯНА ЗОРЯНА

Інна Ковалишена

Розділ 8

Шукай короля

(Початок у попередніх номерах)

Коли дівчинка повернулася додому, був тихий і сонячний травневий вечір. Вона вже налаштувалася на невеличку головоломку, але її чекала несподіванка. Мама, схоже, ніскільки не здивувалася її пізній появі і не стала кричати. Вона тільки лагідно посміхнулася:

— Доню! Ось ти де! Я вже пережити стала. Ти, мабуть, зголодніла. Сідай, я вечерю підігрю.

Схоже, заморожене заклинання, як і обіцяв Максим, досі діяло і сварки можна не боятися. Але замість того, щоб полегшено зітхнути, Зоряна залилася сльозами. Відчай, мов холодна гадюка, обвивав її серце. Що робити далі? Як допомогти Андрію? Як дивитися в очі Ліні?

Зоряна стояла в темряві, не бачачи жодної стежки, якою б можна було цю темряву обминути.

— Донечко! Чому ти плачеш? Тебе хтось образив? — спитала мама і відповіла, не очікуючи відповіді, сама винесла вирок: — Це той хлопчисько, який вчора був із тобою? Як там його? Максим?

— Ні, це не він... — схлипнула дівчинка. Щоб цілковито відвернути Максима від неї, не вистачало тільки маминого скандалу в оборону рідної донечки.

— Ой доню... — зітхнула мама і вийшла з кімнати.

Зоряна глянула на неї крізь ґрати вії, на яких тремтіли росинки сліз. Мабуть, через ці сльозинки мама постала зовсім незвичною, якимось навіть ірреальною: її постать була оточена темними дощовими хмарами, з яких час від часу вилітали блискавиці. У цій жінці клекотіла величезна енергія, яка, не знаходячи собі виходу, вдаряла по найближчих людях. Тієї миті дівчинка стала краще розуміти свою маму...

Спершу Зоряна тихенько плакала в куточку, а потім розридалася на повну силу. Її мама вже не зважала на це, всю її увагу привернула несподівана гроза, що налетіла буквально за кілька хвилин.

Вона почалася, як маленький дощик, але на очах переросла у справжню зливу. Зорянина мати поспішно ховала від дощу білизну, яку вивісила після прання, та інші речі, на які згубно діяв дощ. Вона заганяла курей до сховку, ковзаючи по миттєво виниклому болоті і вражено шепотіла: «Ну звідки ж ця злива взялася?»

Максим думав про те саме. У Світозарі, котрий літав на рівні з дощовими хмарами, досконало вміли передбачати погоду. Однак, не зважаючи на віковий досвід, ця гроза стала для світозарців несподіваною. Вона почалася так стрімко, що створювалося враження, наче якийсь могутній велетень притягнув сюди хмари і викрутив їх, як викручують випраний одяг. Усе це здавалося хлопчикові підозрілим.

Він думав про цю грозу, доки заплакана Ліна вклала Андрія до ліжка у їхньому домі, не ризикнувши провозити хворого через півміста до його власної квартири. Для того, щоб занести Хранителя до будинку, — Максимова сім'я жила в своєму будинку з садочком — довелося застосувати чари, бо брату й сестрі навіть разом це виявилось не під силу. Тож поки його сестра клопотала біля свого коханого, Максим дивився у вікно і намагався збагнути причини цієї стрімкої грози.

Хлопчик думав і про Зоряну. Він картав себе за те, що не побіг за нею, коли дівчинка втекла. Але вчиненого не зміниш. Як там вона? Встигла дістатися додому чи втрапила під цю зливу? Ще плаче, чи вже заспокоїлась? На цій думці він аж стрепенувся: Зоряна плакала, коли почався дощ. Зорянина сила підпорядковує собі стихії... Далі він вже не думав, а просто встав і вийшов з кімнати.

Надворі шаленіла гроза і чергова Хранителька Світозару поспішила відвести місто подалі від епіцентру розбурханої стихії. Це було розумне рішення, але воно сплутало Максима всі карти. Тепер пішки він до Зоряни не добереться. Можна, звісно, вкрасти зі сховища у ЦУПС летючого човника, злітати до подружки і поставити човник на місце. Ніхто нічого не помітить. Максим так не раз робив, і не лише він. Але в таку погоду летіти човником неможливо. Дощ змиває всю магію і човник каменем падає до низу. Був лише один засіб для польоту в таку погоду, от тільки дістати його Максим не мав змоги. Хоча... Хлопчик вибіг на вулицю, не звертаючи уваги на потоки води, що ринули з неба.

Бігти було недалеко, всього декілька хвилин — і от він вже стукає у двері до однокласника. Двері відчинив білявий хлопчина з кучерявим чубом і спитав:

— Чого тобі треба?

— Привіт, — намагався бути ввічливим Максим, — Віталь, позич мені свого вітрильника!

Той, кого він назвав Віталієм тільки присвиснув:

— Ти хочеш летіти в таку погоду? — отримавши ствердну відповідь, він додав: — Ти здурів.

— Здурів! — не став сперечатись Максим. — То позичиш вітрильника чи ні?

Віталій замислився:

— Гарзд, дам. Тільки, якщо розіб'єш голову, я тут не винен.

— Домовились. — І Максим отримав вітрильника.

Звісно, то не був просто вітрильник. Так само, як мобілка, це не просто мобілка, а портативний стільниковий телефон. Насправді вітрильником звали спеціальну дошку з системою вітрил, на якій можна було літати.

Такий політ був досить небезпечним, тому неповнолітнім їх не продавали. Але Віталію вітрильник подарували батьки, які рідко бували вдома і ще рідше цікавились життям сина. Мабуть, через це і відкуповувались дорогими подарунками.

Максим цього хлопця недолюблював. Той був хвальком і ліз у бійку з причиною чи без. Максим з ним не зв'язувався, більше того, відверто ворогував. Але у Віталія був вітрильник, тож хлопчик переступив через власну гордість, щоб його отримати.

Максим з вітрильником дійшов до краю міського парку, мокнучи до самих кісток під зливою, що й не думала вщухати. Вже на краю хмари він розгорнув свого вітрильника, застібнув на ногах та руках спеціальні ремені безпеки. Звісно, можна літати і без них, але у таку погоду краще не ризикувати. Вітрила лопотіли над головою, не бажаючи ставати на свої місця, а ремені, наче насміхаючись, виривалися з рук. Коли ж хлопчик врешті укоськав неслухняного вітрильника, несподіваний порив вітру ледь не скинув його у прірву. Максим дивом втримався.

Після цього вітрильник наче заспокоївся і дозволив себе осідлати. Максим полетів до Зоряни, і чим ближче він був до цілі, тим більше шаленіла стихія, проте це лише підтверджувало його підозри. Досягнувши своєї цілі, хлопчик змок до нитки, і з сумом пригадував ті дні, коли мама веліла йому вдягати дощовика, а він, дурень, не слухався.

Хлопчик приземлився одразу за селом. У таку погоду більшість людей сидить вдома, але краще не ризикувати. Максим старанно згорнув вітрильника, заховав його у куцах подалі від дороги і поспішив до Зоряни, з кожним кроком все більше переконуючись у власних припущеннях.

На порозі Зоряниного будинку він постав мокрий, мов хлющ. Висушивши одяг заклинанням, щоб не наслідити, Максим турнув двері. Ті виявилися незамкненими і хлопчик тихенько зайшов усередину, сподіваючись нікому не потрапити на очі. Зорянина мама клопоталась на кухні і не звернула уваги на скрип дверей. Максим прокрався до кімнати своєї подружки.

Кімната була маленькою, можна навіть сказати крихітною. Громіздка шафа в одному кутку і письмовий стіл в іншому – ще більше стискали її. Плюс ліжко, полиця для книг, кілька стільців: біля вікна і біля письмового столу... Вільного простору залишалось не так вже й багато. Десь три кроки. Тісно. Мабуть, тому двері до сусідньої кімнати прочинені і для надійності приперті стільцем. Зачиненою ця кімната скидалася б на одиночну камеру.

У найдальшому закутку кімнати, сховавшись за нещільно присунутою до стіни шафою, сиділа Зоряна і гірко плакала. Почувши кроки, вона підвела голову:

— Максиме! Що ти тут робиш? — почув хлопчик крізь хлипання.

— До тебе прийшов. Може досить уже лити сльози?

Після цих слів Зоряна заплакала ще дужче.

— Ну припини... — розгубився він і подумав, що хлопцю, який вміє заспокоїти заплакану дівчину, треба поставити прижиттєвий пам'ятник. — Не плач, Зоряно, ти ні в чому не винна. Я впевнений, що Андрій не сердиться на тебе. Та заспокойся врешті... Усе буде добре, все владається...

— Як? — все ще не вилазячи з-за шафи, дівчинка на мить припинила плакати і з надією поглянула на свого друга.

«Ну й питаннячко... — подумав Максим. — Якби я сам знав на нього відповідь...»

Але вголос він відповів зовсім інше:

— Андрій не здасться. Він боротиметься. І ти можеш йому допомогти...

— Як?

— Ну... ти ж змогла тоді подолати Самажа... Якби ти тільки трохи допомогла Андрію...

— Я й рада допомогти! Але що я можу?

— У тебе ж дар! Та ще й який!

— От лише він мене не слухається! — Зоряна була близька до істерики.

— Так вже й не слухається? — гмикнув Максим. — Ти у вікно поглянь.

Дівчинка слухняно вибралася з-за шафи і визирнула у вікно: дощ досі барабанив у шибку, але вже стихав.

— Ну то й що? — спитала вона все ще тремтячим голосом.

— Ти дивись, дивись.

Злива потроху вщухла, залишивши по собі не лише веселку та росяне намисто на деревах, а й калюжі та багнюку. Сонце спершу несміливо, а потім впевнено впливало на небо, заливаючи землю світлом. Миттю озвалися птахи, сповнивши все довкола своїм радісним цвірінканням.

Помилувавшись панорамою, Зоряна питально глянула на друга:

— Ну то й що?

— А ти хіба не помітила? Дощ припинився, щойно ти перестала плакати.

Дівчинка тихо застогнала і важко опустила на стілець.

— То мені тепер навіть плакати не можна? — майже пошепки спитала вона.

Максим відчув, як повітря навколо його подружки немов наелектризувалося. По її волоссю пробігали іскри, але сама вона мовби не помічала цього, сиділа, прикусивши губу, із червоним від сліз обличчям і припухлими очима і дивилася в порожнечу. Якби не сліди плачу на її лиці, Зоряна виглядала б абсолютно спокійною. Надміру спокійною... Хлопчик спробував розрядити ситуацію:

— Чому ж не можна? Іноді навіть треба. Коли дощу довго нема.

Зоряна ледь помітно посміхнулася:

— Але Андрію це навряд чи допоможе... — за мить спохмурніла вона.

— Це не допоможе. Та якщо твою силу приручити, навчитися її використовувати, то ти цілком зможеш перемогти Самажа. Судячи з усього, він не такий вже й сильний і, якби він не зайняв тіло Андрія, його б переміг і першокласник. Та тепер він пустив у тіло Хранителя коріння, як осот, і викорчувати його буде непросто.

— Якщо він такий слабкий, то як зумів полонити Хранителя? — з відтінком іронії запитала дівчинка.

«Ура! Заспокоїлась!» — подумки тріумфував Максим.

— Просто йому хтось допоміг. Посадив, так би мовити. А за це наказав тебе вбити.

— Наказала. То була жінка... — Зоряна пригадала голос зі свого сну.

— Давай спробуємо запитати поради у каменів правди, — запропонував їй друг, щоб перевести розмову на інше.

Дівчинка кивнула, дивуючись, як сама не здогадалася це зробити. Вона дістала з шухляди мішечок з каменями і подумки запитала, як допомогти Хранителю.

Камені лягли на підлогу вигадливим візерунком, схожим на якогось казкового звіра. Зоряна опустила на коліна, заглибившись у розшифрування знаків. Ті ніяк не бажали ставати в логічний ряд, слова плуталися, а пульс гупав у скронях, наче відбійний молот. Та крок за кроком загадка відступала, випускала слова на свободу. Здавалося, минула ціла вічність, доки дівчинка зітхнула і підвелася.

— Ну, що? — нетерпляче запитав її друг.

— Не розумію... якась загадка. Шукай короля з міста короля, сина короля.

— Гм... І що це означає?

— І гадки не маю. Хоча... — вона знову схилилася над каменями правди:

«Де знаходиться це місто? В Україні?»

«А де ж іще?» — прочитала Зоряна іронічну відповідь.

— Що там? — знову озвався схвильований Максим.

— Вже легше, за кордон їхати не треба.

Друзі замислилися, першим озвався Максим:

— Тоді все значно простіше. У нас королів було не так багато. Першим був Данило Галицький, тоді його син Лев... А що означає «місто короля»?

— Напевно, його столиця, — відповіла Зоряна і за мить вигукнула: — Львів! Це Львів — столиця Лева Галицького! А третій король це лев, король звірів!

— Точно! — Максим поспішно обдумував почуте. Значить треба їхати до Львова. Ніхто їх туди не пустить, тож доведеться знов умикнути човник зі сховища і летіти потайки. Він не вмів користуватися порталами, як Андрій, отже в один день їх подорож не вкладеться. Потрібно шукати місце для ночівлі. Хлопчик скосив очі на подружку. Усе ясно — шукати доведеться йому, Зоряна про такі приземлені речі думатиме в останню чергу. Що з неї візьмеш, коли вона навіть чай готувала на автопілоті, витаючи у жмарах?

Це не погано і не добре — це просто факт і шукати місце для ночівлі на час подорожі доведеться йому. Над цим потрібно добряче подумати. І думати треба швидко, бо Зоряна й так поводить, немов обвинувачена у вбивстві...

Його роздуми перервав звук кроків та рипіння дверей.

— Мама! — Прошепотіла Зоряна.

— Ой... — Максим відійшов до шафи, за якою ще кілька хвилин тому ховалася сама Зоряна. — А я сподівався, що вона мене не помітить.

— Ну, то ховайся, — запропонувала дівчинка, посміхаючись. Вона зрозуміла, що її друг боїться нового спалаху маминої гостинності.

Хлопчик кивнув і швидко протиснувся у щілину між шафою і стіною. Зоряна стала поруч, загородивши собою щілину. Саме цієї миті мама увійшла до кімнати.

— Доню! О, ти вже заспокоїлась? То може розповіси матусі, що сталося?

— Усе гаразд мамо, все гаразд. Уже...

Жінка знову похитала головою, але не сказала ні слова. Зоряну це немало здивувало. Зазвичай у схожих ситуаціях мама не обходила без докорів та нотацій. Її незвична мовчанка та поступливість налякали дівчинку більше, ніж можливий скандал.

— Ну то ти розчешися, вмийся і виходь мені допомагати, — озвалася мама, стоячи у дверях. — А чого це ти в кутку стоїш? — несподівано додала вона. — Щось у шафі ховаєш?

— Е-е-е... — іноді, щоб збрехати, найкраще сказати правду. — Хлопця.

— А тобі не зарано? — засміялася мама, виходячи.

Максим виліз з-за шафи, тримаючись за живіт і згинаючись від сміху.

— Нащо ти так? — спитав хлопчик, все ще посміюючись. — А якби вона вирішила перевірити? Що тоді?

— Тоді б я й думала, як чинити, — відрубала йому подружка, і собі пирскаючи від сміху.

Все ще хихочучи, вона вивела Максима в коридор. Слава Богу, мама кудись вийшла і нічого не помітила.

— Бувай, — помахав на прощання хлопчик. — Я завтра після уроків прийду до тебе і ми полетимо до Львова.

— Як це полетимо? Просто так? Нікого не попередивши?

— Якщо попередимо — не відпустять. Тож збери собі рюкзак з усім необхідним для дводенної подорожі... Не хвилюйся, я знайду де нам заночувати, — швидко додав він, щойно Зоряна відкрила рота.

— Твоя правда, — несподівано ледь чутно сказала дівчинка, — у нас немає часу на сумніви.

Залишившись сама, Зоряна згадала мамине прохання і вмостилася перед дзеркалом, розчісуючи мідно-золотаві локони. Боже, як вона жахливо виглядає! Припухле червоне обличчя, руки тремтять. І Максим побачив її такою! Чомусь останнє хвилювало Зоряну найбільше.

Коли дівчинка нарешті привела свою зовнішність до ладу, то одразу ж побігла до мами на кухню. Там її вже чекало тісто для пиріжків, яке слід було нарізати, розкачати і покласти начинку. Ліпити пиріжки Зоряні ніколи не вдавалося,

результат виходив схожим на що завгодно, тільки не пиріжок. Тож ліпити буде мама, а вона допомагатиме по мірі сил.

Розкачуючи тісто, Зоряна все думала над словами Максима. Друг подарував їй надію на те, що вона чогось варта, комусь потрібна, здатна прийти на допомогу. Їй ніколи не вистачало впевненості в собі, але незважаючи на це Зоряна почувалася відповідальною за все, що коїться у світі. З самого дитинства вона прагнула зробити цей світ кращим, добрішим, людянішим.

І вона могла б допомогти, могла б змінити щось на краще! Могла б... Якби не ті трикляті яблука. Хтось, хто мав владу, вирішив, що смерть однієї дитини — невисока ціна за власний спокій.

На зміну страху прийшла холодна лють. Дівчинка навіть не підозрювала, що здатна так розлютитися. Щось владне й могутнє ворухнулося в її душі, додало сил і впевненості в собі. Майбутнє раптом постало перед нею з усією ясністю: вона мусить врятувати Серце Світу, чого б це не коштувало. Тільки б бути певною, що ціну вона заплатить самостійно.

Зоряна вперше за все життя перестала вагатись, вперше відчула себе важливою і прагнула діяти. Майбутнє лякало непевністю, минуле — похмурими тінями, у яких так легко заблукати. Але й стояти на місці — не вихід, бо життя — то одвічний рух та зміни.

Усе! Рішення прийнято. Завтра вона прийде до Світозару, подивиться на репетицію турніру і попросить у Максима допомоги. Спершу потрібно допомогти Андрію. Що б не твердив Максим — нещастя, яке сталося з Хранителем летючого міста — її провина, хоч і непряма. А, допомігши Андрію, вона одразу ж гайне на пошуки Зірки любові. Знати б іще де ту зірку шукати. Ет... Вона має камені правди, які допоможуть, мусять допомогти...

Максим дістав зі схованки вітрильника і став нетерпляче розплутувати систему ременів. Доки він йшов сюди, то згадав про одну подію, яка сталася з ним рік тому і могла допомогти зараз. Тільки б знайти вдома той самий мішечок. Хоч би сестра не викинула його до сміття під час чергового приступу охайності.

Діставшись до Світозару, хлопчик перш за все повернув Віталію позиченого вітрильника. Той уважно оглянув свою власність і кивнув.

— Цілий. І це в таку погоду... Дурням щастить. — Максиму нестерпно захотілося розквасити цьому задаваці носа. Проте хлопчик стримався. Завтра він поганяє Віталія по всьому тренувальному залу і той наступного разу двічі подумає, перш ніж грубіянити. А на сьогодні є важливіші справи.

Ліна навіть не помітила повернення брата. На дівчину було шкода дивитися, вона сиділа біля Андрієвого ліжка, бліда, мов присипана борошном, і не реагувала на жодні звуки. Максим зітхнув, оцінивши душевний стан сестри, і прослизнув до своєї кімнати.

Після коротких пошуків, більше схожих на погром, знайшовся і мішечок і прив'язаний до нього папірець з номером мобільного. У мішечку був браслет з мілких кольорових камінців і з вплетеними туди візерунками з кольорових вовняних ниток. У пам'яті спливали слова: «Подаруй це людині, чиє життя стане для тебе важливішим за власне...»

Хлопчик отримав цей браслет у подарунок рік тому. У школі організовували дводенну екскурсію в Карпати і Максим записався туди одним із перших. Наприкінці другого дня, коли знесилені й повні нових вражень екскурсанти повертались додому, почалася гроза. Весняні грози в горах — справжня катастрофа і жодна магія не допоможе проїхати гірським «серпантинном» під потоками води.

Злива розкреслила небо сіткою блискавиць, грім не стихав ні на мить. Бурхливі потоки змивали ґрунт з поверхні гір. Коли ж на додачу до всього вищезазначеного сипонув град, автобус спішно повернув до найближчого села і дітей стали «розквартирувати» по хатах.

Максима та ще одного його друга відправили до однієї хати, що стояла на краю села, осторонь від інших. Хлопчик рішуче постукав у двері. Відчинив високий білявий юнак в сірій футболці і таких самих шортах. На вигляд йому було років двадцять — двадцять п'ять.

Юнак зміряв візитерів зневажливим поглядом і їдко запитав:

— Чого вам треба, чарівники? — останнє слово він буквально виплюнув. — Грозу спинити? У вас сил не вистачає? То я вам допомагати не збираюся.

Серце Максима впало у п'яти. Мольфар! Стихійний чаклун! Оце так влипли! Його друг зблід і спробував ганебно втекти. Хлопчик його чудово розумів, але наразі злива та град видавались йому страшнішими за мольфара. Та й боягузом виглядати не хотілося, особливо перед ворогом.

Саме так. Перед ворогом, бо чарівники, такі як Максим, і мольфари завжди були ворогами. Завжди були чаклуни, подібні Зоряні, які черпали сили з власної душі та могли чинити неймовірні речі. Вони вміли керувати стихіями, змінювати матерію світу та ще багато того, про що прості чарівники і мріяти не могли. Звісно, були й обмеження. Такі чарівники зовсім не володіли побутовою магією і всю домашню роботу змушені виконувати вручну. Що поробиш, плата за могутність, хоча до Зоряниної могутності їм усім, як свині до неба.

Та все одно взаємна ненависть між звичайними та стихійними чарівниками тривала століттями і не думала згасати. Поки що перевага була на боці мольфарів та їм подібних. Там, де з'являвся стихійний чаклун, зникали звичайні чарівники. Стихійників надто боялися, надто ненавиділи, щоб жити з ними поруч.

Тоді, зібравши в кулак усю хоробрість, хлопчик відказав мольфару:

— Ми з екскурсії. Нам треба переночувати. Пустите? — особливо не сподіваючись на ствердну відповідь і докладаючи титанічних зусиль, щоб надати твердості голосу, запитав він.

Мольфар зміряв хлопчиків зневажливим поглядом і відійшов убік.

— Заходьте. Мокрі, як хлющі. І звідки ви взяли на мою голову?!

Максим кивнув та зайшов до будинку. Усередині стояла тиша. Ні шуму грози, ні стукоту граду по шибках, жодних звуків, окрім шелесту кроків нежданих гостей. Будинок прийняв їх насторожено, мов дикий звір, котрий ще не зрозумів, чиї кроки лунають поруч: ворога чи друга. Чи, може, здобичі?

Від останньої здогадки хлопчику знову стало не по собі. Він спробував заспокоїтись. Справді, не для того ж мольфар

пустив їх до своєї домівки, щоб убити. Це легше було зробити на вулиці. Скинути з кручі і заховати сліди — що може бути простіше? Магічний слід, залишений мольфаром не знайде навіть академік з ВМА¹.

Будинок мольфара вражав уяву. Ні, у ньому не було розкиданого всюди магічного причадалля чи страшних потойбічних чудовиськ на ланцюгах. Словом, нічого з того, про що розповідають у страшних байках про стихійників. Будинок як будинок. Новенькі магазинні меблі вкупі зі старими, але ще досі хорошими. Звична для села картина. Селяни, на відміну від міських жителів, значно неохочіше прощалися з речами тільки через те, що вони вийшли з моди.

Ні, Максима вразило зовсім інше. Магія для цього будинку не була чимось чужорідним. Вона була його невід'ємною частиною. Буквально все: від стін і до фотографій на столі було пронизане чарами. Дикими чарами² — зазначив хлопчик. А їм у школі твердили, що дикі чари неможливо «приручити», підкорити власній волі. Мольфар же зробив неможливе. Дикі чари охороняли його будинок. Максим тоді вперше замислився про те, як мало вони, чарівники, насправді знають про магію.

— Ну? Чого застигли? Проходьте скоріше! — гаркнув мольфар. — Я з вами панькатися не наймався! Ось там, — юнак вказав на двері, — є диван. Ви на ньому вдвох поміститесь. Ковдри та все інше я принесу. Стягайте одягу і обсихайте. Як вам карпатська злива? Від неї жодні непромокальні заклинання не врятують. — Останні слова юнак сказав з такою гордістю, неначе ця злива була його особистою заслугою.

Із задоволенням скинувши з себе мокрий одяг і одягнувши запропонований господарем, Максим уважно оглянув кімнату. Та була чималою і явно занедбаною. Планувалася вона як вітальня, про це свідчили і диван, і пара крісел, і велике дзеркало на стіні, і застелений скатертиною стіл. Проте наразі вона служила притулком для речей, яким не знайшлося місця в інших кімнатах. На столі стояли купою книги, зошити і ще якісь речі незрозумілого походження, на дивані валялися штани, пом'ята сорочка та пара шкарпеток різного кольору. У кутку, спертій руків'ям на стіну стояв невеличкий топірець.

Хлопчик зацікавлено підняв топірець. Той мав довге руків'я, прикрашене випаленими магічними знаками та відносно маленьке лезо із звуженою середньою частиною. «Бартка» — згадав він назву такої універсальної зброї. Універсальної — бо нею можна і гілку зрубати, і від звіра, при певній майстерності, оборонитися, і проломити череп кровному ворогу, зустрівшись із ним на вузькій гірській стежині. А ще в далекій дорозі її можна використовувати як опору.

Мольфар зайшов до кімнати нечутно, ступаючи, немов кіт — у душі Максима ворухнулася заздрість. Скільки всього вміє цей хлопець без жодної магії. От би й йому навчитися. Та цей мольфар нізащо не вчитиме залятого ворога.

— Малий, тебе батьки не вчили, що чуже чіпати без дозволу не можна?

— Вчили, — буркнув хлопчик, кладучи бартку на місце.

— Правильно став. Нічого псувати мені робочий інструмент.

— Робочий?

— Авжеж, чи ти думав, що хмари руками розганяють?

Максим промовчав, а мольфар підійшов ближче і підняв бартку. Він був одягнений у вишиту сорочку, таку ж безрукавку — кептар, та високий пояс з дрібними металевими бляшками — черес. «Робочий костюм» — подумав Максим, згадавши слова про робочий інструмент. А мольфар тим часом пішов геть, прихопивши з собою топірець. Хлопчик зачекав кілька хвилин і нишком рушив слідом. Коли ще йому випаде можливість побачити роботу справжнього мольфара?

Максим тихенько прослизнув у вхідні двері і пробурмотів заклинання захисту від дощу. Мольфар даремно вважав магів нікчемами. Вони цілком здатні захистити себе від дощу, просто двійко сухих хлопчаків під проливним дощем виглядали б щонайменше дивно. Заклинань, котрі чудово замінюють парасольку Максим знав декілька, однаке обрав найскладніше — *Droplets pluviarum transeat a me*, — яке було ще й найнепомітнішим, бо не зупиняло дощові краплини, а тільки міняло траєкторію їх падіння, змушуючи обминати того, на кого вказав автор заклинання. Усе ж таки хлопчик не раз чув, що стихійники надзвичайно чутливі до чужої магії і не хотів, щоб його помітили і прогнали.

Мольфар ішов просто до кручі, що нависала над селом неподалік його крайньої хати. З тієї кручі хмари здавалися, на диво, близькими — здавалося, простягнеш руку і торкнешся сірої пелухатої хмари, схожої на заляпану болотом цвітну капусту. «Ідіотське порівняння...» — подумав Максим. Мольфар вперто підіймався на кручу. Чорт! Ну чого Максим не спитав його імені? Хоча не факт, що стихійник відповів би.

Лізти юнаку було нелегко. Вітер не збирався брати до уваги бажання якоїсь двоногої кузьки і скидав ту кузьку донизу. Та вперта людина і далі дряпалася на гору так, наче від її вміння вилізти туди залежала доля світу. Максим дивився на цей небезпечний підйом і думав. Він уперше зрозумів, що прірва між звичайними і стихійними чаклунами полягає не в могутності і не в здатності до певних видів магії. Ні, ця прірва проходить у зовсім інших площинах.

Максим не знав жодного чарівника, який би кинувся ось так боротися з розбурханою стихією, щоб врятувати чужих людей та їх майно. Чому — чужих? Бо своє добро мольфар міг запросто вберегти, навіть не виходячи з будинку. Його сили б вистачило для такого. Але зараз юнак дереться по кручі, падаючи під ударами вітру і знову підіймаючись на ноги, зовсім не для себе.

Мольфар нарешті виліз на кручу і піднявши руки гукнув хмарам:

— Стійте!!!

У відповідь пролунав грім. Грозі було байдуже до людських наказів.

— Стійте! Я не пускаю вас! — знову закричав стихійник і рубанув перед собою барткою.

¹ВМА — Вища Магічна Академія, найпрогресивніший магічний університет України. Створений на базі Києво-Могилянської академії. Випускники ВМА вважаються одними з найсильніших магів Європи. Для вступу туди необхідні не лише знання, а й талант до магії та здатність творити і розпізнавати складні багаторівневі чари.

²Дикі чари — чари, що існують у просторі в первозданному вигляді. Виникають під час стихійних лих або незвичайних природних явищ таких, як Північне сяйво. У випадку використання чаклуном диких чарів результат непередбачуваний

Хмари посунули вперед і наткнулися на невидиму перешкоду. Вони знову й знову намагалися протаранити зведену мольфаром стіну, але безрезультатно. Після чергового даремного зусилля, з хмар виткалося обличчя старого чоловіка, помережане глибокими зморшками.

— Пропусти... — голос нагадував шум дощу.

Максим не бачив обличчя мольфара, але готовий був поклястися, що той переможно посміхнувся.

— Не пуцу! — і новий змах барткою.

Зіткане з хмар обличчя замерехтіло, розплилося. Стихійник розкинув руки і заговорив, але його слова тонули у поривах вітру. Загуркотів грім, вдарила блискавка, однак то були останні зусилля вмираючого: завіса хмар прорвалася, і сонячний десант, у вигляді промінців, спустився на землю.

Зморшкувате обличчя остаточно втратило обриси, хмари подерлися на клапті і рушили геть, гнані вітром. І раптом, з проясненого вже неба, вдарила блискавка! Вдарила прямо й точно, не розгалужуючись, як зазвичай чинять блискавиці. І влучила просто у постать мольфара на скелі.

Максим закам'янів від страху. Щойно на його очах загинула людина. Мольфар. Ворог. Але ворог, що впустив його до свого дому і, взагалі, не зробив нічого лихого (ну не вважати ж лихими його насмішки, Максим і сам частенько так грішив, підколюючи новачків, котрі вперше опинилися в летючому місті). Крізь жах, що заповнив його мозок, хлопчик впіймав одну-єдину думку: «Можливо він іще живий?»

Ця думка немов розбудила хлопчика, він щодуху помчав до скелі з розпростертим на ній стихійником. Він біг, немов навіжений, щедро сиплючи заклинання заради якнайшвидшого подолання перешкод і намагаючись не думати про те, як назавтра болітимуть м'язи та вивертатиме суглоби.

Дістався до верхівки скелі Максим за п'ять хвилин. Мольфар лежав так само, як і стояв, широко розкинувши руки, і не подавав ознак життя. Бартка відлетіла на кілька кроків і її лезо застрягло в щілині між камінням. У паніці хлопчик почав трясти його і ляскати по щоках. Стихійник застогнав і розплющив очі.

— Живий? — розгублено запитав Максим. Звісно, раз очі розплющив, значить живий, але розум хлопчика відмовлявся нормально працювати.

— Так... — голос мольфара був тихим і хрипким.

— Що це було?

— Привіт... від давнього... ворога. — Слова юнак вимовляв з видимим зусиллям, він намагався воружнути рукою чи ногою, однак тіло його зовсім не слухалося.

— Я можу чимось допомогти? — спитав Максим найважливіше.

— На кухні... шафа... помаранчева пляшка... принеси...

Максим блискавкою метнувся до мольфарового будинку, знайшов кухню. У шафі на стіні справді стояла півлітрова пляшка з-під мінералки, наповнена темно-помаранчевою рідиною. Він схопив її і побіг назад до скелі.

Мольфар лежав там, де Максим і покинув його — холодний і нерухомий. Хлопчику здалося, що він запізнився, але руки самі відкрутили кришечку, приклали горлечко пляшки до губ стихійника, припідняли голову і налили до рота трошки рідини. Помаранчева цівка потекла йому з куточка рота.

Потяглися нескінченні секунди очікування. Нарешті порожні, немов би скляні очі мольфара стали осмисленими, він кліпнув і прохрипів:

— Ще!

Максим влив йому до рота половину пляшки і лише тоді стихійник зумів сісти. Юнак голосно видихнув, повертів головою і сфокусував погляд на Максимові:

— Ніколи не думав, що скажу ці слова чарівнику, але ти врятував мені життя. Дякую.

— Будь ласка, — буркнув хлопчик. Що цей мольфар собі думає? Дякує, ніби послугу робить.

— До речі, як тебе звуть, герою? — запитав стихійник, підіймаючись на ноги. З першого разу йому це не вдалося, але вдруге він таки випростався, бурмочучи під носа якусь лайку.

— Мене звуть Максим. І я не герой.

— Це й скромний, — чи то вдавано, чи то щиро здивувався мольфар. — Ну, а я Арсен. І твій боржник. Будьмо знайомі? — і він простягнув руку для привітання. Максим потиснув її, думаючи про ідіотизм ситуації. Мольфар у забрудненому болотом гуцульському строї, блідий, мов смерть, на крутій скелі знайомиться з хлопчиськом, якого раніше пустив до себе ночувати. Та й зовнішній вигляд самого Максима, напевно, ближчий до городнього опудала, ніж до людини.

Стихійник тим часом знайшов свою бартку і, важко опершись на неї, зробив декілька кроків у напрямку села. Тоді мольфар обернувся і гукнув хлопчику:

— Ходімо. А то я зараз просто тут засну. — І, не чекаючи на відповідь, він рушив уперед. Хлопчик зашипів, ковтаючи лайливі слова, які так і рвалися з язика, і подався слідом.

Спуск дався обом важче, ніж підйом, хоча вітер вже стих і злива вже не сікла батою усіх, хто мав нещастя стати на її шляху. Але Арсен похитувався від слабкості і хапався за дерева й каміння, аби втриматися у вертикальному положенні. Максим слідував за ним і вже встиг обдерти до крові долоні та подерти джинси на колінах. У темряві він майже не розбирав дороги і зовсім не мав досвіду зі скелелазіння без застосування магії. Звичайно, можна було прошепотіти декілька заклинань, загострити зір, зменшити власну вагу, тимчасово збільшити силу та швидкість... Але хлопчику страшенно кортіло довести мольфару (та й самому собі), що він здатен на щось суттєве і без чарів.

— Важко? — несподівано подав голос Арсен.

— Ні. — Максим не збирався визнавати власну нікчемність.

— Та не комизься ти, — примирливо буркнув мольфар. — Я сам ось так по скелях лазити чотири роки вчився. Першого разу ногу вивихнув, трохи в'язи не скрутив і ридав, немов дівчисько. А ти добре тримаєшся, — похвалив він й одразу додав

до бочки меду ложку дьогтю. — Не чекав такого від вашої братії.

Максим тільки загарчав крізь зуби. Сил на сварку не було зовсім.

Як вони дісталися до будинку, Максим запам'ятав погано. Він на автопілоті скинув брудний подертий одяг і клубочком скрутився в розкладеному кріслі. Тієї ночі юному чарівникові наснився безладний калейдоскоп барв та звуків, які подинці не мали жодного сенсу. Але хлопчик був певен, що вся ця какофонія має якийсь прихований зміст.

Уже перед пробудженням його навідав ще один дивний сон. Дівчинка з волоссям кольору потьмянілого золота сиділа спиною до нього поруч з бездонним чорним озером, заповненим золотавими іскорками. Вона опустила руку у воду і несподівано озирнулася. Максим побачив її очі — великі, смарагдові і налякані.

— Мені страшно... — промовила дівчинка і її голос несподівано гучно пролунав у навколишній тиші. — Я боюсь помилитися, боюсь не дійти до кінця, боюсь... Я занадто слабка для такого тягаря. Я не впораюся без тебе. — Вона відвернулася і побовтала рукою у воді. Максим ошелешено мовчав, намагаючись пригадати чи зустрічав цю дівчинку раніше. Розумові потуги так і не принесли результату, а незнайомка тим часом продовжувала, — пообіцяй мені одну річ. — її голос на мить зірвався, а коли дівчинка продовжила, то пролунав зовсім тихо. — Пообіцяй, що не покинеш мене.

— Обіцяю... — Максим не замислювався над тим, кому дає таку обіцянку і чим вона обернеться для нього у майбутньому. Тієї миті він відчував, що чинить правильно, що він потрібен цій зеленоокій незнайомці, так само, як і вона йому.

— Дякую... — ще тихіше мовила дівчинка і додала, помовчавши: — І я теж тебе не покину. Обіцяю.

Тієї ж миті сон розтанув і у свідомість хлопчика увірвалася болюча реальність. Болюча у прямому значенні цього слова — вчорашнє зловживання закляттями обернулося вогнем у м'язах. Найменший рух викликав такий спалах болю, що Максиму темніло в очах. Хлопчик лежав нерухомо, намагаючись знайти в розколотій болем голові хоч якесь закляття, здатне полегшити його стан. Даремно. Біль розігнав усі думки, залишалось тільки чекати, боячись зробити зайвий порух, що спричинить новий напад болю.

Арсен заглянув до вітальні, цокнув язиком, і зі словами: «Одна морока з цими дітьми!» — пішов на кухню. Трохи погрімівши посудом та пошарудівши папером він повернувся до кімнати з чашкою, наповненою чимось паруючим.

— Пий давай, — наказав мольфар хлопчику.

— Що це? — підозріло спитав Максимів друг.

— Отрута. Щоб не мучився, — єхидно відповів стихійник.

— Дякую, краще я ще трохи помучусь. — Максим насилу відвернув голову і знову завмер, перечікуючи черговий спалах болю.

— Чорт забирай! Та пий вже! Це та сама гидота, якою ти мене вчора поїв.

— А чого не оранжеве? — підозріло спитав хлопчик, дивлячись на чашку з трішки мутною водою, наче в ній розчинили кілька ложок цукру.

— То був харчовий барвник помаранчевого кольору, — сміючись, пояснив мольфар. — Щоб одразу бачити, яку пляшку з шафи діставати. Пий давай і не крути носом. Чудовий цілющий відвар, останню порцію на тебе витрачаю.

Максим мовчки випив запропонований напій. Як не дивно, йому одразу полегшало, біль неначе витік з тіла. За кілька хвилин він зміг встати з дивану, висушив одяг заклинанням і швиденько переодягнувся. Була вже восьма година ранку, о дев'ятій екскурсанти від'їжджають. Про це Максим дізнався, отримавши повідомлення на мовзор — пристрій для передачі коротких повідомлень, схожий на наручний годинник.

Арсен шокував своїх гостей, заваривши чай. На їх здивовані погляди мольфар єхидно відповів:

— У моєму домі я не дозволю робити їжу з повітря. Не псуйте мені апетит. Ось вам чай, а бутерброди самі зробіть. Сподіваюся, ви знаєте, як треба ножа тримати.

Максим не відреагував на підкол і встиг наступити на ногу другові, щоб той не почав голосно обурюватися. Усе таки приємно розуміти, що знаєш щось краще за цього стихійника. Навіть найгеніальніший чаклун не в змозі створити їжу з повітря. Можна зліпити зорову і смакову ілюзію, котра не принесе користі шлунку, можна приготувати їжу за допомогою магії, але створити харч з чого-небудь на кшталт повітря — це нікому не під силу. Крім, хіба що, безсмертних.

Коли по хлопців прийшов учитель, Арсен раптом підійшов до Максима і сунув йому в руки маленький згорток:

— Візьми, — мовив він. — Це тобі ще знадобиться.

Уже в автобусі хлопчик наважився розгорнути згорток. Там лежав вузький браслет із вовняних ниток із вплетеними туди різнобарвними камінчиками, подібними до дрібної гальки. До браслета було причеплено дві записки. Перша містила в собі номер мобільного телефону без жодних імен чи пояснень, а на другій, прив'язаній до браслета, був напис: «Подаруй це тій людині, життя якої стане тобі дорожчим за власне».

Ото й уся історія. Максим покрутив браслет в руках і відклав убік. Він вже точно знав, кому одягне на руку цей браслет. Тоді хлопчик дістав мобільний телефон і подзвонив:

— Алло! Арсене, це Максим. Так-так, той самий малий чарівник. У мене до тебе справа є...

Далі буде...

МАРТА І ГОДИНАМИКАР

Анастасія Шнайдер

Розділ 7

Чотири вежі

(Початок у попередніх номерах)

По інший бік муру на Марту уже чекали. Під Північними воротами, задумливо дивлячись у небо, стояв Марк.
— Ну ось, нарешті ти прийшла, — сказав він, навіть не повернувши голови у бік дівчини, якій така поведінка здалася не зовсім привітною.

— Що ти там видивляєшся? — спитала трохи роздратована Марта.

— Га? — неуважно мовив хлопець, нарешті відвівши погляд від хмар. — Вибач, мені просто здалося, що вітер змінюється, бачиш, які чорні хмари він тягне за собою.

Угорі й справді все клубилося й клекотіло, наче отрута у казанку старої відьми з вересових пустищ. Марта насторожилася. Холодний Західний вітер знов несе лихі вісті.

— Це ж хіба так важливо? Погода змінюється щодень, як і напрямок вітрів. Нічого не вдієш.

— Так, — погодився Марк. — Але така зміна ситуації може означати і те, що вже сьогодні увечері на береги Сонного острова ляжуть чорні тумани.

— Чого ви так боїтеся отих туманів? Я чула, як Гортензія казала уночі Хризантемі щось на кшталт: «А якби ти пішла в тумани, ми б тебе уже не врятували». Що смертельного у звичайнісінькій парі? — здивувалася Марта.

— Наш острів недарма називають ще й островом Туманів. Все, що тут є: дивовижні квіти, балакучі звірі, гноми та феї у садах, кентаври й фавни в лісах край Тернової долини, навіть русалки у морі, Небесна варта кожної з веж та й саме місто загалом і я, та і ти відтепер, зрештою, хоча ти цього навіть не підозрюєш, живемо за рахунок магії снів, що їх приносять до берегів Атлантики і нашого міста зокрема вітри з Великої землі. Добрі, легкі, повітряні людські сни, наповнені гарними спогадами у вигляді кудлатих пурпурових туманів стеляться каменистими узбережжями, і тоді магія, яка ховається в них, оживає. Це ніби як побачити світ після дощу: барви стають яскравішими, сонце світить ясніше, і навіть дихається тоді легше. Та таке останніми роками трапляється вкрай рідко, — зітхнув Марк. — Частіше можна спостерігати просто безбарвні або, ще гірше, чорні тумани. Вони — це нічні кошмари. Сни, просякнуті страхом, болем та відчаєм. Кажуть, якщо людина піде у ті тумани, то ніколи більше не повернеться назад...

— Що ж з нею станеться? Смерть? — тихо мовила дівчина.

— Ніхто точно не знає. Напевне скажу одне: там вона зустрінеться з найгіршими і найпотворнішими своїми страхами. А ще є легенда, що душі тих, хто загинув у туманах, стають Тіннями, а з цими «добродіями» ти уже знайома, як я зрозумів.

Марті аж моторошно стало після Маркової розповіді і вона сказала лише:

— Ходімо швидше до маєтку.

Вони вже майже завернули за ріг, коли їх обминув пан Ханс, який весь цей час провів по інший бік муру, він швидко і нерозбірливо привітався з Марком і поспіхом, мало не біжучи, покрокував у бік західних вулиць.

— Що це з ним? — здивувався Марк.

— Певно, пішов до Західної вежі, перевірити, чи все в порядку, а берегом вештатися в таку погоду, судячи з твоїх слів, не надто безпечно, от і повернувся у місто, — припустила Марта.

— Можливо, але... Мені все ж цікаво, що скажуть йому інші вартові?

— То давай підемо за ним. Це простіше простого. Але якщо він помітить — нам кінець, — сказала Марта, приклавши пальця до горла.

— Ти розмовляєш з людиною, яка знає всі потаємні ходи, провулки і закапелки цього міста! — запишався Марк. — Навіть якщо він нас помітить, то навряд чи зловить. А навіть якщо зловить...

— То ми щось збрешемо! — вигукнула Марта. — Хоча брехати це, звісно, погано і так далі... — почала виправдовуватися вона.

— Ми ж не для відьми з Тернової долини шпигуємо. Все буде добре.

— А якщо не добре?

— То якось буде. Біжімо хутчіш, бо упустимо його! — перебив її хлопець.

Марк і Марта кинулися у лабіринт вулиць, через чужі подвір'я і сади з яблунями, через натовп на Сонячній площі, всіма дорогами і стежечками, якими тільки можна було скоротити шлях. У результаті замучені і втомлені вони, ледве дихаючи, дісталися до Західної вежі набагато раніше за начальника варті.

Будівлі у західній частині міста відрізнялися висотою й аристократичною вишуканістю. Кам'яними стінами тут плівся хміль і зелений плющ, мов довгий вуж по сирій зораній землі, лишаючи по собі отруйний слід тріщин і розломів на старій штукатурці. Дахи споруд були здебільшого череп'яні, темно-коричневого й темно-вишневого кольорів. З боків хвірток і воріт замість звичних стовпців височіли статуї химерних істот із гострими вовчими мордами, хвостами й величезними крилами, що в пазурях тримали білі ліхтарі. Усе те надавало західним околицям якогось таємничого, хвилюючого настрою, ніби ти потрапив у середньовічний готичний роман про привидів. Загалом, як не дивно, Марті тут подобалося.

— То ти кажеш, тепер ваша магія впливає і на мене? — спитала Марта, віддихуючись.

— Аякже. Ти ж спиш. Там, у своєму світі. Але ось ти тут, ходиш, розмовляєш, мислиш.

— Тобто усе місто, маєток на бульварі, пані Хризантема, Гортензія, Брум і навіть ти — це лише сон, ілюзія? — здивувалася Марта. — Отже, мої здогадки цілком вірні.

- Почекай! — засміявся Марк. — Якби усе було настільки просто! Скажімо так: у цій ілюзії більше правди, ніж вигадки.
- То ви насправді існуєте чи ні? — не вгавала Марта.
- В якомусь сенсі так. Хоча в деякому — зовсім таки ні.
- Ти мене остаточно заплутав! — роздратовалася дівчина. — Ну, добре, суть в іншому. Як звідти вибратися? Ти знаєш?
- Власне, шляхів є багато. У кожного — свій, — спокійно заявив хлопець.
- І знову загадки. Та тут можна почути бодай якусь точну, перевірену часом беззаперечну істину?
- Певно, що можна, — замислився Марк. — Та за всі роки, що я тут живу, таке траплялося рідко. Однак не хвилюйся, стільки людей побувало уже тут! Ти обов'язково повернешся.

Марта мала на це надію. Але два неповних дні, проведених на острові Туманів таки змінили її думки, ба навіть душу. Її не так вже й турбувало повернення додому. Дужче їй хотілося побачити магію, що ховалася тут у кожному закапелку, і хижими лукавими очима манила дівчину у незнану й незбагненну глибину цього казкового світу. Вчорашній день був таким далеким, наче морський горизонт по той бік Західної вежі. І вже погано пригадувалися риси облич друзів й запах квітів із маминої клумби, й голос тітки Моніки, який щоранку розливався дзвінким струмком тепла по кімнатах її рідного будинку. Той голос, що втішав і веселив у хвилини зажури, став невиразним, притихлим ехом у мареві давніх спогадів... Невже ти забула їх, Марто?

— Я... Звісно, звісно, повернуся, — пробелькотіла під ніс дівчина, коли звук важкої, швидкої ходи видав їй наближення начальника таємної варти.

— Ховайся! — сказав Марк, потягнувши її за височезний куц самшиту, що ріс з правого боку біля входу у вежу.

Пан Ханс підійшов до Західних воріт і постукав у них так само, як у Північні. Ворота відчинилися. І тільки тут Марта зрозуміла, якою поганою була ідея обдурити вартового цієї вежі. На іншому березі ріки Ханса зустрічала величезна вовчиця. Її шерсть так переливалася, що здавалося, ніби вона зроблена з чистісінького срібла. Великі чорні, мов безодня, очі тварини, тримали на прицілі кожного, кого тільки помічали. Довгі, ніби сталеві, кігті вовчиці мало не шкребли землю, коли та наблизилася до начальника варти. Марта, спостерігаючи за ними, так висунула голову із куца, що мало не впіймалася.

— Ти б ще носа між щілини воріт всадила! — розсердився Марк.

— А що? Як ми тепер почуємо, що вони кажуть? Я думала, у тебе є хоч якийсь план.

— План! Та треба з'їхати з глузду, щоб захотіти обдурити вовчицю! Це неможливо.

— Ну ось... — засмучено зітхнула Марта. — Тоді скажи, чого ми сюди прибігли?

— Щоб підтвердити мою здогадку про те, що Ханс навіщось робить незапланований обхід всіма вежами.

— Ну і?

— Ну і йдемо тепер до Південної вежі, туди ми вже точно прорвемося.

— Звідки така впевненість?

— Я у тамтешнього вартового на хорошому рахунку, — усміхнувся Марк. — Там, може, Ханс і про розмову з вовчицею обмовиться. Тепер можемо не поспішати, у нас досить часу.

І вони знову вирушили у плутанину вулиць. Марта все ж була трохи розчарованою. Вона так хотіла поближче роздивитися ту вовчицю.

— Вовчиця дуже зла? — несподівано після довгої мовчанки спитала Марта, коли вони минали пекарню, що, судячи з вивіски, належала пану Хопкінсу.

— Ну... Якщо ти будеш вести себе з нею неввічливо, то вона тобі явно не подякує. А якщо ж проявиш шану і повагу до вартової, то, повір, матимеш собі неабиякого захисника.

— Знаєш, а я хотіла йти отою брамою. Північний вітер приніс мене саме до Західного берега.

— Справді? — перепитав Марк, витріщившись у дівчину великими блакитними очима. — Ну, тоді б тобі теж прийшлося нелегко. Щоб дістатися до вежі, треба піднятися вище берегом, минувши гострі скелі, що стирчать там. А це зробити непросто, потрібно бути спритним, хитрим і рішучим, щоб прийти до вовчиці живим, здоровим і якнайменш ушкодженим. Тобто без порізів, синців і подряпин (вона нечупар не любить). Коли ти виявиш терпіння і витримку, належно привітаєш вовчицю і тактовно відповідатимеш на всі її питання, то лише тоді тобі відкриється Західна вежа.

Марта уважно слухала хлопця. Здавалося, в його словах, поведінці й жестах не залишилося нічого від того невпевненого хлопчика, що зустрів її на Сонячній площі ще учора. Вони спілкувалися так, мовби знала одне одного вже дуже давно, зустрівшись ще у дитинстві десь біля дому на сонячній стороні вулиці...

— Цікаво... — промовила Марта. — Цікаво, що буде біля інших брам.

Повільно крокуючи старою бруківкою, яка змінила колір з сірої на темно-червону, що, до речі, означало початок Південних вулиць, дівчинка роздумувала над тим, як же все-таки тут гарно. Тут кожен куточок був наповнений магією, таємничими, старими, але ще не забутими чарами, що з кожним вдихом повітря просочувалися у кров, серце й мозок. Здавалося, у Південній частині міста була щонайкраща на цілому острові погода. На заході, сході та півночі небо закуталася у сіро-чорні хмари, наче пан у старого кожуха, й зрідка зиркало на землю з-під кудлатого коміра туманів тусклим, потьмянілим очиськом осіннього сонця. Тут же воно дивилося майже ясно, зрідка ховаючись за попелясту імлу дрібних хмаринок.

Тутешні будинки вирізнялися кольорами та багатою оздобою. Фрески з різнокольорових коштовних камінців пускали по вулицях зграї сонячних зайчиків, що кидалися перехожим в очі, скакали по калюжах дощу на тротуарі, вікнах, дзеркалах й вітринах. Вітражі на широких вікнах вражали витонченістю й красою, більшість із них зображали червоногривого лева, що піднявся на задні лапи, а навколо звіра здіймалися довгі язика полум'я.

Біля багатих маєтків буяли не менш пишні сади, в яких височіли кипариси, кедрі, пухнасті зелені ялівці, колись квітували магнолії. У тих буйних нетрях крізь віти дерев виглядали дашки затишних альтанок, обплетених плющем, до яких

вели десятки доріжок й стежиночок, що помережили жовтуватий моріжок, наче павутина. Марті так захотілося у ті сади, що вона не пропускала жодної можливості встромити носа між залізні пруття кожного з високих кованих парканів і подивитися, хоч на мить, що ж робиться у тих дворах.

— Ти така цікава до всього, що тебе не стосується, — зауважив Марк.

— Ти теж, — відказала дівчина. — Мені просто неймовірно забажалося поблукати тими садами. Здається, я десь про таке читала. Зазвичай у таких місцинах живуть якісь райські крилато-хвостаті тварюки чи ще щось таке на кшталт чарівного дерева зі срібними чи золотими плодами, — затараторила Марта, заглядаючи за огорожу великого маєтку, збудованого з жовтуватого каменю. Він, як більшість домівок тут, був критий темно-червоною черепицею. На кожному у верхечку даху споруди майоріли позолочені флюгери у вигляді левів, а фасад маєтку затуляли крилаті буки, які у сяйві сонця здавалися вилитими з чистої міді й міцно впиралися тими своїми сталевими стовбурами у землю на галявині.

— Хм... — задумався хлопець. — Ну, у пані Хризантеми ще й не такі дерева є, можу тобі навіть показати балакучі квіточки, якщо ти ще з ними не знайома.

— Квіточки! — зраділа Марта, на хвилину переставши споглядати місцеві пейзажі. — Звісно покажеш! Це ж так мило.

— Мило? Пф! — фиркнув хлопець. — Помітно, що ти з ними не спілкувалася. За стільки днів у крамниці у мене вже алергія на них. Більш набридливих істот у цілій Атлантиці немає, повір! Навіть Брума з Мак-Жаком слухати більш стерпно (а коли вони сваряться, їх змушений слухати цілий квартал). Та що там, навіть ті садові феї бзінькають приємніше.

— То в цих садах ще й феї є?!

— Звісно, небагато, але є. Вони й біля маєтку на бульварі живуть. Моя сестра їх обожнює. Я, як бачиш, цього захоплення не розділяю. Вона б могла провести тебе до фей завтра на світанку. Тоді ці істоти якимось більш схильні до прийому непроханих гостей. Коли ж я одного разу зайшов до них пізно увечері, вони мене закидали отруйними будяками, паршиві, — сказав Марк, насупившись так, ніби в його голові саме визрівала думка взяти реванш й поквитатися з маленькими капосниками.

— О горе, дісталось тобі, — поспівчувала Марта. — Я б не проти піти, але ми навіть не знайомі з твоєю сестрою. Як її звати?

— Шарлотта... — оторопіло мовив хлопець й вкляк на місці, дивлячись прямо на протилежний бік вулиці. — Оце справді — горе...

— Що? Чого ти став? — спитала Марта, яка вже встигла пройти з кілька метрів, перш ніж побачила, що Марка немає. — Що там таке?

— Спокійно, йди спокійно, але швидко. Може, вона нас не помітить. Ай, пізно! — розчаровано вигукнув юнак. І тільки тут Марта помітила у натовпі невисоку дівчину, одягнену в сіру з чорним мереживом сукню, вона привітно махала їм рукою.

— О, про вовка промовка! Так то і є твоя сестра! — здогадалася Марта. — Це ж треба, так зустрітися!

— Це ж треба так вляпатися! — не вгамовувався хлопець. — Зараз вона почне нас допитувати, але ти не кажи їй нічого про наш план. Добре?

— Звісно, — погодилася Марта, коли та дівчина уже наблизилася до них. У неї було дуже гарне біляве хвилясте волосся, що сягало до пояса. Вона усміхалася Марті теплою, привітною посмішкою і чарівливим блиском сіро-блакитних очей. Риси її обличчя здавалися витонченими й приємними, як і у брата, але трохи по-дитячому ніжними. Навколо стрункої постаті дівчинки кружляли вихорі опалого листя, мішури та блискіток — залишків вчорашнього свята. А вона сама, незважаючи на буденне вбрання, видалася Марті схожою на порцелянову панночку зі старої музичної шкатулки, така стояла вдома на комоді у вітальні.

— Здрастуй, братику! — привіталася панна, не спускаючи погляду з Марти. — Маєш нового друга? Приємно познайомитися, Шарлотта, — сказала вона і простягнула дівчині ручку в чорній мереживній рукавичці.

— Я Марта, — коротко мовила та, й подала руку у відповідь.

— От і файненько, — засміялася панночка. — Познайомилися. Можеш звати мене просто Лотті. Друзі брата — мої друзі.

— Аяке! — втрутився Марк. Якого біса ти не на заняттях? Чого ти вештаєшся околицями, а не йдеш додому? — грізно спитав хлопець.

— Мені треба було зайти до бібліотеки, тому то я і пішла додому іншим шляхом. Міська бібліотека знаходиться у Східному кварталі, — прошепотіла вона Марті.

— Ясно, — коротко й роздратовано мовив Марк. — Лотті, йди додому!

— Я? — насупилася Лотті. — А ти що ж?

— У мене справи.

— Які? — допитувалася дівчина.

— Я допомагаю Марті, вона гостює у Хризантеми. Пані мені дала деяке доручення. Тебе це не стосується. Іди додому, — уже вкотре повторив юнак.

— Марто, то це тебе приніс Північний вітер, невже? — не могла повірити Шарлотта. — Розкажи, яка вона, Велика Земля?

— Ну... — розгубилася Марта. — Вона така ж, як і Атлантика, лише без магії, чудес і див. Все нудно і передбачувано.

— Але, певно, дуже красиво.

— Не настільки, як у вас, — зітхнула дівчина.

— Ох... — розчарувалася Лотті. — Ти заходь у гості, розповіси мені про свій дім, я ніколи не спілкувалася з людьми з іншого світу. Я думаю, що у вас там, попри все, є багато чого цікавого і без чаклунства.

— Гаразд, Марто. Нам уже час, — почав підганяти Марк. — Лотті, йди додому!!!

— Я не хочу, — відмовилася дівчина. — Чому я не можу піти з вами? Марто, ти не проти, коли я піду?

— Я... Ну, ні, — розгублено мовила Марта, а Марк лише покосився на неї незадоволеним поглядом на кшталт «ти ж пам'ятаєш, що я казав тобі кілька хвилин тому?».

— От нещастя! — вигукнув раптом Марк. — Та ходіть уже всі, тільки швидше, благаю! І ти. Ти, Лотті! Не доведи Нептун, скажеш хоч словечко про те, що тут буде відбуватися, знай, що це закінчиться погано. Дуже погано. Зрозуміла? — сердито нагримав він, дивлячись у вічі молодшій сестрі.

— О, то це щось дуже таємне. Тепер ми в змові. Я обіцяю нікому нічого не казати, хоч би мені що. Можете мені довіряти! — прощобетала Лотті.

— Марто, я бачив його, Ханс уже пішов вперед. Тому нам треба знову бігти, щоб його обігнати. Красно дякую, Лотті.

— Ей! — обурилася дівчина. — Я не винна, я й гадки не мала, що ви за кимось женетеся. Якщо Марк попросить вибачення, я покажу одну надзвичайно коротку й просто дорогу до вежі. Ви ж туди йдете? — дзвінким голосочком проспівала Шарлотта.

— Або ти кажеш, або йдеш додому зараз же! — не на жарт розсердився юнак.

— Ну от. Завжди ти такий. Добре, але знай, я роблю це лише заради Марти. Чув? За мною! — скомандувала дівчина, і вони побігли вздовж паркану будинку з флюгерами, за ріг якого щойно завернули з Марком.

— Отут, за кущами, є таємна хвіртка, — прошепотіла Лотті, потонувши з головою у пожовклій зелені хащ. Кілька митей було чути такий хрускіт, ніби десяток ведмедів пробираються крізь верболози, аж потім голос:

— Сюди! Знайшла!

— Чи ти здуріла? Це ж дім міністра, пана Олівера. Він нас повбиває, — просичав, заглянувши за кущ, Марк. — Вилазь давай!

У відповідь на його репліку з-за куща вигулькнула закошмана голівка Лотті.

— Мовчи і лізь сюди. Я сотню разів тут ходила, — кинула вона і знову сховалась.

Хлопець повагався, але таки пішов слідом за Лотті й Мартою, бурмочучи: «Не подобається мені ця ідейка». Мрія Марти здійснилася несподівано. Ось вона у прекрасному вересневему саду під кронами таємничих дерев іде назустріч невідомому.

— Давайте швидко, сюдою ніхто з прислуги не ходить, але все ж, мало там що, — прошепотіла Лотті, скрадаючись галявиною у тінях кипарисів. — Маємо бути обережними.

У всіх мало серце не вискакувало від страху. Як же вони зраділи, коли побачили прямо за парканом алею Магнолій і за якісь десятки метрів — Південну вежу, що увінчувала початок цієї алеї.

— Ось, ми на місці. Зупиніться поки. Із тих вікон нас можуть помітити, — мовила вона, вказуючи рукою вбік маєтку. — А он там, за тим ялівцем, є вже інша хвіртка, якою можна вийти на алею. Я піду перша, відкрию її, а ви — за мною, по одному, — роздала вказівки Шарлотта і сміливо рушила вперед через галявину й стрімко, наче лань, минаючи всі перешкоди, зникла за вказаним деревом.

— А вона незвичайна. Відразу й не скажеш, що Лотті — така смілива й весела дівчинка. По-моєму, у неї досить приємний та лагідний характер, — висловила своє враження про Лотті Марта.

— Можливо, — неохоче відповів Марк. — Але мене вона інколи відверто дратує.

— Чому? — здивувалася Марта.

— У тебе є рідні брати чи сестри?

— Ні, немає.

— Тоді тобі не зрозуміти, що це за покарання долі. Хоча інколи це навіть дуже весело. Просто зараз ми вже тиждень у сварці, можна сказати, — сказав хлопець, коли галявиною прокотився дзвінкий зозулин спів. — Ходімо, Марто, — покликав Марк.

Вони вже майже підійшли до паркану, коли пролунав якийсь невідомий звук, чи то плач, чи то крик, чи то виття. І Марк, і Марта чимдуж кинулися до хвіртки, перечепилися за якийсь пенюк і збили з ніг бідненьку Лотті, що чекала їх по той бік. Хтось крокував до них. Марк швидко зачинив хвіртку й заховався разом з дівчатами у кущах.

То був якийсь високий чоловік. Він вийшов, обдивився довкола себе й зайшов назад на територію садиби. Переконавшись, що небезпека для них минула, діти попрямували алеєю Магнолій до Південної вежі.

— Слухай, Марку, а якщо там у маєтку нас помітив сам міністр? У нас будуть проблеми... — звернулася до брата Шарлотта.

— Не думаю, — відповів Марк. — Коли і так, то він же нікого не впіймав. Усе обійшлося. Хоча, я казав тобі, що погана то ідейка.

— Зате встигли вчасно. Ханса, наче, нема, — сказала Марта, обдивившись натовп навколо.

Марк постукав у ворота вежі — й ті розчинилися. Перед Мартою відкрився прекрасний краєвид із гладенькими шовковими пагорбами, а десь далеко за ними показалася коса піщаного берега, і аж тоді, врешті, майже під самим горизонтом — відблиски неспокоїного моря.

— Ми би могли перетупити поріг й Західної вежі, Марто, та навряд чи вовчиця погладила би нас по голівці, коли здогадалася б, чому ми прийшли. Вона бачить людей просто наскрізь, — пояснив Марк, зрозумівши здивований погляд Марти. — А вартовий Південної брами — мій добрий товариш, і, думаю, він погодиться зробити мені деяку послугу й не виставити нас за ворота, коли прийде Ханс.

Марта вперше переходила зловісну ріку без тіні страху, адже зараз поряд з нею були її нові друзі, у чесності й порядності яких, чомусь, у дівчини сумнівів не було. І дивне тепло відчула вона раптом. Воно, наче невидима завіса, відділяло її від холодних осінніх вітрів. Марті стало добре, сонячно і затишно, немовби це Білий Ведмідь ожив і подивився знову їй у вічі. Але цього разу його не було тут. Зате зовсім близько, поруч, на камені сидів Вогнегривий Лев і приязно муркотів, наче маленьке кошеня. Дівчина помітила його, лише коли обернулася, і трохи злякалася його величного виду. То був ве-

личезний звір, який мало чим нагадував звичайного лева, хоча б тому, що здавався утричі більшим, мав великі пухнасті лапи з гострими золотими кігтями, що переливалися на світлі, й розкішну кудлату гриву майже червоного кольору, що нагадувала язика вогню, які огорнули голову тварини. Вони блискотіли й палахкотіли, інколи нагадуючи справжній вогонь у домашньому каміні, що тихесенько собі шипів, поки Марта зимовими вечорами читала поруч книги.

— Радий вітати вас! — заговорив Лев.

— Доброго дня вам, вельмишановний вартовий! — мовив Марк, чемно вклонившись. — Чи можна мати з вами таємну розмову?

— Друзям, звісно можна. Прошу вибачення у юних панн, — відповів Лев, усміхаючись, та спритно скочив із каменю, на якому сидів, до ніг Марка, і вони обидва відійшли трохи далі по берегу. Незабаром повернувшись, Лев мовив до дітей:

— Зайдіть он за ті камені, що під стінами вежі, і сидіть тихо. — Ніхто не смів заперечити вартовому, і вони всі сховалися за тими, радше скелями, ніж каменями, що були під вежею, як і казав Лев. Не минуло кількох хвилин, як у ворота постукали. На протилежний берег ріки вийшов стомлений пан Ханс й завів розмову з вартовим. Бесідували вони недовго, начальник варти, очевидно, отримав очікувані відповіді на всі свої питання, вклонився і пішов.

— Ох, і чого ми тут сидимо? Однаково нічого не почули, — поскаржилася Шарлотта.

— Зараз почуємо, — сказав Марк й попрямував назустріч Левові.

— Пані Шарлотту я знаю уже досить давно, — мовив Лев, підійшовши до них. — А от з гостею Сонного острова я ще не знайомий особисто, — зауважив звір.

— Мене звати Мартою, пане вартовий. Я прибула, як у вас кажуть, «з Великої Землі».

— Приємно познайомитися. Наскільки я можу знати, причина вашого сьогоднішнього візиту стосується безпосередньо пані Марти, тоді скажу вам, пані, що Ханс ні в чому вас не підозрює й по справі з Тінями ніяких конкретних версій чи висновків поки не має. Вовчиця, як і я, не бачила й не чула в ніч нападу на Білого ведмеда нічого підозрілого. Ніхто в ту ніч не виходив з міста нашими воротами, ніхто не заходив. От, здається, і все, що ви хотіли знати. Так, Марку? — звернувся він уже до хлопця, нарешті відірвавши погляд від Марти.

— Так, абсолютно вірно. Вибачте, але нам потрібно поспішати. Дякую вам дуже, пане вартовий, — подякував Марк.

— Ну що ж, чекаю вас обох і Марту до себе у гості. Кличте, коли знадобиться допомога. — Лев провів їх до вежі, знову розчинивши гостинно Південні ворота.

У місті, як і завжди, стояли гамір і метушня. Після спокійних пагорбів Південного берегу, де панувала сонна тепла тиша, повернутися на міські вулиці було наче потрапити зі світла у темряву.

— От чому ви женетеся за Хансом! Хотіли дізнатися, як він задумав вирішувати справу з Тінями, — мовила Шарлотта.

— Ой, не прикидайся, ніби відразу не зрозуміла цього. Та й не тільки для цього ми йшли, а просто, щоб розвідати ситуацію. Нам треба бути напоготові. Усім нам, — відповів їй юнак, коли вони підходили до Східних вулиць, уже знайомих Марті, яка оселилася на бульварі Флоріс саме у цьому кварталі. В архітектурі будинків, плануванні вулиць — скрізь тут переважали правильні форми та спокійні, в міру насичені кольори. Простоту, практичність й красу втілювали тут вишукані, але невеликі, порівняно з Південним містом, будівлі з мансардами, затишні кав'ярні з багатоярусними відкритими терасами, просторі садки з безліччю фруктових дерев й кущами жасмину. Усе те нагадувало Марті теплу атмосферу якогось курортного містечка. Незабаром Марта зрозуміла, чому, відчувши на губах солоний присмак вітру. Море! Східний берег — найближчий до моря.

— Саме сюди, під Східну вежу, у води Примарної гавані припливають кораблі. Нам пощастило, сьогодні четвер: тут має бути повно торгових суден і людей. Цього дня, який називають «морським ярмарком», Східна брама не зачиняється. Все, що треба, — просто загубитися у натовпі, — пояснив Марк, прямуючи до вежі, ворота якої були відчинені навстіж. Друзям вдалося просто й дуже легко, якщо не враховувати штюханіни, перейти річку, аж ось над ними нависла чорна хмара. Сонце потьмяніло і сховалося у тіні розпростертих крил велетенського птаха — Чорного Орла. Він сидів на високій сосні, що росла під вежею, й блискучими, чорними, як терен, очиськами вдивлявся у людей в натовпі так пильно, що здатний був, здавалося, навіть волосся на голові кожному перехожому перерахувати. Його пір'я, мов лита зі сталі броня, мов заточені леза чорних ножів, сяяло і наводило страх на шахраїв. А море плескотіло та пінилося, мовби ігристе шампанське, що ось-ось переллється за вінця бокалу. На воді колихалися сонні фрегати, майоріли білими, синіми й навіть пурпуровими кольорами розкішні вітрильники й бідні маленькі суденця рибалок.

— Як тут гарно! — вигукнула зачарована Марта.

— Ще б пак! — сказав Марк і додав: — Я знаю, що вам подобається море, але давайте триматися ближче вежі й берега, ось уже йде Ханс.

Східні ворота помалу зачинялися. На гавань насувалася буря. Вітер посилювався. Небо почало кипіти так, як це було сьогодні на Північній стороні. Коли майже всі люди поховалися за міський мур і зникли по той бік вежі, Орел спустився на найнижчу гілку зеленої сосни, під якою чекав його Ханс, і вони почали розмовляти...

Марта, Лотті й Марк хоч і стояли поруч, але через сильний вітер чули лише уривки фраз.

— Я маю одну цікаву річ. Знайшов на світанку, можливо, вона підкаже вам, що за жінка була вночі тут. Я вам її описав, проте точно про цю особистість судити не беруся. Обличчя у неї було закрите. Та й нічого злого вона за собою не несла, інакше б я її не пустив, ви знаєте. Але, але... Це дивно, пане Ханс, вкрай дивно. Хто б наважився вийти в таку пору з міста? Чекайте хвилину.

Почувся шелест крил, Марта обернулася і побачила, як орел піднявся під самісінький дах вежі й каменем кинувся вниз, вже тримаючи у дзьобі щось червоне. Свою знахідку вартовий вручив Хансу й усівся на гілку, тріпочучи крильми.

— Рукавичка? — здивувався Ханс. — Пані згубила її, коли поспішала, так?

— Очевидно, — відказав Орел.

— Ходімо швидше! — запанікувала Марта.

— Ти що, Ханс нас помітить!

— Ну й що? Скажемо, що Гортензія нас послала чогось купити на ярмарку. Щось вгадаємо, благаю, йдемо!

Вони підійшли до вежі, знову минувши Ханса, що вкляк на місці, задумливо розглядаючи червону, гаптовану золотом рукавичку, й навіть не зважив на те, що діти пройшли поряд. Орел їх випустив, дряпнувши кігтем по срібному круглому замкові у вигляді медальйону з вигравірованою на ньому латинською літерою «Е», подібному тим, що були на інших воротах, провів їх прискіпливим поглядом і зачинив браму.

— Ти певна? — схвильовано запитала у Марти Шарлотта, коли вони відійшли на безпечну відстань.

— Так, ти не помиляєшся? Коли так, у пані будуть серйозні і дуже великі проблеми.

— Ні, — відказала вражена Марта, спершись на білу стіну будинку. — Я бачила. Та рукавичка належить саме пані Хризантемі...

Далі буде...

Гарно МАЛЮЄШ?
ПИШЕШ прозу чи вірші?
ТОДІ НЕ ГАЙ ЧАСУ!
НАДСИЛАЙ свої твори нам!

Єдина умова — фентезійні елементи

ВИМОГИ ДО ЗОБРАЖЕНЬ

1. Журнал приймає як звичайні малюнки, так і комп'ютерну графіку.
2. Надсилайте скан або хороше фото без тіней, якщо малюнок виконаний на папері чи іншому фізичному матеріалі.
3. Якщо це ілюстрація, у листі додавайте підпис, до якої книги чи фільму вона.
4. У листі вказуйте назву малюнка та своє ім'я.
5. Фотоманіпуляції допускаються.
6. Не надсилайте змальовані та чужі малюнки. Поважайте їхніх авторів!
7. Техніка виконання вільна.
8. Комікси допускаються. Якщо комікс серійний, можливе налагодження постійної співпраці. Мова коміксу обов'язково українська.

ВИМОГИ ДО ПРОЗИ І ВІРШІВ

1. Надсилайте свій твір у форматі .doc чи .docx.
2. Мова твору обов'язково українська.
3. У документі з твором **ОБОВ'ЯЗКОВО** вкажіть своє ім'я, прізвище та назву твору. Псевдонім допускається.
4. Перед тим, як відправити, **ОБОВ'ЯЗКОВО** перевірте текст на помилки та одруківки. Користуйтеся функцією Microsoft Word «Правопис».
5. Не надсилайте суто наукову фантастику чи інші піджанри фантастики. Твір має бути фентезійним або мати елементи фентезі.
6. Якщо твір серійний (має багато розділів) і ще недописаний, Ви повинні бути впевнені, що зможете довести його до кінця. У цьому разі надсилайте як мінімум перших два розділи.
7. Фанфіки допускаються. Вони підуть у спеціальну збірку від СФ. У цьому разі обов'язково має бути «шапка» (назва, фендом, автор, персонажі, рейтинг і т.д.).

Надсилайте свої твори на нашу електронну скриньку:

svit_fantasy@ukr.net

РЕДАКЦІЯ ЗАЛИШАЄ ЗА СОБОЮ ПРАВО:

- редагувати текстові твори;
- публікувати твір у тому випуску, в якому забажає;
- не публікувати твори, які, на її думку, не підходять журналу.

Художник: Марія Беденко

МЕЖА

Олександр Шеремета

Розділ 1

— Дивний день сьогодні, тобі не здається, Зайсубане?

— Так... Дивний...

— От за що ти полюбився мені, старий пройдисвіте, так це за те, що мовчазливість твоя багатослівна.

— Так... Багатослівна...

Хлопчик-вітер стояв поряд зі старим величезним павуком серед широкого поля. Вони вдивлялися у безмежні далі трав'янистого океану і від краси тієї позамовкали. Буйний цвіт довкола сумирно лежав та ніжився під теплим сонячним світлом, завдячуючи хлопчику-світанку.

— Гарно сьогодні, еге ж?

— Гарно... Еге ж...

— Пора до роботи мені ставати, щоб іще наганяю від Ши не отримати.

Хлопчик-вітер поставив ноги на ширину пліч, здійняв руки перед собою і почав змахувати ними туди-сюди. Він гладив поле, немов шерсть величезного кота, що розлігся серед світу і мурчить. Широкі трав'яні пасма заворушилися. Хиляли хвилями у різні сторони. Хлопчик радісно всміхнувся.

— Виходить, Зайсубане! Дивись, як гарно мені вдається! Ти бачиш, бачиш це? Неначе хвилі в морі.

— Так... Море...

— А це всього-на-всього мій третій раз! Уяви, яку красу я зможу виробляти для наших учасників згодом. Та у них просто в голові запаморочиться від такої краси!

— Так... Запаморочиться...

Старезний павук беземоційно придивлявся у далину. У багатьох його чорних, наче крапельки смоли, очах відблискували зелені хвилі та світла небесна блакить. Йому вже й не згадається, скільки разів доводилося бачити щастя новачків. Він усе своє життя стоїть на цьому полі та охороняє Межу. Тисячі облич пролинали повз нього. Тисячі пар здивованих очей споглядали його старечу велич. Сотні людей непритомніли лише від вигляду Зайсубана. Усе це вже не дивує його, стало буденним плином павучого життя.

— Алін Ро? — пролунав грубий голос позаду.

— Так, — відповів хлопчик-вітер, не відводячи рук від поля.

— Аліне Ро, за призначенням Щонайбільшвисокого Басилевса я заарештовую вас на підставі грубого порушення норм правового порядку та статуту найвищого вільного чародійства.

— Мене арештовувати? — здивовано витріщився хлопчик-вітер на велетня із головою, схожою на яйце. — Це якась нісенітниця! Я лише третій день тут працюю і не порушував жодних законів.

— За призначенням Щонайбільшвисокого Басилевса, я скручу вам руки і таки заарештую вас, якщо ви зараз же не скоритесь самовільно.

— А хто буде вітром керувати? — продовжував гладити поле хлопчик. — Як же самі учасники, ви за них не подумали? — від люті голос хлопця обірвався, і він продовжив майже пошепки, вдивляючись собі в черевики. — Ши не міг такої нісенітниці втнути зі мною, та й не до жартів старому.

— Це вирішуватиме Щонайбільшвисокий Басилевс! Вас заарештовано!

Велетень схопив хлопця за плечі і підняв над землею. Іще декілька разів повторив завчені напам'ять рядки зі статуту, і вишкірив величезні прямі зуби. Із рота понесло нудотним смородом. Алін Ро вертівся, вибивався, благав у Зайсубана підтвердити, що арешт цей — прикра помилка. Павук мовчав і супроводжував їх незлічимою кількістю очей, аж доки ті не зникли за горизонтом. Хвилі на полі стихли. Зайсубан мовчки спостерігав ясний та такий нудний для нього день, аж доки з уст його не вирвалось:

— Так... Помилка...

«Дивний день сьогодні», — подумав Оскар Шоу. Рудий хлопчина років п'ятнадцяти від народження, не більше, мружив рябого носа від грайливих променів сонця. Він сидів серед зеленого поля, що хвилями хиляло в різні боки. І якщо сильно уявити собі, надумати крик чайок, то начебто серед синього моря сидиш. Пливеш легким човном під білосніжними вітрилами. То здіймешся догори, то загрузнеш по облавки в пучині. Мандруєш уявними морями.

— Оскар! — пролунало десь позаду. Хлопчина неохоче спустився в трюм своїх фантазій, розплющив очі, прикриваючись рукою.

— Іду, тату!

— Поквапся, обід вже холоне!

Він озирнувся на змореного батька. Підмітив, як вже кілька років до цього, роботягу в сірім комбінезоні, що трудиться не покладаючи рук. Неначе постарів від щоденної праці на фабриці. Мовби й не батько то зовсім, а чужий якийсь дядько. Тато був льотчиком завжди, усе життя ширяв у небі, наче птах. Повертався з польотів і ось так само кликав «Оскар! Оскар!», і голос ніби той самий. Рідний, теплий такий. Але щось змінилося в ньому, якась туга та смуток його тнуть. Затухла іскра в батьківських зіницях. Раніше брав малого на плечі і нісся полем, коло хати, видаючи губами звуки літака. А на смерканні, під першими зірками, оповідав про далекі світлі далі. Про море, про небо, про барвистий світ. Цікавий світ той у оповідках, та там він для Оскара й залишився. Нині море та небо згорнулися у тісний клубок навколо хати. Навіть поле стало якимось маленьким, нікчемно-мізерним. Світ змінився, і хлопчина усвідомлював, хоч не до кінця, що це не на краще.

— Оскар! — пролунало знову. Хлопець прийняв руку від очей і помітив, що вітер вже не грає трав'яною шерстю поля.

— Іду, тату! Ти помітив, що хвилі зникли?

— Які ще хвили?

— На полі трава гойдалась, наче синє море.

— Не бачив я того, — батько підходив ближче, притинаючи голос. Він з-під лобу подивився в далину і, не крутячи головою, повернув погляд на малого. — Поле як поле, що ж там незвичного? А ти звідки знаєш, як море виглядає?

— З твоїх розповідей нафантазував собі. Мені ці хвили по траві здаються справжнім морем більше, ніж ті, з солоної води. — Батько, Цідон Шоу, розсміявся, і малий впізнав у ньому того самого льотчика, що стояв на цьому ж місці у білій формі та багровому береті. Ось тільки сміливіше він задирав тоді голову до неба, не так, як нині — низько понурив.

У цегляній хатині мерехтіла свічка серед столу. Вона разом із тонкими промінчиками сонця, що пробивалися крізь забиті дошками віконниці, освітлювала обдерті шпалери. Здавалося, що будинок довгий час жив без господарів, хилився серед поля до землі. Здавалося, що пуста оселилась у ньому впродовж останніх років. Старий кутастий стіл незграбно височів серед кімнати, до нього присунуті три покручених часом стільці. На одному з них сиділа мати і смиренно чекала своїх чоловіків. Її погляд був прикутий до тарілки з неапетитним їдлом, старанно прикрашеним зеленню петрушки. Змарніла шкіра матері сіріла від знемоги, потріскалась глибокими зморшками. Шлейки попелястого робочого комбінезону, немов гніт, тиснули на сухі плечі, і тягли додолу. Вілія Шоу, як і Цідон Шоу, виглядали значно старшими за свій молодий вік. Година обідньої перерви здавалася миттю у нескінченному плині буденного життя. Ця мить ось-ось скінчиться, а треба встигнути впхнути до горлянки несмачну білкову кашу і стрімголов мчати на роботу. Запізнення не припустимі. Вони не те, щоб заборонялись, їх просто не існувало в понятті людей останні п'ять років. Партія зробила все для того, аби фабрики працювали безперебійно.

Батько із сином радісно ввійшли в хату. Щось по дорозі собі розвеселились від жартів та мрійливих думок. Аж щоки їх набрались червінцем і позападали в ямочки. Мати сиділа непорушно. Вона, немов статуя, монументально згорбилась за незграбним столом. Не до сміху їй було, і веселощі забулись, лиш різали її свідомість. Чоловіки затихли. Обидва опустили голови, наче на поминках, і, ледь торкаючись скриплячої підлоги, подались до обіду.

Було тихо. Настільки тихо, що можна було почути легке потріскування свічкового гніту, де вогник заграє іскрами від воску, пустить до стелі цівку диму. Оскар із батьком дивилися на понурену матір. Вона наче залякла у спогляданні несмачної каші із зеленню петрушки. Навіть вії її не видавали жодного руху.

— Віліє, все в порядку? — ледь чутно зронив Цідон і відкашлявся.

— Так, — розгублено повела очима мати і наткнулась на Оскара. — Так, все добре. Їж, синку, поки тепле. Нам ще на роботу з батьком треба, а тобі в кімнаті прибирати. Книжки свої приймеш. Почув мене?

— Так, почув, мамо.

— Знайди їм місце врешті-решт! — різко зірвалася Вілія. Цідон аж ложку впустив. — Бо я їх точно спалю усі до бісової матері. Нема чим зайнятись дитині, дурниці всілякі читає. Краще б партійну газету прочитав. Там про мати твою пишуть. — Вілія жбурнула зібрану газету сину коло тарілки. Узаголовку однієї колонки писалось: «Хочемо відзначити найкращих працівників цеху №13: Оллайю Хало, Ділону Тусоч, Вілію Шоу та Гантерноллу Бетоллі. Ваш труд цінний для партії та нашої великої держави. Бажаємо успіхів та досягнення найвищих результатів».

У маленькій сім'ї піднялася маленька радість. Вілія ледь помітно посміхнулася. Вона встала з-за столу, ввімкнула телевізор і встигла на місце. Обід проходив у нав'язливій тиші, лише телевізор віщав про інших, які на літературному злеті підняли гострі питання соціуму, за що були відправлені на допит до Міністерства правдивих інформацій. На екрані миготіли журналісти, які навипередки тиснулись у намаганні розпитати хоч щось в ув'язнених. Інші мовчали, бо добре розуміли, що словами своїми накличуть собі більшої біди.

— Ото вже чуперадла, — не дивлячись на екран, кинула мати. — Подивіться, які в них пики спотворені. Бачиш, до чого може твоє читання привести, Оскаре? Бачиш, що із людьми Межа робить?

— Бачу, — відповів хлопець. Йому страх як не хотілося їсти тієї каші. Він вовтузився, долубав ложкою у тарілці, перекидаючи білу в'язку гущу з місця на місце і крутив головою в різні боки.

— Припини! — крикнула Вілія. Цідон продовжував поїдати обід. — Облиш так високо голову задирати. Не належить нам так поводити себе. Ходи, як всі. Опустити голову, зараз же!

Із вулиці пролунав гідкий різкий гудок. Вілія з Цідоном, покидавши ложки, вітром вилетіли з-за столу.

— Оскаре, не забудь про книжки, — нагадала мати і помчала до виходу.

— Тату, що з мамою сталося? Чому вона такою злою зробилася? Вона ж сама мені ті книги купувала, а зараз пригрожує спалити.

— Оскаре, вона просто дуже сильно втопилася. — Батько опустився на одне коліно, взяв величезною рукою малого за голову і притулив до себе. Поцілувавши в чоло, піднявся і зник за дверима.

Хлопчина вибіг вслід та побачив лишень, як аеровагон віддаляється все далі й далі. Він приречено блукав по зашкарублій хаті. Нічого йому не хотілося. Навіть кіпа книжок, зібрана на підлозі, коло лежанки, не цікавила його. Усі ті світи із драконами, міжгалактичними подорожами, величними героями, що рятують світ та прекрасних жінок від загрози — все для нього стало несуттєвим. Оскар приліг на лежанку і прикипів поглядом до стелі. Незлічима кількість думок вирували у його молодій голові і ятрили серце. Він замислився над життям своїм. Що його чекає далі. Завод, робота, одвічна втома та сірий плин життя у комбінезоні, щедро виданому партією. Якось не зоглянувся він, як думки матеріалізувались. Крутилися вихором з місця на місце. Він бачив матір, що сиділа за столом, батька у білій формі льотчика. Мати всміхалась, як раніше, читала йому малому про героя-простака, який підняв бунт і скинув бездушного короля-тирана.

Прокинувся Оскар від важких кроків по рипучій підлозі. Голова йому страшенно розболілась, а в очах сивів післясонний паморок. Він побачив мати, яка з кіпою книжок виходила з кімнати. Він зірвався з лежанки і кинувся за нею. На подвір'ї тріскотіло багаття, і чергова порція книг полетіла в його голодну пащу.

— Я попереджала тебе, Оскаре. Я просила тебе, а ти не послухав, от маєш тепер.

Відповісти бодай щось хлопець не міг, йому грудка ступила поперек горла. Уже настав вечір, і зорі рясно миготіли по чорному небу. Батька не було, лишився, певно, на нічну зміну, а мати повернулася і виконала свій вирок. Оскар не міг

нічого сказати. Він не виконав наказу, бо заснув, мов немовля. І пожалітися було нікому. Лишалось тільки мовчати та ковтати гірку образу на себе і на жорстокість матиного вчинку. Сльози душили його, а думка про те, що сталося з мамою, не покидала. Оскар відчайдушно зірвався і побіг назустріч полю. Мчав так, що здавалось, землі не торкався. Сльози вітром розтиралися по обличчю, а він все біг на край Землі, подалі від дому. Нарешті, коли по ногах покотилась страшена втома, а подих забився, хлопчина зупинився. Він стояв сам-самісінький посеред поля. Навколо ні душі, ні навіть дерева чи бодай якогось звуку. Цвіркуни, що підганяли його по дорозі сюди – замовкли. Оскар потуплено вглядався в далечінь і відчував абсолютну порожнечу. Тотальну пустку, яка огорнула все тіло і свідомість. Жодної думки, лише потуплений погляд під зоряним небом.

— Межу шукаєш? — пролунало десь поряд. Голос був хриплим, натужним, але якимось знайомим, неначе вже десь чувся він. Оскар оглянувся і побачив величезного павука. Той сотнею смолянистих очей розглядав його.

Розділ 2

— Мене звуть Зайсубан. А тебе?

— Я Оскар. Оскар Шоу. — Хлопчина примружившись вивчав дивну істоту. Пустка настільки полонила його молоду душу, що величезний павук скоріше був для нього простим пересічним співрозмовником.

— Нема чого робити нині у Межі.

— А що воно таке, Межа та? Бо я тільки за неї і чув, що мати застерігає не йти туди.

— Від мене ти теж тільки почувеш про неї, а от побачити її треба самому. Та не зараз. Ніхто тебе там не чекає. Іди додому, синку.

— Але й вдома мене ніхто не чекає, — опустив голову Оскар. — Не знаю, куди податись мені тепер, старий павуче.

— Багато раз я чув подібні слова. Багато раз я бачив, як новачки, на кшталт тебе, втрачали свідомість від мого вигляду, а ти стоїш спокійно, неначе тебе вже й не здивуєш, — повільно, наче філософ, тягнув Зайсубан.

— Мене лише дивує мамина жорстокість та цинізм, що зародилися недавно.

— Так, цинізм... У Межі він також розквітає. Останнього вітряного хлопчика засудили рік тому. Нема кому нині дивувати вас хвилями на полі.

Оскар спочатку нічого не второпав. Він погодився із твердженням Зайсубана, але суть і хто такі хлопці-вітри до нього дійшло не одразу.

— Чекайте-но. Ви кажете, що нема кому здіймати хвилі на полі вже рік?

— Так, вже рік...

— А чому ж я тільки-но сьогодні бачив це прекрасне видовище?

— Бо ти учасник, хоча не знав цього. Ти потрапив сюди, бо в душі ти, як кажуть у вашому світі, «інакший».

— Нічогосінько не второпав, — закрутив головою хлопець.

— Межа і ваш світ існують паралельно, хоча нерозривно пов'язані між собою. Те, що у вас триває тільки мить, у нас проходить днями. Спробуй згадати, скільки думок пролітає в твоїй голові за хвилину. Отож, не згадаєш... Цього ніхто точно не знає, але я скажу тобі, їх багато, а інколи навіть дуже. — Оскар намагався скласти усі пазли до купи, щоб нарешті зрозуміти, про що говорить старий павук.

— Межа, Оскаре, це світ ваших думок. Це простір фантазій кожного учасника, точніше кажучи, творчої людини. Ви наші споживачі і приходите сюди, хоча й не часто, для того, щоб творити у своєму світі різного роду шедеври. А ключ до Межі називається Талантом.

— Чому ж ви не пускаєте мене, коли я маю той талант?

Зайсубан приречено покрутив головою та, важко видихнувши, промовив:

— Я не маю права тебе тримати, але потім щоб не казав, що Зайсубан тебе не попереджав. У вашому світі нині не потрібні інакші, а Межа стає для нього менш доступною.

Старий павук однією зі своїх лап показав напрямом, і Оскар пішов. Лише на останок, оглянувшись, кинув:

— Я згадав тебе, павуче! Ти мені сьогодні снився!

— Так, снився... — ледь чутно промовив Зайсубан і провадив малого, допоки той не зник за горизонтом.

Оскар йшов дуже довго. Місяць осяював йому дорогу, але й дороги тої не було, лише м'яка трава, що шелестіла під ногами. Йому здалося, що не дійде він вже нікуди. Що Зайсубан — це породження його фантазії, яка спалахнула після образи на матір, за якою він вже, між іншим, скучив. Не за тою сірою жінкою, яка нещадно спалила усі його книжки, а за тією лагідною та теплою матусею, яка завжди приголубить, втішить, коли сумно, і від душі посміється несмішним дитячим жартам.

Ураз Оскар відчув, що під ногами не м'який трав'янистий килим, а щось тверде. Він опустив голову і побачив незвично зелений асфальт. Зупинившись, він потоптався на місці, перевіряючи, чи не здається йому це. Згодом хлопець підняв голову і побачив місто з невисокими витівкуватими будинками. Вони вигиналися незвичними формами увись, а далі по вулиці вже визирав сонячний диск. Трохи несміливо він подався далі. Навколо метушилися люди та усілякі дивні істоти. Он із будівлі вийшов, чи то навіть вплив, восьминіг. Його щупальці невпинно крутилися, але не торкалися землі. Поряд пронісся з шаленою швидкістю якийсь сірий об'єкт. Що воно було, Оскар не розгледів, але зрозумів, що то теж мешканець цього цікавого міста. Задержавши голову до неба, він розгледів гігантських медуз, які томно, поволі хаотично рухались. Оскар підійшов до однієї з будівель, де його зустрів привітний робот.

— Вітаю вас, пане... — монотонно заскреготів той металічним голосом.

— Шоу.

— Вітаю вас, пане Шоу! Завітайте до нашої таверни «Під музою». Тут ви знайдете найкращі напої для натхнення за помірними цінами та високоякісний сервіс. — Оскар дещо здивовано розглядав золотавого робота, в якого з динаміку на грудях награвала пісенька «Ти моя муза. Муза-медуза».

Хлопець зголосився на запрошення і увійшов. Щось купляти він не збирався, бо жодного кредиту не мав із собою, просто йому стало цікаво вивчити цей світ. А усі вивчення завжди починаються з таверни. За бар-стійкою стояв такий же робот, як і біля входу. В залі було декілька пустих столів, лише за одним з них сидів сп'янілий, проте вишукано одягнений чоловік. Він грався наполовину наповненою склянкою і щось бубонів собі під носа.

— Вітаю вас, пане Шоу! Що замовляти будете? Молоко, гарячий чай з чебрецю, пиво чи, може, горілку?

— Ви знаєте моє ім'я? — здивувався Оскар.

— Ви мені іншому вже представились. То що замовлятимете? Гадаю, молоко вам підійде. — Оскар ствердно кивнув. З кутку роздався гучний, пронизливий репет.

— Оскаре, принеси-но мені іще свого фірмового пійла! У мене склянка вже напівпуста. — Хлопець здивовано поглядав то на робота, то на п'яного чоловіка.

— ОС-Кар Ті Джі версії прошивання 3.145. Так назвав мене розробник, а для друзів я просто Оскар, — пояснив бармен, і механізми на його обличчі змінилися на посмішку. — Приємно познайомитися, тезко. З вас дві фантазії.

Хлопчина потягнувся за склянкою, але рука його на півдорозі залякла. Він згадав, що грошей не має, а місцевої валюти тим більше. ОС-Кар виїхав з-за стійки на єдиному колесі, яке було у нього замість ніг, і попрямував до гнівного клієнта. Згодом повернувся і, протираючи бокал оксамитовою щіткою замість руки, промовив.

— Новенький, так? Не шукай фантазій в кармані, не знайдеш. Вона у тебе ось тут, — стукаючи пальцем по чолу малого, промовив робот. — Ти осушиш склянку і втратиш рівно дві фантазії, ідеї, міркування. У тебе, як і у всіх учасників, їх досить багато, але не безмежно. Он поглянь на того дядька. Він вже майже всі свої фантазії пропив, але подекують, що ще щось пише. Пам'ятаю, коли він іще юнаком до нас прийшов, писались у нього прекрасні сонети. Жінки заслуховувались його чуттєвою лірикою. Тоді ще посаду басилевса Межі обіймав Золтан Ши. Хороший старий був, — ОС-Кар нагнувся ближче до Оскара і приглушено промовив: — Не те, що нинішній.

Хлопчина відмовився взяти склянку, хоча молока дуже хотілося. Він вдячно кивнув і вийшов із таверни. Прямуючи вулицею, він минав не менш цікаві будівлі та істот, які в них мешкали. Вздовж дороги миготіли люмінесценції та рекламні екрани, на яких подекуди багряніла велика цифра «3». Цей світ подобався Оскару. Він був просякнутий доброзичливістю міщан, які просто-таки зачаровували своєю дивакуватістю. Ходили також і прості люди. «Певно, учасники», — подумав хлопець. Емоції розпинали його зсередини. Він вже й забув недавнішню образу, усе здавалось йому тут рідним та близьким до душі. Зі стовпів лунала приємна гітарна музика, яка враз перервалася дзвінкою сиреною. За декілька кроків від Оскара три велетні із поголеними головами, радше схожими на яйце, вхопили чоловіка із блакитною шкірою та довгими руками, що безпорадно шаркали об землю. Вони поволокли його світ за очі, доки решта міщан налякано оминали їх десятою дорогою. Сирена стихла, і з динаміків знову залунала приємна мелодія. Збентежений Оскар підбіг до жінки із довжелезною червоною косою, яку слідом за нею притримували три чоловіки.

— Що сталося? — запитав він. — Чому того чоловіка схопили? Хто ті яйцеголові велетні?

— Хо-хо, який милий хлопчик. — Жінка височіла на здоровезних підборах, що підіймали її не менш як на тридцять сантиметрів над землею. — Ти новенький?

— Ви що, не бачили як того чоловіка схопили і потягли кудись проти волі?

— Хо-хо, — відповіла жінка і попрямувала далі, наче на ходулях.

За нею тупцялись три прислужники, і той, що йшов позаду всіх, тримаючи на плечі хвіст коси, стиха промовив:

— Ніхто тобі нічого не скаже. Тікай звідси, Оскаре. Вже все місто знає що ти тут, невдовзі і басилевс узнає. Межі немає, її стерли...

Хлопець хотів сказати щось услід, але осікся, розуміючи, що краще не треба. Не встиг він і кроку зробити, як хтось вхопив його за руку і з шаленою швидкістю потягнув за собою. Будинки, вивіски — усе мелькотіло повз очей. Оскар не встигав розгледіти бодай щось. Ноги його незграбно тріпались позаду, немов стяг на буйнім вітрі. І коли вони вже зупинились серед темного, мрячного провулку, він розгледів ту сіру істоту, яка зі швидкістю світла носилася містом. Це була симпатична дівчинка приблизно його віку. Зіниці її невпинно іскрилися ліловими блискавками, а волосся, попри відсутність вітру, розвіювалося в різні сторони.

— Оскаре, тобі не можна тут лишатись. Учасників вже не чекають у Межі, як раніше. Немає фантазії тут більше. Це в'язниця для творчих людей вашого світу. Нинішній басилевс, Варок Зіттерштук, спотворив усе. Всіх, хто хоч якось намагається допомогти учасникам, переслідують і запирають в Сердолітовому Колодязі.

— Що? — широко відкрив очі хлопець. — Але чому? А.. А як же ж ти? Вони й тебе схоплять за допомогу мені.

— Нехай іще зловлять спочатку, — збрала руки на грудях дівчинка-блискавка. — Тут, у кварталі одвічного жаху, більш-менш безпечно. Охорона сюди боїться потикатися. Лише автори жахів колись заходили сюди.

— Стій, зачекай, ти можеш пояснити мені все по-порядку?

— Немає часу, Оскаре, треба йти. Намагатимусь розповісти все дорогою.

— Ми знову мчатимемось, що аж дух забиватиме?

— Ні, — всміхнулась дівчинка. — Блискавка буває й спокійною. — Вони повільно попрямували темною вулицею, неначе ніч на ній постійне явище. — Кожен з нас має свою роль, — продовжила дівчинка, — але всіх об'єднує спільна справа. Люди у вашому світі бачать блискавку, світанок, відчувають вітер, і для них це все природно. В більшості люди не помічають краси цієї природи, але ти і такі, як ти, завжди надаєте цим явищам більшого значення. Ви поринаєте у думки, спочиваючи десь, наприклад, коло моря або споглядаючи захід сонця. Навіть дощ за вікном викликає у вас певне захоплення, і образи самі виринають у вашій уяві. Ось це і є наша робота, показувати творчим людям цю красу. Згодом кожен з вас потрапляє сюди. Тут ваше джерело натхнення. Межа одна, а творців багато. Часом трапляються такі казуси, коли

два різних автори, абсолютно не знайомих в звичайному житті, та ще й живуть по різні сторони світу, пишуть схожі за змістом твори. У художників трапляються подібні рисунки, схожі образи, хоча обидва переконані у своїй оригінальності. А музика... Деякі композитори сваряться між собою за так званий плагіат, а виходить так, що усі вони черпають свої ідеї, фантазії, міркування з одного місця, з Межі.

Вони йшли по темному провулку, що більше нагадував пекло. Високі сірі будинки дивились їм услід чорними вікнами. Де-не-де сяяли вогні у бочках. І земля була чорною, мов на згарищі. У світлі багаття промайнула тінь. Оскар вловив її краєм ока і добряче налякався. Десь пролунав страшний жіночий регіт, за ним, з іншої сторони, пронизливий крик відчаю. Хлопець вхопився за руку дівчини і по тілу його пронеслась хвиля тремтіння. Неначе струмом його пройняло, але не струм то був зовсім. То тремтіння симпатії. Іще з першого погляду в її блискавичні очі ноги його зрадливо підкосились, а долоні змокли. Рука її була холодною, мов крига, але йому здавалася теплішою од полум'я. Увійшовши до невеличкого скверику, вони побачили дивний, але дуже лячний оркестр. Гладкий трубач, в якого замість ніг стирчали чотири іржавих ніжки, схожі на стілець, притулив мундштук до пухких уст, і з тромбону роздалась сумна мелодія. Поруч на своїх жилах грали скрипалі, а за ними фортепіано, в якого замість клавіш пальці, грало саме по собі. Посеред майдану стояла велика дубова діжка, з якої поволі висовувалась пишна дама. Вона глибоко вдихнула роздертими грудьми, видавши звук схожий на той, що видають міхи¹, і затягнула милозвучним сопрано². Оскару було страшно бачити таких потвор. Рука його самовільно дужче стисла долоню дівчинки-блискавки. Але згодом страх перемінився захопленням, адже мелодія була такою ніжною та знайомою, наче коліскова з глибокого дитинства. Поступово на майдан почали виходити інші, не менш страхотливі істоти. По стіні заскреготів залізними кігтями, що стирчали з рукавиці, повністю обпечений чоловік у капелюсі. Він крадучись підійшов до високоповажного вампіра, який більше нагадував титуловану особу з середніх віків, і вмотився поряд. З іншого провулку вийшов кремезний велет із залізною пірамідою замість голови, а в руці його волочився величезний іржавий ніж, на якому запеклась кров не однієї жертви. Усі ці монстри збирались тут, аби послухати прекрасний спів роздертої дами.

— Ходімо, немає в нас часу музикою насолоджуватись.

— Куди?

— Слухай, Оскаре, — вибухнула дівчинка-блискавка, — у Межі тобі не місце! Я проведу тебе до виходу, і ти пообіцяєш мені, що ніколи, чуєш мене, ніколи, сюди не повернешся. Не змушуй мене повторювати те, що я вже сказала.

— Гаразд, — закліпав очима хлопець, і у серці його зародився смуток. — Веди...

— Вихід проходить через Алею Романтиків, — рушила дівчинка, узявши Оскара за руку. — Зрадливі вони люди. Вічно страждають від своєї зрадливості, але тим і надихаються. Їм їсти не давай, а от підкорювати жіночі серця, розбивати їх, а потім рюмсати із пером у руці — це саме те, — з неприхованим презирством кинула вона. — Тобі потрібно замаскуватись, бо не помітиш, як здадуть охороні, а потім...

— Що, потім?

— Варок запровадив нову систему для учасників. Вони повертаються назад до свого світу, але не з новими ідеями, а з пустими мізками. — Дівчина почухала коло скроні, добираючи слова. — Вони, наче в мареві, схожому на гіпноз, зомбовані якись з Межі повертаються, — покосилась вона на зграйку зомбі, яка безцільно блукала темним провулком. — Залишитись тут, як деякі наші резиденти, постійно переховуючись від охорони, я теж тобі не дозволю, бо там, у своєму світі, збожеволієш. Втратиш тонку грань реальності. — Оскар відчув, як засмоктало під ложечкою. Сум і приреченість сповили його. Він так хотів жити в цьому світі, хоча б навідуватись сюди. Ніби й ніколи не знав про нього, навіть не здогадувався, але завжди мріяв про щось подібне.

— Як же ж ми тоді проберемось до виходу?

— А це я вже називаю конструктивним питанням, — усміхнулась блискавка. Оскар ледь стримував крик, що підпірав уже в горлі. Долоні знову зрадливо змокли, і він зашарівся, втямивши, що дівчинка відчула тремтіння пальців у своїй руці. «Яка ж у неї мила посмішка. Така гарна дівчина. Певно, я теж їй сподобався, тому вона так переживає за мене», — замріявся хлопець, аж оскома заскреготіла на зубах.

— Я не переживаю... — промовила вона, і Оскар відчув, як тіло пробило струмом, аж кінчики волосся заворушились. У роті умить пересохло, а на очі нагорнулися сльози. Він відчув себе злодієм, якого зловили на гарячому. — Я не переживаю за те, що ти виберешся звідси. Все буде добре, я обіцяю. — Важезний тягар сорому спав з пліч Оскара. Здавалося, що від полегшення він ось-ось втратить свідомість. Аж дурнувата усмішка замайоріла на його устах. «Ні, не читає вона думок». — Ми йдемо до Бабби, старих відьом, які живуть у кінці цього провулку. Вони допоможуть.

Далі буде...

¹Міхи — пристрій для нагнітання повітря, що використовується у ковальському, скляному виробництві для роздування вогню.

²Сопрано — найвищий жіночий голос.

І ВПАЛІА ТЕМРСІВА

Ярослава Зуєнко

І ось розведене мисливцями вогнище пригасло, лише кілька вогняних племінців ще танцювали на тліючому вугіллі, а разом із вогнищем припинилася і неспішна розмова. Троє, не мигаючи, дивилися на помираюче багаття, а над їхніми головами шкірили струхлявілі ікла веж похилі від часу руїни.

Усі троє, ніби очікували чогось: легкий вітерець ворухив їхнє волосся, гострі списи зірок заглядали запитально у вічі, але ніхто не зронив ні слова, поки різкий жижий крик нічного птаха не розрізав навпіл навколишню тишу.

— Що ж, діти мої, — першим озвався сивобородий старигань старому поношеному каптані, — яку історію хочете почути сьогодні?

— Розкажи, діду, історію про принцесу Селену, — попросив наймолодший, ближче підсовуючись до вогню

Старий втримав паузу, і, обвівши слухачів пильним поглядом, почав:

«Колись давно, а коли то було, ніхто не знає, отут, де ми зараз з вами сидимо, було велике місто. Яскраве сонячне проміння золотило його високі білі вежі, солодка джерельна вода біла з мармурових фонтанів, звідусіль чулися неспішні розмови і дзвінкий дівочий сміх. А що вже багате було те місто! Шовки і прянощі, шкіри і вино, золото, зброя, самоцвіти — все можна було знайти на базарах і ярмарках. Тому і стікався сюди звідусіль люд: пішки, кіньми, возами, стрункими повітряними кораблями-віманами... Місто процвітало.

Правив же ним старий король — благородний, справедливий та мудрий, і не мав він жодної слабкості, окрім доньки, яку любив більше за життя. Звали ж ту дівчину Селеною, і була вона стрункою, як тополя, з очима синіми, як сапфіри, і волоссям чорним, як вороняче крило. А ще була вона гордою і непоступливою. Мати її померла дуже давно, і старий король обожнював дочку до нестями. Коли ж, будучи ще маленькою дівчинкою, Селена відкрила у собі чарівний дар, король звів у палац найкращих чаклунів з усього королівства, аби принцеса оволоділа мистецтвом магії. І дівчинка не підвела батькових сподівань. Із кожним днем все більше опановувала вона чарівну науку, все більше заглиблювалася у таємниці чарів і з кожним днем все сильнішою ставала. Досягши повноліття, дівчина перевершила всіх своїх учителів, ставши наймогутнішою чарівницею королівства.

Але і в її тілі все ще билосся звичайне людське серце, і Селену також не оминула людська доля: настав час — і дівчина закохалася, але не в принца і не в чаклуна.

За кілька верст від міських мурів між розлогими полями на півдні, і непрохідними, неторкнутими людиною лісами на півночі — розкинулося невеличке сільце. Жителі його заробляли собі на життя землеробством і так і жили, покидаючи свій невеличкий затишний хутірець тільки для того, щоб з'їздити у місто на ярмарок. Там і побачила принцеса молодого гарного парубка, проїжджаючи вулицею в запряженій четвіркою вороних коней кареті — і з тої миті припав юнак їй до душі. Принцеса наказала батьковим гвардійцям розшукати юнака, і, коли вони привели його у замок, відкрила йому свої почуття. Проте той, залишаючись незмінно ввічливим і чемним, відмовив принцесі, сказавши лишень, що вже кохає іншу.

Горда і вперта чарівниця не знесла відмови і будь-що забажала собі здобути серце юнака. Так зійшла вона на найвищу палацову вежу і вимовила заклинання, яке навіки прив'язало до неї непоступливого парубка. І сталося за її волею — в той самий день юнак прийшов до палацу. Ноги його кривавилися, бо всю дорогу до палацу він пробіг босоніж — так, як його наздогнало закляття принцеси. Лише про неї зараз були усі його думки. Заради неї готовий був на все: зрадити, вбити, вирвати із грудей власне серце — все це він зробив би не замислюючись за одним словом Селени. Із того дня юнак ходив за принцесою, наче тінь. Він навіть їсти і пити не міг без її наказу, а коли йому доводилося розлучатися з дівчиною хоч на кілька хвилин, серце його пронизував пекучий біль, наче встромлена у груди розжарена добіла сталева спиця. Селена тим часом теж не мала щастя. Так, її коханий зараз був поруч із нею, але його рабська покірність рвала їй душу, бо це не був той сміливий, добрий юнак, якого вона колись покохала, а всього лише безвільне знаряддя в чужих руках — без розуму та без серця.

Одного разу принцеса послала парубка з дорученням у місто. Сила заклинання була такою потужною, що, повертаючись назад, юнак уже біг, не розбираючи дороги, аби швидше побачити знову свою володарку. Він вибіг на перехрестя з темного провулку і втрапив просто під колеса проїжджаючої карети. Очевидці бачили, що ледь живий, закривавлений, з перебитими ногами, з вивихнутою рукою юнак іще повз у напрямку замку, лишаючи за собою криваво-червоний слід. Повз, поки билосся його серце, а потім опустився на землю і спустив дух з ім'ям принцеси на вустах.

Опісля того Селена на знаходила собі місця. День у день, похмура і мовчазна, закутана у чорний одяг, повсякчас вирила вона себе у смерті коханого, і біль її душі ставав усе більшим, аж поки десь на глибині змученої муками совісті свідомості не визріло рішення — єдине правильне, як їй тоді здавалося.

Вдруге піднялася принцеса на вежу, окинула поглядом незорний обрій — і вимовила друге закляття.

Того ж дня коханий повернувся до неї — на обезкровленому синюшному обличчі поблискували запалі очі, вже обпечені полум'ям потойбіччя. Знову він ні на крок не відходив від Селени, повсякчас намагаючись торкнутися її одягу вкритими трупними плямами пальцями, а солодкуватий запах гнилизни, який пахнів від його тіла, змушував придворних розбігатися з його дороги, коли він йшов кудись із дорученням від своєї володарки, волочачи мармуровою підлогою перебіту, вивернуту під неприродним кутом ногу.

Тим часом інша біда спіткала королівство. Після принцесиного чаклування місто охопила чума. Першим помер старий король. За ним барони і графи, селяни і міщани, двірські служки — ніхто не міг врятуватися від чорної смерті. Сама пільма витала в повітрі, закрадалася в легені і вкривала обличчя чорними плямами. Проте і в смерті не могли знайти загиблі супокою. День за днем, ніч за ніччю тинялися вони безцільно містом, повільно розкладаючись, поки їх не вбивали вдруге, не стягали у величезні купи за міськими мурами і не спалювали. Тільки вогонь міг очистити зло, яке породила принцеса.

Сама ж Селена, усвідомивши свою провину, впала у відчай. Охоплена полум'ям останньої, божевільної надії, вона звернулася до старого чаклуна Намірри, свого колишнього вчителя, і зі сльозами на очах взялася його благати, аби він повернув усе назад.

— Дитино, чи ж я не попереджав тебе, — втомлено зітхнув чаклун з-під низько насунутого каптура, — чи ж я не говорив

тобі, що не можна гратися зі словами, що чим сильніший маг, тим більша його відповідальність, що не можна просто так порушувати всесвітню гармонію...

— Знаю, знаю, учителю, — плакала Селена, розмазуючи сльози по обличчю тремтячими руками. — Лише благаю тебе: поверни усе назад, як було, я знаю, ти можеш...

— Пізно! — скрикнув чаклун і зайшовся сиплим старечим сміхом, а потім стягнув із голови каптура і розсміявся в обличчя принцеси, розтягуючи в усмішці наполовину згнилі губи.

Того ж дня — втретє і востаннє — здиралася принцеса Селена гвинтовими сходами на найвищу вежу замку. За останні місяці зів'яла її небувала краса, посіріло лице, впали щоки, глибоко в очниці ввалилися дивовижні сапфірові очі, сиві пасма проклали стежечки у густому чорному волоссі. Поглянула принцеса з вежі вниз — і здригнулася. Аж до верхівки вежі долинав солодкавий запах смерті, і ще далеко поза межами міста палали погребальні вогнища. Заплакала ще раз принцеса і всім своїм серцем, всією своєю магією побажала: «Хай цього всього не буде!», і вдруге побажала, і втретє... І така велика була її сила, і така була сильна її воля, що в ту ж мить упали долі струнки вежі, розсипалися в порох чарівні кораблі, і день обернувся вічною ніччю.

Так на світ впала темрява».

Оповідач замовк і потягся до стосу дров, аби висмикнути з нього полінце й докинути у тліюче багаття.

— А що стало з людьми? — запитав наймолодший.

Оповідач обернувся до нього, і відблиски полум'я освітили напівзогниле м'ясо його обличчя, що ледве трималося на пожовтілих кістках:

— Вони тепер в'язні вічної темряви. Їхній час — це одна ніч, дванадцять годин, які ідуть по колу. І кожен раз вони роблять те саме, думають те саме, розповідають те саме в очікуванні світанку, який ніколи не настане.

Троє мертвих довкола багаття хрипко розсміялися в унісон.

Та ось розпалене вогнище пригасло, лише кілька вогняних племінців ще танцювали на тліючому вугіллі, а разом із полум'ям стихла і розмова. Троє не мигаючи дивилися на помираюче багаття, і над їхніми головами шкірили струхлявілі ікла вож похилі від часу руїни.

Усі троє, ніби очікували чогось — гострі списи зірок заглядали запитально у вічі, але ніхто не зронив ні слова, поки різкий хижий крик нічного птаха не розрізав навпіл навколишню тишу.

— Що ж, діти мої, — першим озвався старигань у старому поношеному каптані, — яку історію хочете почути сьогодні?

— Розкажи, діду, історію про принцесу Селену, — попросив наймолодший, ближче підсовуючись до вогню.

Старий втримав паузу, і, обвівши слухачів пильним поглядом, почав:

«Колись давно...»

У наступному номері:

- Яке фентезі читає українська молодь?
- Зустріч Фантлабу у Львові
- Травневі зустрічі поттероманів
- Фотопроект «Казковий Київ»
- Пригоди рольовиків у київському Середзем'ї
- «Володар перенів»: від задумки до заснування жанру

